

NYÍRADONY VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

4254 NYÍRADONY, ÁRPÁD TÉR 1.

TELEFON:52-203-692, 203-001, 204-300

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének rendkívüli nyílt ülését

a Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének Nyíradony Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2024. (X.10.) önkormányzati rendeletének

5. § (7) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva

ö s s z e h í v o m.

Az ülés helye: Nyíradonyi Polgármesteri Hivatal Konferencia terem

Az ülés időpontja: 2025. október 17. (péntek) 13.30 óra

NYÍLVÁNOS ÜLÉSEN TÁRGYALANDÓ NAPIRENDEK:

1. Előterjesztés Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének szervezeti és működési szabályzatáról szóló 14/2024. (X.10.) számú rendelete módosítására

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester
Előzetesen tárgyalja: valamennyi bizottság

2. Előterjesztés az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítését célzó pályázati projekt (TOP-PLUSZ-2.1.1-21-HB1-2022-00028) folytatására

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester
Előzetesen tárgyalja: -

3. Előterjesztés az „Élhető település kialakítása Nyíradony városába” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószámú projekt jövőjével kapcsolatban

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester
Előzetesen tárgyalja: -

4. Előterjesztés „Belterületi utak fejlesztése Nyíradonyban” című, TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00057. azonosítószámú projekt kapcsán helyi építési szabályzat módosításának elrendelésére

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester
Előzetesen tárgyalja: -

5. Előterjesztés .NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12 és a NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10 megnevezésű vízi közmű rendszerek, 2026-2035. évre vonatkozó 10 éves (hosszú távú) gördülő fejlesztési tervéről

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester

Előzetesen tárgyalja: -

6. Földgáz energia beszerzése Nyíradonyban 2025.10.01 – 2026.10.01. közötti időszakra „Verseny újranyitásával történő keretmegállapodás eljárás” – közbeszerzési eljárás eredménytelensége miatt új közbeszerzési eljárás kiírására

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester

Előzetesen tárgyalja: -

7. Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzat Óvoda Pedagógiai Programjának jóváhagyásáról

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester

Előzetesen tárgyalja: -

8. Temesvári utcai konyha és óvoda épületeket ellátó gázkazán szervizelése

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester

Előzetesen tárgyalja: Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság

9. Előterjesztés CESCO – Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálat közhasznú egyesületből történő kilépés tárgyában

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester

Előzetesen tárgyalja: -

Nyíradony, 2025. október 15.

Dr. Várkuli István György sk.
alpolgármester

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

képviselő-testülete

2025 október hónapjának 17. napján
tartandó ülésének

1. napirendi pontjában meghatározott előterjesztéshez.

Tárgy: Előterjesztés Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének szervezeti és működési szabályzatáról szóló 14/2024. (X.10.) számú rendelete módosítására

Döntés formája: rendelet

Előterjesztő: dr. Vánkuli István alpolgármester

Készítette: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző
2. pénzügyi:
3. szakmai:

Előzetesen tárgyalja:

- X Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- X Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- X Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

Tisztelt Képviselő-testület!

A képviselő-testület 2025- augusztus 11-én a Nyíradonyért Szolgáltató Intézmény alapító okiratának módosítását, mely a törzshivatali nyilvántartásba történő bejegyzéssel, 2025. szeptember 5-től lett hatályos. A módosítás szerint nevezett intézmény feladatellátásából kikerültek az ebrendészeti feladatok működtetésével illetve a kóbor ebek összegyűjtésével kapcsolatos feladatok.

Ezen az ülésen döntés született arról is, hogy a jövőben az önkormányzat ezen feladatkört nem intézmény útján, hanem saját maga kívánja ellátni.

Elmaradt azonban ezen feladatok önkormányzati szervezeti és működési szabályzatában történő rögzítése, ami által a feladatok a törzshivatali nyilvántartásba is bekerülnének.

Jelen előterjesztés ezt kívánja pótolni.

A szervezeti és működési szabályzatban történő rögzítéssel valamint törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzéssel megnyílna az út, hogy az önkormányzat önkormányzat megkérje az engedélyt az ebrendészeti telep működtetésére olyan módon, hogy ő lenne annak üzemeltetője.

Fontos lenne a fentiek rendezése azért is, mivel ezen feladatok költségei már nem számolhatók el a NYÉSZI költségvetésére, az önkormányzatra sem, mivel nem került át ténylegesen oda a feladatellátás.

Kérem a képviselő-testület tagjait, hogy az elterjesztés alapján a mellékelt rendelet-tervezet elfogadni szíveskedjenek!

Nyíradony, 2025. október 15.

Tisztelettel:

dr. Vánkuli István alpolgármester

Végző előterjesztői indokolás

1. §

A 2. számú melléklet módosítáról rendelkezik, ami által átkerülnének az önkormányzathoz az ebrendészeti telep üzemeltetésével és a kóbor állatok befogásával kapcsolatos feladatokat közvetlenül, nem intézmény útján láthatná el.

2. §

A rendelet hatályba léptetéséről rendelkezik.

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2025. (X. 17.) önkormányzati rendelete

Nyíradony Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2024. X. 10.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete abból a célból, hogy a helyi közügyek intézése, a helyi közhatalom gyakorlása önállóan, demokratikusan, széles körű nyilvánosságot teremtve történjen, valamint, hogy a helyi hatalom önkormányzati típusú gyakorlásának megfelelő kereteket biztosítson,

[2] az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében foglalt eredeti jogalkotói hatáskörében, és az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 53. § (1) bekezdés meghatározott feladatkörében eljárva a Nyíradony Város Önkormányzatának a Nyíradony Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2024. (X. 10.) önkormányzati rendelet 29. § (1) bekezdés ba) pontban biztosított véleményezési jogkörében eljáró Nyíradony Város Önkormányzata Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság, illetve a Nyíradony Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2024. (X. 10.) önkormányzati rendelet 29. § (2) bekezdés da) pontban biztosított véleményezési jogkörében eljáró Nyíradony Város Önkormányzata Egészségügyi és Szociális Bizottság, továbbá a Nyíradony Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2024. (X. 10.) önkormányzati rendelet 29. § (3) bekezdés ba) pontban biztosított véleményezési jogkörében eljáró Nyíradony Város Önkormányzata Köznevelési, Közművelődési, Ifjúsági és Sportbizottság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. §

A Nyíradony Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2024. (X. 10.) önkormányzati rendelet 2. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

2. §

Ez a rendelet 2025. október 17-én 20 órakor lép hatályba.

1. melléklet a 14/2025. (X. 17.) önkormányzati rendelethez

„2. melléklet a 14/2024. (X. 10.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) SZMSZ 2. számú melléklet módosítás.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

2. melléklet a 14/2024. (X. 10.) önkormányzati rendelethez

Nyíradony Város Önkormányzata alaptevékenységeinek kormányzati funkciók szerinti besorolása

COFOG kód	COFOG megnevezés
011130	Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
011220	Adó-, vám-, és jövedéki igazgatás
011320	Nemzetközi szervezetekben való részvétel
013320	Köztetető-fenntartás és –működtetés
013330	Pályázat- és támogatáskezelés, ellenőrzés
013350	Az önkormányzat vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
013360	Más szerv részére végzett pénzügyi-gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások
013370	Informatikai fejlesztések, szolgáltatások
016080	Kiemelt állami és önkormányzati rendezvények
032020	Tűz- és katasztrófavédelmi tevékenységek
041232	Start-munka program – Téli közfoglalkoztatás
041233	Hosszabb Időtartamú közfoglalkoztatás
041237	Közfoglalkoztatási mintaprogram
042180	<i>Állat-egészségügy (kivéve: kóbor állatokkal kapcsolatos feladatok)</i>
042181	<i>Kóbor állatokkal kapcsolatos feladatok</i>
042210	Erdőgazdálkodás igazgatása és támogatása
044310	Építésügy igazgatása
045110	Közúti közlekedés igazgatása és támogatása
045120	Út, autópálya építése

COFOG kód	COFOG megnevezés
045160	Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása
045161	Kerékpárutak üzemeltetése, fenntartása
045170	Parkoló, garázs üzemeltetése, fenntartása
047310	Turizmus igazgatása és támogatása
047320	Turizmusfejlesztési támogatások és tevékenységek
047410	Ár- és belvízvédelemmel összefüggő tevékenységek
051030	Nem veszélyes (települési) hulladék vegyes (ömlesztett) begyűjtése, szállítása, átrakása
051050	Veszélyes hulladék begyűjtése, szállítása, átrakása
052020	Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése
054020	Védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása
062020	Településfejlesztési projektek és támogatásuk
063020	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
063080	Vízellátással kapcsolatos közmű építése, fenntartása, üzemeltetése
064010	Közvilágítás
066010	Zöldterület-kezelés
066020	Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások
072111	Háziorvosi alapellátás
072112	Háziorvosi ügyeleti ellátás
072311	Fogorvosi alapellátás
074031	Család és nővédelmi egészségügyi gondozás
074032	Ifjúság-egészségügyi gondozás
074054	Komplex egészségfejlesztő, prevenciós programok
076010	Egészségügy igazgatása
081030	Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése

COFOG kód	COFOG megnevezés
081041	Versenysport- és utánpótlás-nevelés tevékenység támogatása
081071	Üdülői szálláshely-szolgáltatás és étkeztetés
082030	Művészeti tevékenységek (kivéve színház)
082070	Történelmi hely, építmény, egyéb látványosság működtetése és megóvása
082091	Közművelődés – közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
082092	Közművelődés – hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása
083010	Műsorszolgáltatási és kiadói ügyek igazgatása
083020	Könyvkiadás
083030	Egyéb kiadói tevékenység
083050	Televízió-műsor szolgáltatása és támogatása
084070	A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése
086020	Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése
086090	Egyéb szabadidős szolgáltatás
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés
096015	Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
096030	Köznevelési intézményben tanulók lakhatásának biztosítása
098010	Oktatás igazgatása
104030	Gyermekek napközbeni ellátása családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet vagy alternatív napközbeni ellátás útján
104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

COFOG kód	COFOG megnevezés
104060	A gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok
105020	Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások
106020	Lakásfenntartással, lakhatással összefüggő ellátások
107055	Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás
107080	Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok
107090	Romák társadalmi integrációját elősegítő tevékenységek, programok
109010	Szociális szolgáltatások igazgatása
109030	Természetes személyek adósságrendezésével kapcsolatos feladatok

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

(a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján)

A tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatásai, különösen:

1. Társadalmi hatásai: A rendelet megtartja jelenlegi formáját. Társadalmi hatás annyiban várható, hogy az önkormányzat jogosulttá válik a kóbor ebek befogásával és az ebrendészeti telep üzemeltetésével kapcsolatos feladatok közvetlen ellátására

2. Gazdasági hatásai: Az önkormányzatot érintő jelentős gazdasági hatása nincs.

3. Költségvetési hatásai: Az önkormányzatot érintő költségvetési hatása nincs.

4. Környezeti következményei: A rendeletnek környezeti hatása nincs.

5. Egészségi következményei: A rendeletnek egészségi hatása, egészségügyi következménye nincs.

6. Adminisztratív terheket befolyásoló hatásai: A rendelet megalkotásának az adminisztratív terheket tekintve új, többlet terheket eredményező hatása nincs.

7. A jogszabály megalkotásának szükségessége: A jogszabály megalkotása azért szükséges, hogy az önkormányzat jogszerűen kérvényezze az ebrendészeti telep üzemeltetésével kapcsolatos engedély kiadását, lássa el az ezzel kapcsolatos feladatokat és számolja el az ezzel kapcsolatos költségeket

8. A jogalkotás elmaradásának várható következményei: A rendelet módosítás elmaradása problémát jelentene, mert úgy az önkormányzat nem kérhet jogszerűen engedélyt az ebrendészeti telep működtetésére, nem láthatja el az ezzel kapcsolatos feladatát jogszerűen, így a keletkezett költségeket sem számolhatja el. .

9. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek: A rendelet alkalmazása nem igényel többlet személyi és tárgyi feltételt.

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

képviselő-testülete

2025 október hónapjának 17. napján
tartandó ülésének

2. napirendi pontjában meghatározott előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: : Dr. Várkuli István György alpolgármester

Készítette: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző
2. pénzügyi:
3. szakmai:

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☒ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Előterjesztés az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítését célzó pályázati projekt (TOP-PLUSZ-2.1.1-21-HB1-2022-00028) folytatására
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• <u>kötelező</u> feladat • <u>önként vállalt</u> feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	380.000.000 Ft.
	az összegigényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	-
	az összegigényre vetített támogatás(ok) összege:	380.000.000 Ft.
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	-
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• Igen • <u>Nem</u>
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	• <u>Van</u> • Nincs
	ha van, mettől meddig:	
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

A kitöltést ellenőrizte: dr. Dáskál Tibor Ákos jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Nyíradony Város Önkormányzata a **TOP-PLUSZ-2.1.1-21-HB1-2022-00028** azonosítószámú, „**Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése**” című projekt keretében 380.000.000 Ft összegű 100%-os támogatásban részesült, melynek támogatási szerződése 2022. március 29-én lépett hatályba. A projekt fizikai befejezésének határideje – 2025. március 11-i testületi határozat valamint a támogató döntése nyomán – **2026. október 31.**

A projekt végrehajtása során több, a műszaki tartalmat és a megvalósítás helyszíneit érintő változás vált szükségessé, amelyekről az alábbiakban adunk részletes tájékoztatást, egyúttal javaslatot teszünk a projekt folytatásához szükséges döntések meghozatalára.

- **2022–2023 között** a projekt előkészítő fázisa, közbeszerzési tanácsadás, valamint a szükséges dokumentációk és engedélyek beszerzése történt meg.
- **2024-ben** a projekt eredeti közbeszerzési terve nem került végrehajtásra, és a megindított eljárás sem valósult meg.
- **2024. november 27-én** az önkormányzat 300.000.000 Ft el nem számolt előleget visszautalt a Magyar Államkincstár részére.
- **2025. március 11-én** a Képviselő-testület döntött:
 - a projekt **műszaki-szakmai tartalmának módosításáról,**
 - **a megvalósítási helyszínek cseréjéről,**
 - **határidő hosszabbítás kérelmezéséről** a támogató felé.

A korábbi három épület helyett két új épület felújítása került betervezésre:

1. **Temesvári utca 26. (hrsz: 1866/6)** – iskola-óvoda épületegyüttes
2. **Nyíradony-Aradványpusztá, Iskola utca 23. (hrsz: 5855/4)**

A fenti helyszínekből az utóbbi az eredeti, benyújtott tervben is szerepelt, ahol a konkrét műszai tartalom a kondenzációs kazán csere valamint vegyes tüzelésű kazán faelgázosító kazánra történő cseréje.

A támogató felé 2025. február 27-én benyújtott határidő hosszabbításra és műszaki tartalom módosításra vonatkozó kérelmünk pozitív elbírálásban részesült, így a megvalósítás határideje 2025. február 28-ról 2026. október 31-re módosult.

A támogató és a Magyar Államkincstár visszajelzése alapján az **EU-s szabályozás** (2021/1058 EU rendelet 7. cikk h) pont) **nem támogatja a kondenzációs kazán beszerzését EU-s forrásból,** ezért az aradványpusztai épület költségei **nemzeti forrásból** kerülnek fedezésre.

Ezzel szemben a temesvári utcai épület korszerűsítése **támogatott hőszivattyús megoldással** valósulhat meg, amely az energetikai számítások szerint:

- **Kisebb fajlagos károsanyag-kibocsátással jár**
- **Több támogatás lehívását teszi lehetővé indikátor alapon**
- **Energetikus becslése szerint várható támogatás összege: 341.940.000 Ft**
- **2025. május 19.** – Helyszíni szemle Bartha Zoltán energetikussal
- **2025. május 27.** – Indikatív árajánlat: 889.000 Ft energetikai szakértői feladatra

- **2025. augusztus 21.** – Szerződéskötés az **Energiastudió Kft.-vel** (Bartha Zoltán ügyvezető)
- **2025. szeptember 30.** – Az energetikai dokumentáció átadása megtörtént (tanúsítványok, javaslatok)

A visszafizetett előleg ellenére, a Magyar Államkincstárral történt egyeztetés alapján lehetőség nyílik:

A 2025. évre vonatkozó költségek finanszírozására új előleg igénylésére a 71 millió Ft korábban céltól eltérően felhasznált előleg előzetes visszafizetése nélkül.

Ennek ellenére el kell mondani, hogy a hiányzó 71 millió Ft mindenképpen az önkormányzat költségvetését fogja terhelni, akár az elállás, akár a folytatás mellett dönt az önkormányzat.

Elállás esetén korábban lenne esedékes és forráshiányként jelentkezne az összeg, melynek finanszírozására tudnánk pályázni (REKI).

A megvalósítás mellett szól viszont, hogy ezen fejlesztés megvalósítása szükséges lenne és ez esetben a hiányzó összeg rendezése később lenne esedékes.

Kérem a képviselő-testületet, hogy a projekt folytatása mellett vagy az azzal kapcsolatos elállásról döntsön a mellékelt határozati javaslatok valamelyikének elfogadásával.

Nyíradony, 2025. október 8.

Tisztelettel:

: Dr.Várkuli István György sk.
alpolgármester

HATÁROZATI JAVASLAT 1.

Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének

.../2025. (X.17.) számú határozata

Az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című projekt folytatásáról

Nyíradony Város Önkormányzat Képviselő-testület az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalta, és az alábbi határozatot hozza:

1. A Képviselő-testület úgy dönt, hogy az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” (pályázati azonosító: TOP-PLUSZ-2.1.1-21-HB1-2022-00028) című projektet módosított műszaki és helyszíni tartalommal folytatni kívánja.

2. A Képviselő-testület a Temesvári utca 26. szám alatti épület esetében az energetikai korszerűsítést hőszivattyús rendszerrel kívánja megvalósítani, tekintettel a környezeti előnyökre és a támogató pozitív visszajelzésére.

3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy:

- a) az épületgépész tervezőt válassza ki a vonatkozó beszerzési szabályzat szerint, és a tervezővel szerződést kössön;
- b) a tervek elkészültét követően azokat a támogató szervezet (Magyar Államkincstár) részére benyújtsa.

4. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a projekt további végrehajtása során szükséges intézkedéseket tegye, különös tekintettel az előleg újbóli igénylésére, valamint az aktuális támogatási feltételeknek való megfelelés biztosítására.

Határidő: A 3. pont kivételével folyamatos illetve 2026. október 31,

A 3.a) pont esetében 30 nap, a 3.b) pont esetében 90 nap.

Felelős: polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT 2.

. Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének

..... /2025 (X.17) számú határozata

**Az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” projekt megvalósításától
történő elállásról**

Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az alábbi határozatot hozta:

A képviselő-testület úgy dönt, hogy a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószerű „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című projekt megvalósításától eláll.

Felkéri a polgármestert, hogy a támogató szerv felé a szükséges intézkedéseket tegye meg a projekt lezárására, és a pénzügyi következmények rendezésére.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

képviselő-testülete

2025 október hónapjának 17 napján
tartandó ülésének

3. napirendi pontjában meghatározott előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: Dr. Várkuli István György alpolgármester

Készítette: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Dáskál Tibor Ákos jegyző
2. pénzügyi:
3. szakmai:

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☐ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Előterjesztés az „Élhető település kialakítása Nyíradony városába” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószámú projekt jövőjével kapcsolatban
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• <u>kötelező</u> feladat • önként vállalt feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	399 912 500 Ft
	az összигényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	100 %-os intenzitású a pályázat, önerő nem szükséges
	az összигényre vetített támogatás(ok) összege:	399 912 500 Ft
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	-
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• Igen • <u>Nem</u>
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	• <u>Van</u> • Nincs
	ha van, mettől meddig:	
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

A kitöltést ellenőrizte: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Nyíradony Város Önkormányzata 2022-ben sikeresen pályázott az „Élhető település kialakítása Nyíradony városába” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószerű projekt kapcsán. A pályázattal kapcsolatos támogatási okirat 2022. november 4-től hatályos. A felhívás szerint a projektet a megkezdéstől számított 42 hónapon belül kell befejezni, mely 2026. májusában jár le.

A támogatási okirat szerint a projekt fizikai megvalósításának határideje 2025. július 31-én járt le. A megvalósításhoz szükséges kivitelezési munkálatok nem kezdődtek meg, és a közbeszerzési eljárás sem indult el.

A projekt megvalósítása számos nehézségbe ütközött, elsősorban rendezetlen tulajdonviszonyok és a műszaki tartalom tisztázatlansága miatt. A felmerült problémák kezelése és a projekt teljesíthetősége érdekében szükségessé vált a műszaki tartalom módosítása, melyről a képviselő-testület 2025. május 30-án döntött a 108/2025. (V.30.) számú határozatban.

Mivel a műszaki tartalom módosítás a helyi építési szabályzat módosítását is igényelte, így a 110/2025. (V.30.) számú határozatában rendelkezett az azzal kapcsolatos eljárás megindításáról, valamint a határidő közelsége miatt 108/2025. (V.30.) az annak meghosszabbítására irányuló kérelem benyújtásáról is.

A fenti határozatok végrehajtására nem került sor, az alábbi okokból:

A tavalyi évben a Magyar Államkincstár a támogatási előleget visszakövetelte Önkormányzatunktól, mint kedvezményezettől, mivel az azzal kapcsolatos elszámolási kötelezettség a megadott határidőn belül nem teljesült. Az önkormányzat azonban visszafizetési kötelezettségét teljesíteni maradéktalanul nem tudta, tekintettel arra, hogy az előlegből 180 millió Ft más, a pályázati céltól eltérő célra lett felhasználva.

A visszakövetelt előleg nem jelenti a projekt megghiúsulását, mivel a visszakövetelt előleg megfelelő likviditási tervvel és költségkalkulációval lehívható lenne.

A Magyar Államkincstár tárgyévi gyakorlata viszont az volt, hogy nem lehetett ilyen előleget érvényesen igényelni, ameddig kedvezményezett az előleg visszafizetési – illetve az azzal kapcsolatos elszámolási kötelezettségének nem tesz eleget.

Mivel az előleg lehívására nem lett volna lehetőség, és a helyi építési szabályzat módosítása amúgy is több milliós költséggel járna, amit nem lehet a támogatásra elszámolni, így nem történtek intézkedések a határozatok végrehajtása tárgyában.

A legutóbbi értesüléseink szerint, a projektmenedzser Magyar Államkincstárral történt egyeztetése alapján a jövő évtől lehetőség lesz az alszámláról hiányzó, így előlegként vissza nem fizetett előleg előzetes elszámolása nélkül előleg lehívására, ilyen módon a projekt megvalósítható lenne.

2025. augusztus 05-én a támogató elbírálta a az előkészületek költségeinek (tervezés, átalányköltség) elszámolására. A tervezés költségét, ami bruttó 17.750.000 Ft, a támogató köztes szerve, vagyis a Magyar Államkincstár ismerte el, mivel álláspontja szerint az azzal

kapcsolatos beszerzési eljárás nem szabályszerűen került lefolytatásra. Ez konkrétan azt jelenti, hogy nem fellelhető az iratanyagban az ajánlattevők felhívása, kiértékelése valamint a beszerzési eljárás tárgya és a szerződés tárgya között nem volt teljes egyezőség.

Ezen döntés ellen kifogást nyújtottunk be, melyet az irányító hatóság 2025. október 13-án elutasította.

Fentiek alapján a fenti költséget önerőből kell finanszírozni abban az esetben is, ha a képviselő-testület a projekt folytatása mellett dönt, és az a jövőben megvalósul.

Kérem a képviselő-testületet, hogy a projekt folytatása mellett vagy az azzal kapcsolatos ellátásról döntsön a mellékelt határozati javaslatok valamelyikének elfogadásával.

Nyíradony, 2025. október 14.

Tisztelettel:

Dr.Várkuli István György sk.
alpolgármester

Határozati javaslat 1.

Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének

...../2025 (V.30.) számú határozata

Az „Élhető település kialakítása Nyíradony városába” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószerű projekt

Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószerű „Élhető település kialakítása Nyíradony városában” című projekt megvalósítását folytatni kívánja. Felhatalmazza a polgármestert, hogy a szükséges egyeztetéseket folytassa le a Magyar Államkincstárral, valamint kezdeményezze a szükséges módosításokat (műszaki tartalom, HÉSZ) és az előleg lehívását biztosító intézkedéseket.

Határozati javaslat 2.

. Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének

...../2025 (X 17.) számú határozata

Az „Élhető település kialakítása Nyíradony városába” című, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószerű projekt megvalósításától történő elállásról

Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-HB1-2022-00060 azonosítószerű „Élhető település kialakítása Nyíradony városában” című projekt megvalósításától eláll.

Felkéri a polgármestert, hogy a támogató szerv felé a szükséges intézkedéseket tegye meg a projekt lezárására, és a pénzügyi következmények rendezésére.

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

képviselő-testülete

2025 október hónapjának 17.napján
tartandó ülésének

4. napirendi pontjában meghatározott előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: Dr. Várkuli István György alpolgármester

Készítette: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Dáskál Tibor Ákos jegyző
2. pénzügyi:
3. szakmai:

Előzetesen tárgyalja:

- X Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- X Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- X Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Előterjesztés „ <i>Belterületi utak fejlesztése Nyíradonyban</i> ” című, TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00057. azonosítószámú projekt kapcsán helyi építési szabályzat módosításának elrendelésére
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• kötelező feladat • önként vállalt feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	2.000.000 Ft.
	az összegigényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	-
	az összegigényre vetített támogatás(ok) összege:	2.000.000 Ft.
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	-
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• Igen • <u>Nem</u>
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	• <u>Van</u> • Nincs
	ha van, mettől meddig:	
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

A kitöltést ellenőrizte: dr. Dáskál Tibor Ákos jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A „Belterületi utak fejlesztése Nyíradonyban” című, **TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00057.** azonosító számú projekt megvalósítása kapcsán nyilvánvalóvá vált, hogy a József Attila utca vonatkozásában a helyi építési szabályzat módosítására lesz szükség.

A jelenlegi állapot ugyanis, bár nem akadályozza az út szilárd burkolattal történő ellátásának, ami fejlesztés lényegi eleme. Szükséges azonban a teljes fizikai megvalósításhoz útpadka, mint tartozék megvalósítása is, aminek viszont a tulajdonviszonyok rendezése (telekmegosztás) az alapvető feltétele. Ez utóbbi viszont csak a helyi építési szabályzat módosításával lehetséges.

A projekt teljes körű pénzügyi elszámolásához szükséges a fejlesztett útszakasz forgalomba helyezése, ami viszont a teljes, vagyis a tartozékokkal együtt történő megvalósítás után lehetséges.

A HÉSZ módosítás első lépése lenne a határozat-tervezetben foglalt szándéknyilatkozat elfogadása, vagyis a módosítás elrendelése.

Az út helyrajzi száma: 1913/2. A további érintett ingatlanok adatait a határozat melléklete tartalmazza.

Kérem a képviselő-testület tagjait, hogy a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjenek.

Nyíradony, 2015. október 15.

Tisztelettel:

Dr. Várkuli István György
alpolgármester

Nyíradony Város Önkormányzata
Képviselő-testületének
...../2025 (X.17.) számú határozata

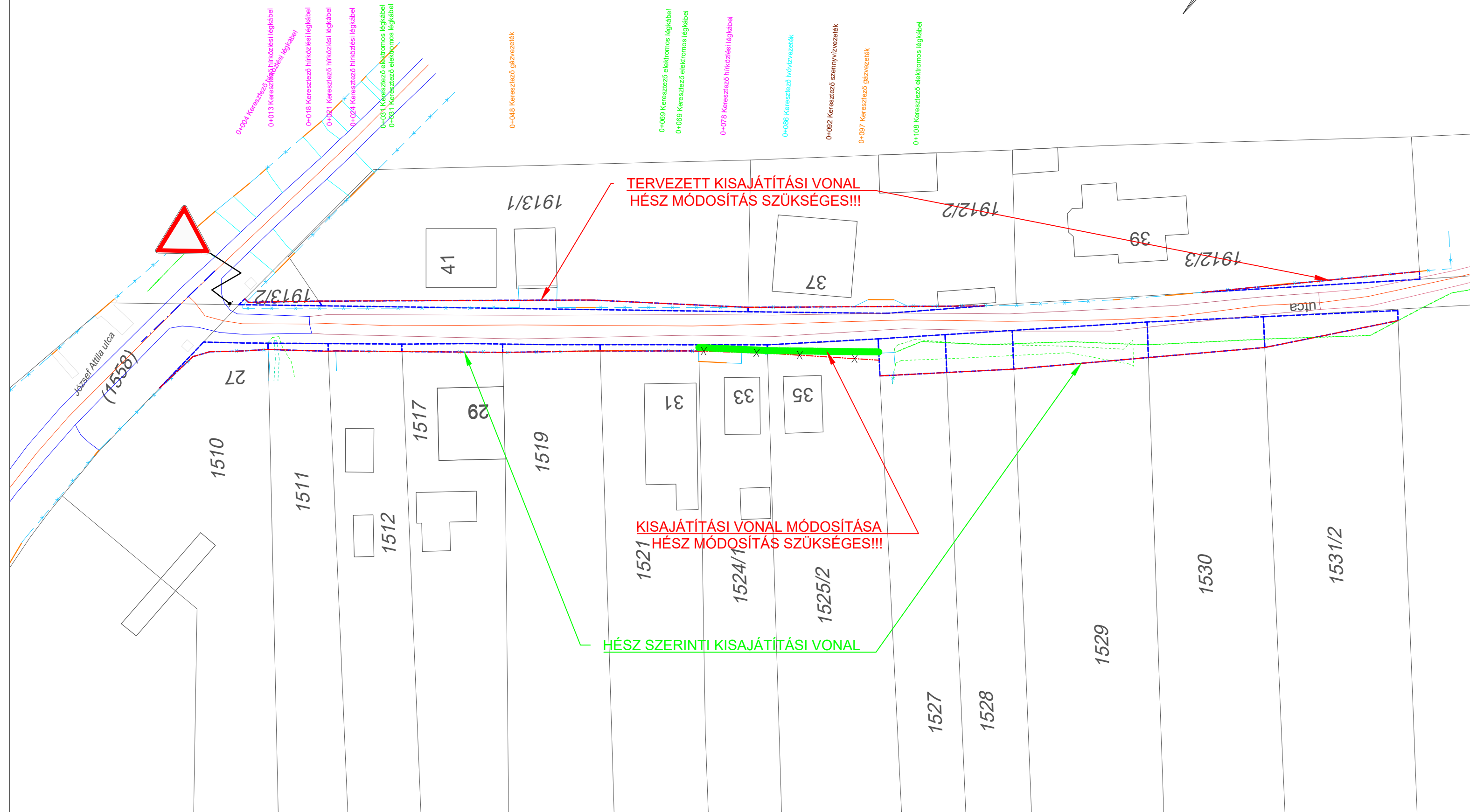
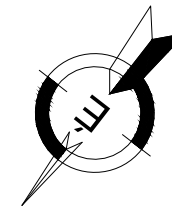
*„Belterületi utak fejlesztése Nyíradonyban” című, **TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00057.**
azonosítószámú projekt kapcsán helyi építési szabályzat módosításának elrendeléséről*

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete Nyíradony Város Önkormányzat Képviselő-testülete Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (X.10.) rendelet 22. § (1) bekezdésben meghatározottakra figyelemmel az alábbi határozatot hozta:

Elrendeli a helyi építési szabályzat és szabályozási tervek módosítását a „**Belterületi utak fejlesztése Nyíradonyban**” *című, TOP_PLUSZ-1.2.3-21-HB1-2022-00057.*azonosítószámú projekt megvalósíthatósága érdekében a 4254 Nyíradony, József Attila utca, 1913/2. helyrajzi számú, valamint az 1. mellékletben szereplő további érintett ingatlanok vonatkozásában a tervben szereplő szabályozási vonalak szerint.

- **Határidő:** folyamatos
- **Felelős:** Szilágyi Zoltán Tibor polgármester

József Attila utca

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének

2025 október hónapjának 17. napján
tartandó **nyílt** ülésének

5. napirendben meghatározott napirendi pontjához
tartozó előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: dr. Várkuli István alpolgármester

Készítette: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Szondi Szabolcs aljegyző
2. pénzügyi: -
3. szakmai: -

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☐ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12 és a NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10 megnevezésű vízi közmű rendszerek, 2026-2035. évre vonatkozó 10 éves (hosszú távú) gördülő fejlesztési tervéről
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• kötelező feladat • önként vállalt feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	nagyágrendileg 230 millió forint
	az összegigényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	230.000.000.- forint
	az összegigényre vetített támogatás(ok) összege:	-
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	közműhasználati díj
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• Igen • Nem
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	A GFT végrehajtásának szakmai felelőse a szolgáltató, a Debreceni Vízmű Zrt.
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	• Van • Nincs
	ha van, mettől meddig:	2026-2035
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	230.000.000

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Dászkál Tibor Ákos

A kitöltést ellenőrizte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 11. és 21. pontjai rögzítik:

„(1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

...

11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;

...

21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.”

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 11. § (1) bekezdése alapján a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében - a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel - víziközmű-rendszerenként tizenöt éves időtávra gördülő fejlesztési tervet kell készíteni.

A Vksztv. 1. § (1) bekezdés c) pontja rögzíti: „az ellátási felelősség elve: e törvényben meghatározottak szerint az állam vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban együtt: ellátásért felelős) kötelessége és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatos víziközmű-szolgáltatási feladatok elvégzéséről.”.

A Vksztv. 5/F. § (1) bekezdés kimondja, hogy „az ellátásért felelős közfeladatként megteremti a víziközmű-szolgáltatás infrastrukturális előfeltételeit és az ellátási területen gondoskodik arról, hogy a felhasználók a víziközmű-szolgáltatást az igényelt mennyiségben, minőségben és szolgáltatási színvonalon igénybe vehessék.”.

A Vksztv. 10. § (1) bekezdése kimondja: „a víziközmű-fejlesztés megvalósításáról – ha e törvény vagy kormányrendelet másképp nem rendelkezik – az ellátásért felelős gondoskodik, a fejlesztés teljes időszaka alatt a mindenkori víziközmű-szolgáltató szakmai döntésekbe történő bevonásával a 11. § (5) bekezdésben előírtak szerint.”

A Vksztv. 11.§. (2)-(3) értelmében, a víziközműszolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében - a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel- víziközmű-szolgáltatási ágazatonként 15 éves időtávra un. gördülő fejlesztési tervet kell készíteni minden évben.

A gördülő fejlesztési terv (továbbiakban: GFT) a víziközmű-szolgáltatási ágazaton belül víziközmű rendszerenként és fejlesztési ütemenkénti bontásban tartalmazza az elvégzendő beruházási, felújítási és pótlási feladatokat.

A GFT lényege, hogy a víziközmű-szolgáltatási ágazat közművagyonának műszaki állapota megfelelő színvonalú legyen ahhoz, hogy a víziközmű-szolgáltatás folyamatos és költséghatékonyan biztosítható legyen.

A felújítási és pótlási tervnek a meglévő és üzemelő víziközművek felújítási, pótlási és rekonstrukciós jellegű feladatait kell tartalmaznia. Ezen munkarészt a víziközmű szolgáltatójának kell elkészíteni és jóváhagyásra benyújtania a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatalhoz. (továbbiakban: Hivatal)

A beruházási tervnek a tervezett új víziközművek megvalósításával, a meglévő víziközművek bővítésével kapcsolatos célokat és feladatokat kell tartalmaznia, melyet az ellátásért felelősnek kell elkészíteni és jóváhagyásra benyújtani a Hivatalhoz.

A GFT három időbeli ütemre osztható:

- ütem a rövid távú terv: 1 évre vonatkozik (2025.év)
- ütem a középtávú terv: 2-5 évre vonatkozik (2026-2029)
- ütem a hosszú távú terv: 6-15 évre vonatkozik (2030-2039)

Jelen előterjesztés és mellékelt dokumentáció 10 éves időszakra vonatkozik.

A beruházási tervnek, illetve a felújítási és pótlási tervnek víziközmű-szolgáltatási ágazatonként és azon belül víziközmű-rendszerenként és fejlesztési ütemenként tartalmaznia kell:

- az elvégzendő feladatokat víziközmű-objektumonkénti csoportosításban, fontossági sorrendben, a főbb műszaki paraméterekkel,
- a felújítás, pótlás és beruházás szükségességét alátámasztó műszaki indokolást,
- az I-III. fejlesztési ütemekben ismertetett feladatok becsült költségeit,
- a megvalósításhoz szükséges pénzügyi forrásokat
- annak bemutatását, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat a leginkább indokolt fejlesztésre ütemezte.

A GFT-t a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal számára kell megküldeni minden év szeptember 30-ig. A felújítási és pótlási tervrészt a szolgáltatásért felelős, jelen esetben az Debreceni Vízmű Zrt. nyújtja be, a tervezett feladatokat viszont az önkormányzatnak, mint ellátásért felelősnek jóvá kell hagynia.

A NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12 és a NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10 megnevezésű vízi közmű rendszerek tekintetében (ellátási terület: Nyíradony, Nyíradony-Aradvanypuszta és Nyíradony-Tamásipuszta), 2026-2035. évre vonatkozó 10 éves (hosszú távú) gördülő fejlesztési tervét Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a (...) számú határozatával fogadta el és a Hivatal hagyta jóvá.

A Debreceni Vízmű Zrt. elkészítette a gördülő fejlesztési terv felújítási és pótlási tervrészének módosítását, mely az előterjesztés melléklete.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 90/C §. (4)-(6) bekezdései értelmében az I. ütemben jóváhagyott feladatok átütemezése és az azokhoz rendelt források átcsoportosítása, vagy előre nem tervezett feladat megvalósítása az ütemben rendelkezésre álló forrás 20 százalékáig a Hivatal tájékoztatásával, 20 százalékát meghaladó mértékben a Hivatal hozzájárulásával végezhető el. A gördülő fejlesztési terv felújítási és pótlási tervrészének módosítási okait az előterjesztés melléklete részletesen tartalmazza.

A gördülő fejlesztési terv felújítási és pótlási tervrészének módosítását a víziközmű szolgáltatás törvényességi felügyeletét ellátó Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz kell benyújtani jóváhagyásra.

Tisztelt Képviselő-testület!

Nyíradony Város jelenleg legnagyobb problémája az ivóvízkutak állapota. A településen 4 fúrt kút van, amelyből kettő működésképtelen. A jelenleg működő két kút teljesítménye éppen csak képes biztosítani a város napi vízfelhasználását. Nyíradony nyári időszakban a napi átlagos vízszükséglete 950 m³, de 2024. július hónapban 1.260 m³ érte el. A két működő kút teljesítménye 20 óra/nap üzemidővel számítva 1.398 m³. Ha az egyik kút (bármelyik) leáll az ellátás biztonsága veszélybe kerül. Az elmúlt 5 évre vonatkozóan áttekintett GFT anyagokban sehol nem volt előírva és előirányozva a meglévő kutakra vonatkozó rekonstrukció.

A szolgáltató ún. eszközhasználati (közműhasználati) díjat fizet a tulajdonosnak az általa üzemeltetett közműért, amely működtetéséből a szolgáltató fő szabály szerint profitot realizál. A szolgáltató által fizetett díj, egy quasi bérleti díj. Ezen díjat a szolgáltató rendszeresen utalja a tulajdonos önkormányzat részére. Az eszközhasználati díj esetében feltételek, hogy

- elkülönített bankszámlán kell tartani,
- kizárólag az avulás miatti pótlásokra, felújításokra, karbantartásra, javításokra fordítható, illetve
- a közműrendszer bővítésére használható fel.

A település kutjai:

kútszám	létesítéskori kitermelhető vízhozam (l/perc)	jelenleg kitermelhető vízhozam (l/perc)	jelenleg kitermelhető vízhozam (m ³ /óra)	a kút kora
I. számú	366	366	21,9	55
II. számú	550	<i>nem üzemel</i>	0	47
III. számú	300	<i>nem üzemel</i>	0	35
IV. számú	800	800	48	22

Egy víztermelő kutat átlagosan 50 évre terveznek. A II. és III. számú kutak 2024. év május és június hónapokban álltak le.

Az ellátás biztonsága érdekében tulajdonosi beavatkozásra van szükség, amely új kút létrehozása vagy meglévő, de nem működő kút helyreállítása lehet.

A Szolgáltatóval történt egyeztetés után, az a szakmai álláspont alakult ki, hogy a legegyszerűbb, leghatékonyabb és legolcsóbb megoldás, ha a II. kút helyreállításra kerül, mégpedig ún. melléfúrásos technikával, amelyhez a terület adott, hisz a II. kút 400 m² területen terül el, amely elegendő a mellé fúráshoz.

Ebben az esetben felhasználható lenne a régi kútakna és a meglévő villamos energiaellátás, s részben a meglévő gépészet. Új kútszerkezet kerülne kialakításra. A beavatkozás költsége nagyságrendileg nettó 45 millió forintos költséget jelentene (a Debreceni Vízmű becslése, egyes piaci szereplők ettől jóval kisebb összegeket mondtak).

Ezt a beruházást a közműhasználati díj terhére lehetne és kellene elvégezni, illetve a „havária” (olyan, előre nem látható természetes eredetű vagy emberi tevékenység miatt bekövetkező, azonnali beavatkozást, illetve intézkedést igénylő rendkívüli esemény, amely veszélyezteti az életet vagy az egészséget, valamint vagyoni kárt vagy megnövekedett környezetterhelést, illetve környezetszennyezést okoz; esetre tekintettel állami támogatást (korábban volt ún. „havária alap” a hasonló helyzetekre) kellene igényelni, tekintettel az önkormányzat pénzügyi helyzetére.

Az eszközhasználati díj mértéke:

- ivóvíz: 2.857.000.- Ft/negyedév, azaz 11.428.000.- Ft/év;
- szennyvíz: 2.540.000.- Ft/negyedév, azaz 10.160.000.- Ft/év.

A két díj együtt: 21.588.000 forint.

Természetesen nem a teljes díj mértéket kellene kihasználni, hisz évközben felmerülhetnek egyéb szükséges javítások, pótlások.

Javaslom, hogy a Tisztelt Képviselő-testület tárgyalja az előterjesztést és a mellékelt határozati javaslatot fogadja el.

Nyíradony, 2025. október 13.

Dr. Várkuli István sk.
alpolgármester

**Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2025. (X. ...) határozata**

*NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12 és a NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10
megnevezésű vízi közmű rendszerek 2026-2035. évre vonatkozó 10 éves (hosszú távú) gördülő
fejlesztési tervéről*

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete a NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12 és a NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10 megnevezésű vízi közmű rendszerek 2026-2035. évre vonatkozó 10 éves (hosszú távú) gördülő fejlesztési tervéről határozatot hozza:

1. Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12 és a NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10 megnevezésű vízi közmű rendszerek ellátási felelőse (ellátási terület: Nyíradony, Nyíradony-Aradványpuszta és Nyíradony-Tamásipuszta), a 2026-2035. évre vonatkozó 10 éves (hosszú távú) gördülő fejlesztési tervét (a továbbiakban: GFT) regionális vízmű víziközmű-rendszer vonatkozásában a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. § szerint a Debreceni Vízmű Zrt. által a 2026-2035. évre elkészített Gördülő Fejlesztési Terv felújítási és pótlási tervrészét az alábbi módosítással fogadja el

Nyíradony Város legfontosabb és mindent megelőző szüksége a két – 2024. évben leállt – II. és III. számú kutak közül az egyik kút teljes kapacitású helyreállítása, mivel a jelenleg működő két kút (I. számú és IV. számú) napi vízhozama együttesen biztosítja azt a mennyiséget, amely a város vízfelhasználása igényel. Bármelyik jelenleg működő kút meghibásodása azt jelentené, hogy nem lehet ellátni a város lakosságát és szervezeteit ivóvízzel.

Ezen körülmények okán, a képviselő-testület, figyelemmel a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 11. és 21. pontjaira, a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 1. § (1) bekezdés c) pontjára, 5/F. § (1) bekezdésre, 10. § (1) bekezdésre és a 11.§. (1)-(3) bekezdéseire, kimondja, a település biztonságos ivóvízzel történő ellátása érdekében a GFT 2026. évében biztosítani kell legkésőbb 2026. július 01-ig a II. számú (B-31) melle fűrassal történő helyreállítását, a Debreceni Vízmű Zrt üzemeltetési főmérnöke által, 2025. 6. hó 20 napján elektronikus levélben megküldött szakmai javaslatra figyelemmel.

2. A képviselő-testület az 1. pont szerinti munkálatok elsődleges forrásának pályázati támogatást, másodsorban állami támogatást határoz meg, tekintettel az önkormányzat pénzügyi helyzetére. Amennyiben egyik forrás megszerzése sem lehetséges, úgy a képviselő-testület a beruházás forrását a Debreceni Vízmű Zrt. által az önkormányzat részére fizetett közműhasználati díj felhasználásával határozza meg. A közműhasználati díj felhasználása esetén olyan beszerzési eljárással kell megvalósítani a beruházást, amely több éven keresztül teszi lehetővé a vállalkozási díj megfizetését.

3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert és a jegyzőt, hogy kezdje meg az előkészítést:

- a) a szükséges tervek elkészíttetéséhez szükséges eljárásokhoz, majd a tervezési eljárások lefolytatáshoz és a tervező kiválasztásához szükséges képviselő-testületi döntés előkészítéséhez, illetve
- b) a pénzügyi forrás feltérképezéséhez és a javaslat megtételéhez.

- **Felelős:** polgármester, jegyző
- **Határidő:** azonnal és folyamatos

Partner a jelenben a jövőért!

NYÍRADONY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

NYÍRADONY

Árpád tér 1.
4 2 5 4

Iktatószám: VÍZ-5730-1/2024

Ügyintéző: Kovács Boglárka

Tel.: 06-52/504-373

Kelt: Debrecen, 2024.05.21.

Tasó Béla

Polgármester Úr részére

Tárgy: Nyíradony Város ivóvízellátásához meglévő kút javításának és új kút létesítésének szükségessége

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Önkormányzat!

Jelen levelünk célja a Tisztelt Címzettek, mint ellátásért felelős tájékoztatása a település vízellátása szempontjából komoly jelentőséggel bíró, a vízmű víztermelési kapacitásában beálló változással kapcsolatban.

2024. május 13-án Nyíradonyban található III. sz. víztermelő kút folytonos üzemelése során váratlanul megállt a termelésben. A hibafeltárás során megállapításra került, hogy a kút -42,0 m magasságig homokkal feltöltődött, a kútban található búvárszivattyú motorja leégett. A tapasztalt jelenség a szűrőcső, a kút szerkezetének meghibásodására vezethető vissza, az észlelteknél alapján a kút javítására nincs lehetőség.

Nyíradony Város napi átlagos vízfogyasztása nyáron 940 m³/nap, azonban a napi csúcsfogyasztásban a kutaknak biztosítaniuk kell a 1080 m³/nap vízszükségletet is. A III. sz. kút (fúrásának éve 1990.) kiesését követően jelenleg már csak 3 db víztermelő kút biztosítja a város vízellátását, melyek közül az I. sz. kút (fúrásának éve 1970.) 416 l/p, a II. sz. kút (fúrásának éve 1978.) 380 l/p, a IV. sz. kút (fúrásának éve 2003.) 816 l/p térfogatárammal termeltethető.

Sajnos az említett 3 db kút közül jelenleg csak az I. sz. és a IV. sz. kút üzemel együttesen a vízkezelő technológiára, ugyanis a II. sz. kútból termelt nyersvízben a kút ellenőrzése során finom szemű homokot találtunk, melynek mennyisége jelentősen meghaladta az elfogadható mértéket. Az észlelt jelenség szintén a kút szerkezetének meghibásodására utal, ezért a kutat leállítottuk a tervezett kútkamerás vizsgálat ütemezéséig, a hiba feltárásához.

Válaszlevélben kérjük iktatószámunkra hivatkozni!

Debreceni Vagyonkezelő Zrt. tagvállalata – Működési engedély száma: 1832/2013

Adószám: 23458208-2-09 • OTP Bank Nyrt. 11738008-20238173-00000000 • H.-B. M-i Bíróság Cg.09-10-000479

4025 Debrecen, Hatvan u. 12-14. • 4001 Pf. 88. • Tel.: 52/513-513 • Fax: 52/413-609

e-mail: titkarsag@debreceni-vizmu.hu • www.debreceni-vizmu.hu

A II. sz. kút szűrőszerkezetének meghibásodásának valószínűsíthető oka a homok bejutását gátló szitaszövet korróziója, mely a vízellétesítmény korával hozható összefüggésbe, azonban a hiba pontos okát csak a kamerás vizsgálat elvégzése után tudjuk meghatározni. Az II. sz. kút üzembehelyezésének éve 1978, a mélyfúrású kutak tervezett maximális élettartama 50 év.

A fent leírtak miatt a II. sz. és a III. sz. kút jelenleg nem alkalmas a település vízellátásának alapját képező nyersvíz termelésben történő részvételre, ugyanakkor a település vízigényének kielégítése szempontjából indokolt a II. sz. kút javításának tervezése, illetve annak kivitelezése, valamint javasoljuk forrás biztosítását új víztermelő létesítmény megvalósítására (beruházás).

A jelenleg üzemelő I. sz. kút és az IV. sz. kút együttes üzemelésével naponta legfeljebb 1663 m³ vizet lehet kitermelni, ezzel szemben a növekvő települési vízigények miatt a napi csúcsfogyasztások értéke és azok gyakorisága várhatóan emelkedni fog.

Amennyiben a további vizsgálatok és árajánlatok azt támasztják alá, hogy érdemes megjavíttatni a II. sz. kutat és az nem történik meg, akkor a jelenleg üzemelő (I., IV.) kutak bármelyikének meghibásodása, termelésből való kiesése esetén a Város vízellátása ellehetetlenül.

A település folyamatos vízellátásnak biztosításának érdekében, a jelenleg üzemelő kutak száma, a működtethető kutak élettartama és a városi vízigények növekedése miatt új kút létesítése vált indokolttá, melynek időigénye tervezéstől az üzembe állításáig körülbelül, minimum 6 hónap, várható költsége nettó 38-45 millió forint között várható.

A település biztonságos ivóvíz ellátása csak megfelelő számú és kapacitású vízbeszerző létesítmények birtokában lehetséges, melyben kérjük a Tisztelt Önkormányzat szíves együttműködését, a szükséges anyagi források biztosítását.

Döntésüket illetően kérjük a Tisztelt Önkormányzat szíves visszajelzését.

Kérdés esetén álluk rendelkezésükre, kapcsolattartónk Kovács András üzemeltetési főmérnök, 30/221-75-05, kovacs.andras@debreceni-vizmu.hu.

Segítő közreműködésüket előre is megköszönve, tisztelettel:

Mester Tibor
fejlesztési és fenntartási főmérnök

Debreceni Vízmű Zrt.
4025 Debrecen, Hatvan utca 12-14.
Adószám: 23458208-2-09 3
Számlaszám: 11738008-20238173

Kovács András
üzemeltetési főmérnök

Debreceni Vízmű Zrt. tájékoztatása

Nyíradony Város Önkormányzata

Nyíradony

Árpád tér 1.

4 2 5 4

Szilágyi Zoltán Tibor

Polgármester Úr részére

TÁRGY: Nyíradony város ivóvízellátásához meglévő II. sz. kút melléfúrásos felújításának szükségessége

Tisztelt Polgármester Úr!

Tisztelt Önkormányzati Képviselők!

Tájékoztatásunk célja a Tisztelt Címzettek, mint ellátásért felelős tájékoztatása Nyíradony város vízellátása szempontjából nagy jelentőséggel bíró, a vízmű víztermelési kapacitásában beálló változással kapcsolatban.

A települési ivóvízellátó rendszer vízbeszerzése céljából létesített mélyfúrású kutak (I, II, III, IV számú), kora 55, 47, 35, 22 év, azonban egy víztermelő kútát átlagosan 50 év élettartamra terveznek.

Kútszám	Kataszteri szám	Talpmélység (m)	Létesítéskori, kitermelhető vízhozam (l/perc):	Jelenleg kitermelhető vízhozam (l/perc):	Jelenleg kitermelhető vízhozam (m ³ /óra):
I. számú	B-24	-267,0	366	366	21,9
II. számú	B-31	-263,0	550	nem üzemel	0
III. számú	B-34	-261,0	300	nem üzemel	0
IV. számú	B-42	-264,0	800	800	48

Nyíradony város víziközü rendszerének részét képező, a vízellátás szempontjából kiemelten fontos nyersvíz termelésre alkalmas kutak üzemállapotában bekövetkező kedvezőtlen változások az alábbiak szerint alakultak.

2024. május 13-án a III. számú víztermelő kút folytonos üzemeltetése során váratlanul megállt a termelésben. A kút szűrőszakadás következtében -42,0 magasságig homokkal feltöltődött, a kútban található búvárszivattyú leégett. A kút javíthatatlanná vált.

A II. számú kútból termelt nyersvízben a kút ellenőrzése során 2024 nyarán finom szemű homokot találtunk, amelynek mennyisége jelentősen meghaladta az elfogadható

mértéket. Az észlelt jelenség a kútszűrő meghibásodására utal, ami a kút további üzemeltetését megakadályozza. A vízkezelő technológia védelme érdekében a kút leállítottuk és kamerás vizsgálatot végeztünk külső vállalkozó bevonásával a pontos hibafeltárás céljából. Az elvégzett vizsgálat eredménye alapján megállapítható, hogy a teljes kútszerkezet nagymértékben korrodálódott, a szűrő funkciót ellátó réz szitaszövet több helyen lebomlott, ami a homokolást okozza.

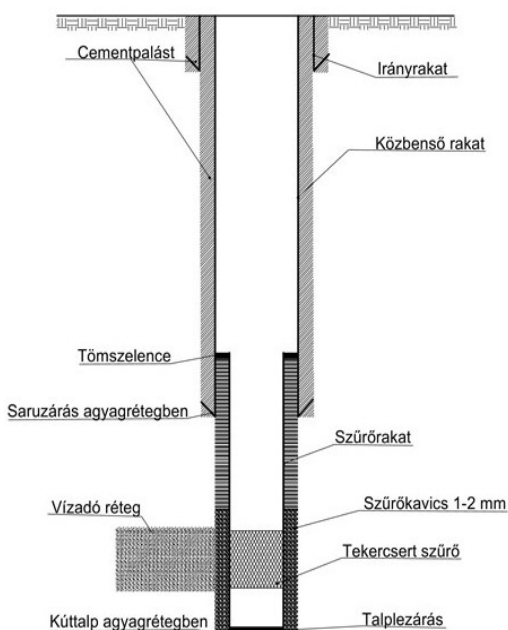
A vízellátás jelenlegi kapacitása és kockázatai.

Nyíradony város napi átlagos vízfogyasztása nyári hónapokban $950 \text{ m}^3/\text{nap}$ azonban 2024 júliusában a aszályos időjárás miatt a **hálózatba bocsátott** vízmennyiség elérte az **$1260 \text{ m}^3/\text{nap}$** értéket.

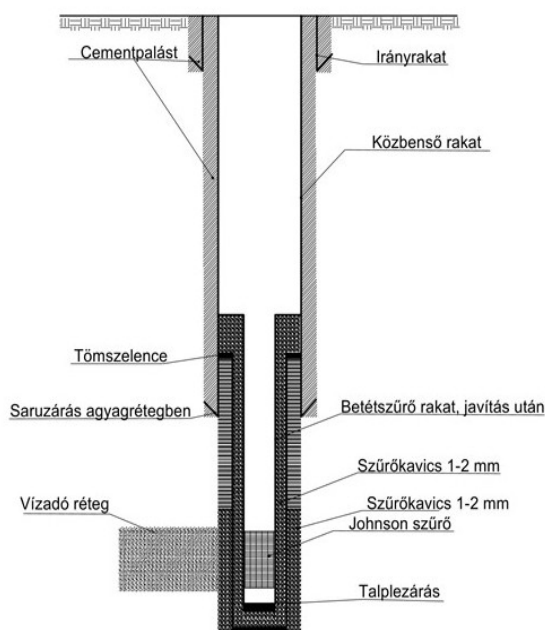
A jelenleg rendelkezésre álló 2 db üzemeltethető kút kapacitása 20 óra/nap üzemidővel számítva maximálisan **$1398 \text{ m}^3/\text{nap}$ víztermelést tesznek lehetővé**. Az egyre növekvő települési vízigény és a várható aszályos időjárási viszonyok miatt előfordulhat, hogy vízfelhasználást a jogszabályi előírásoknak megfelelően korlátozni szükséges. Valamint a két üzemelő kút közül bármelyik meghibásodása estén a vízellátás ellehetetlenül.

Megoldási lehetőségek.

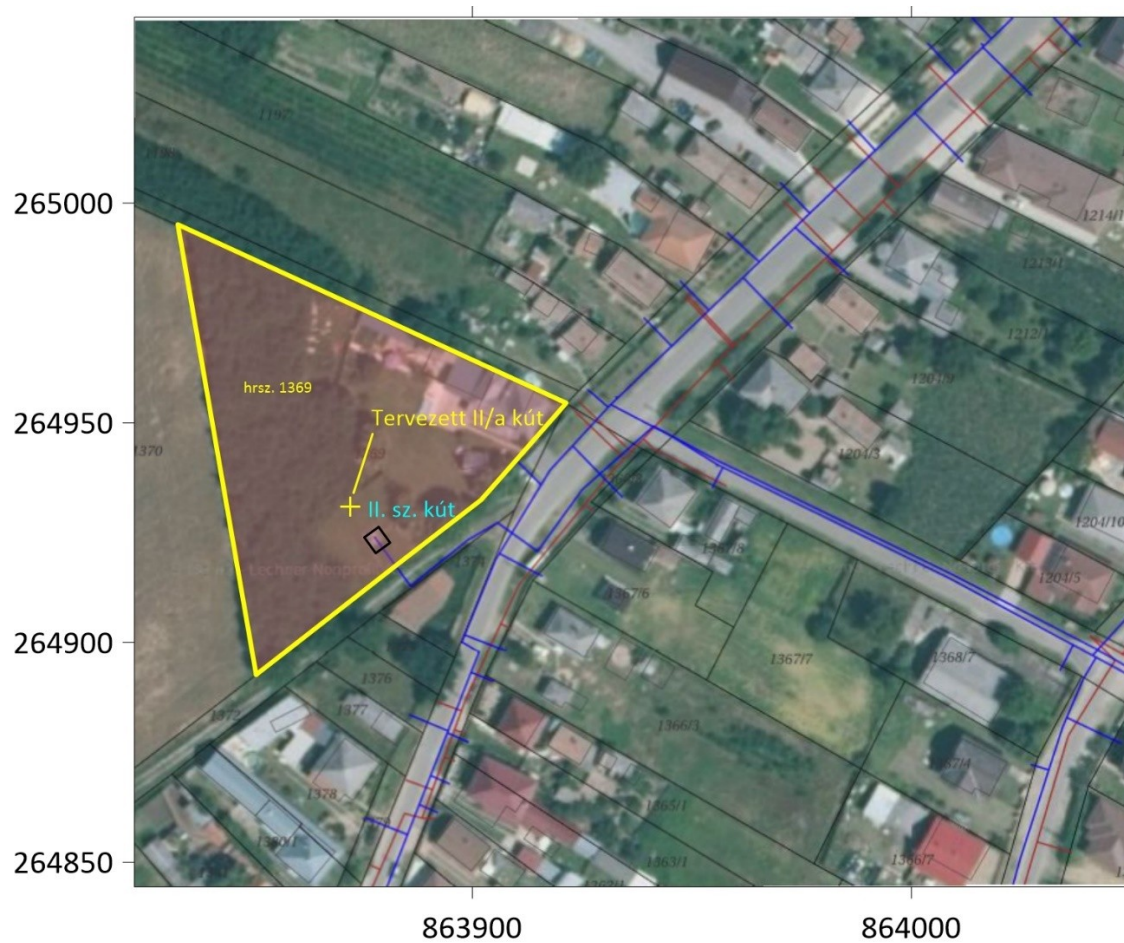
A vízellátás biztonságának helyreállítása érdekében javasoljuk a II. számú kút melléfúrással történő felújítását az önkormányzati tulajdonban lévő, 400 m^2 -es védőterületen belül. A felújítás során teljesen új kútszerkezet kerülne kialakításra, a meglévő régi kútakna és a meglévő villamos energiaellátás felhasználásával. A kamerás kútvizsgálat alapján a meglévő kút javítása nem javasolt, mivel a kis átmérőjű szűrőzött szakasz a javítás következtében jelentősen beszűkülne, ami miatt a kitermelhető vízmennyiség továbbra sem lenne elegendő a település megfelelő vízellátásának biztosításához. Emellett a javítás során nem érintett szerkezeti hibák – például a korrodált köztes csőszakaszok – vízminőségi szempontból továbbra is folyamatos kockázatot jelentenének.

Melléfúrásos felújítás kútszerkezete

Betétészűrő cserével javított kútszerkezet

A II.sz. kút (B-31) melléfúrásos felújításának javasolt helye.

A melléfúrásos felújítás beruházás teljes költségbecslése előreláthatólag nettó **45 millió forint**, amely tartalmazza a tervezés, engedélyeztetés, kútfúrás, kútszerkezet kiképzés, kútakna kiépítés, geofizikai és labor vizsgálatok, a villamos hálózati betáplálás, gépészeti és irányítástechnikai kiépítés, bűvárszivattyú beszerzés költségeit.

A feladat megvalósításának időbeni ütemezése

Nyíradony II. sz. kút melléfúrásos felújítása							
Tervezés pályáztatás, szerződéskötés							
Tervezés							
Engedélyezés							
Kivitelezés pályáztatás, szerződéskötés							
Kútfúrás, kútgépészet, villamosság							
Nyersvízvezeték építése							
Megvalósulási tervek, üzembe helyezés							
Napok száma:	20	60	80	20	60	10	30
Összesen:							280

Kérjük a Tisztelt Önkormányzatot, mint ellátásért felelőst, hogy a melléfúrásos felújítás előkészítését és az ehhez szükséges pénzügyi források (pl. Havária alapból) keresését lehetőség szerint minél hamarabb kezdje meg.

Tájékoztatásul ismertetjük azon üzemeltetési területünkhöz tartozó települések listáját amelyek esetében új kút (kutak) létesítésével szükséges növelni az ivóvízellátás biztonságát.

Hosszúpályi, Sáránd, Konyár, Tépe, Bagamér, Fülöp, Bojt, Szentpéterszeg, Told.

Ezzel a településekkel összefogva, Nyíradony Város Önkormányzata számára további pályázati források állhatnak rendelkezésre.

Társaságunk közreműködik a pályáztatásokban, a tervezői adatszolgáltatásban, a tervek véleményezésében, műszaki tartalom meghatározásában, vízjogi üzemeltetési engedély módosításában és minden egyéb szakmai kérdés megválaszolásában.

Kérdés esetén álluk rendelkezésükre, kapcsolattartónk Kovács András üzemeltetési főmérnök, 30/221-75-05, kovacs.andras@debreceni-vizmu.hu.

Segítő közreműködésüket előre is megköszönve, tisztelettel:

Tisztelettel:

Mester Tibor
fejlesztési és fenntartási főmérnök

Kovács András
üzemeltetési főmérnök

DEBRECENI VÍZMŰ ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

4 0 2 5 Debrecen, Hatvan u. 12-14. sz.

Egységes vízkorlátozási terv a Debreceni Vízmű Zrt. működési területén

Nyíradony település

Debrecen, 2025.

Tartalom

I.	Vízkorlátozási terv célja.....	3
II.	A vízkorlátozás okai.....	3
III.	Jogszabályi áttekintés.....	4
IV.	Vízkorlátozás elrendelése, fokozatok.....	4
IV.1.	A vízkorlátozás fokozatai:.....	5
0.	fokozat - Napi locsolási tilalom.....	5
I.	fokozat.....	5
II.	fokozat.....	5
III.	fokozat.....	6
V.	A bevezetés eljárási rendje, végrehajtási módja.....	7
V.1.	Szolgáltatói feladatok.....	7
V.2.	Az Önkormányzat feladatai.....	9
V.3.	Eljárási szabályok.....	9
1. sz. melléklet.		11

I. Vízkorlátozási terv célja

A hatályos jogszabályok értelmében az Önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik a felügyelete alatt működő vízmű vízkorlátozási tervének jóváhagyása, és annak végrehajtását a polgármester és jegyző feladatává tette.

A vízkorlátozási tervet a szolgáltató szervezet készíti el és küldi meg az ellátásért felelős önkormányzatnak a testület elé történő beterjesztésre.

Azon események kezelése, amikor az elosztható vízkapacitás tartósan nem képes a jelentkező igények folyamatos kielégítésére. Ilyen események lehetnek:

- természeti katasztrófa,
- havária helyzet,
- nyári rendkívüli csúcsfogyasztás,
- műszaki és egyéb problémák felmerülése.
- külső, hatósági körülmény.

Ezekben a helyzetekben, - ha szükséges -, a vízfelhasználást korlátozni kell. A korlátozás mértéke az adott helyzettől függ, de előzetesen fel kell készülni ezek megfelelő kezelésére.

Az ivóvízfelhasználást korlátozó intézkedések bevezetésére kerül sor, amennyiben az üzemeltetési területen a víztermelő, -kezelő, -elosztó kapacitás - a fentiekben megjelölt ok/okok miatt - tartósan nem képes a jelentkező igényeknek megfelelő vízmennyiség vagy vízminőség biztosítására.

II. A vízkorlátozás okai

A vízkorlátozás okai lehetnek:

- Olyan környezeti katasztrófa, vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezése, mely során a vízbázis oly mértékű szennyeződése történik meg, amely az alkalmazott tisztítási és fertőtlenítési technológiák hatékonyabbá tétele mellett sem védhető ki, s ebből eredően kapacitáscsökkenés áll elő.
- Gerincvezeték, nyomásfokozó műtárgyak, tárolómedencék nem várt külső hatásra történő oly mértékű károsodása, melynél a teljes körű vízellátás vízkormányzási intézkedésekkel sem biztosítható.
- Hosszantartó, előre nem látható okok miatti villamos energia szolgáltatás kiesés, ha a tárolt kapacitás várhatóan nem elegendő a gravitációs ellátáshoz.
- Váratlan esemény következtében, a napi termelőkapacitást jelentősen meghaladó vízfelhasználás történik.
- A termelt és szolgáltatott vízmennyiséget meghaladó felhasználási igény, mely normál üzemmenet mellett nem biztosítható.

Az intézkedés az alábbi felhasználások védelmét szolgálja:

- Lakossági ivó-, tisztálkodási- és háztartási vízfelhasználás
- Egészségügyi intézmények vízfelhasználása
- Gyermek- és szociális intézmények vízfelhasználása
- Gyógyászati- és élelmiszeripari vízfelhasználás
- Állatállomány ivóvízfelhasználása

III. Jogsabályi áttekintés

Az intézkedés alapjául az alábbi jogsabályok szolgálnak:

- Az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról. Különös tekintettel a 83. § és 72/A. § -okra.
- 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról.
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról 15. § (4) bekezdése.
- 5/2023. (I. 12.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről

IV. Vízkorlátozás elrendelése, fokozatok

Amennyiben a korábbi fejezetben meghatározott okok miatti vízkorlátozás bevezetésére van szükség - az 1995. LVII. tv. vonatkozó bekezdéseiben foglaltakra is figyelemmel - a vízigények kielégítésének sorrendje a következő:

- a) létfenntartási ivó és közegészségügyi, katasztrófa-elhárítási,
- b) gyógyászati, valamint a lakosság ellátását közvetlenül szolgáló termelő- és szolgáltató tevékenységgel járó,
- c) állattartási, haltermelési,
- d) természetvédelmi,
- e) öntözési,
- f) gazdasági,
- g) egyéb (így például sport, rekreációs, üdülési, fürdési, idegenforgalmi célú)

vízhasználat.

Így ebből következik, hogy a korlátozás sorrendje az előző bekezdésben meghatározott kielégítési sorrend fordítottja.

Ha a felhasználható vízmennyiség természeti vagy egyéb elháríthatatlan okból csökken, a vízhasználat — a létfenntartási vízhasználat kivételével — az előző bekezdésben foglaltak szerinti sorrendben kártalanítás nélkül korlátozható, szüneteltethető, vagy a biztonsági követelmények megtartása mellett megszüntethető.

IV.1. A vízkorlátozás fokozatai:

0. fokozat - Napi locsolási tilalom

A vízkorlátozás egyik legalapvetőbb eszköze. Bevezetése elsősorban a csúcsvízigények kielégítése miatt történhet. A település egészére elrendelhető 6:00 és 22:00 között, amennyiben a várható vízfelhasználás eléri vagy nagyban megközelíti a maximálisan kitermelhető vízmennyiséget.

I. fokozat

Abban az esetben szükséges, ha a vízfogyasztás eléri a szolgáltató által maximálisan biztosítható vízmennyiséget 7 (hét) egymást követő napon, nyomáscsökkenés tapasztalható legfeljebb napi 6 órán át, a vízigények csökkenése nem várható, így a lakossági, egészségügyi intézmények, iskolák, óvodák valamint a tűzoltóság vízigénye a nappali vízkorlátozással már nem biztosítható.

Intézkedés terjedelme:

- Felhívást kell intézni a felhasználók felé a takarékos vízfelhasználásra. A folyamatba be kell vonni az érintett önkormányzatot.
- TILOS - a közparkok, házi kertek tömlős locsolása 6:00 és 22:00 óra között
- TILOS - a járdák, utak mosása, automataöntöző berendezések működtetése, gépjárművek tömlős mosása, úszómedencék töltése.
- Magán és közületi strandok, fürdők, wellness szállodák medence vízcseréjének átütemezése szükséges. - Az érintettek értesítése mellett!
- Tűzcsapról engedélyezett ipari vízvételvezetések felfüggesztése
- Tűzcsapról történő mezőgazdasági felhasználás felfüggesztése
- Nagyfelhasználók tájékoztatása a vízkorlátozások bevezetéséről.

A városi önkormányzat intézkedik a közületek, magánszemélyek tulajdonában lévő közcélú részleges vízellátásra alkalmas víznyerő helyek egészségügyi felülvizsgálatára és üzemképességük biztosítására.

II. fokozat

Abban az esetben szükséges, ha a vízfogyasztás eléri a szolgáltató által maximálisan biztosítható vízmennyiséget 15 (tizenöt) egymást követő napon, nyomáscsökkenés tapasztalható legalább napi 6 órán át, a vízigények csökkenése nem várható, így a lakossági, egészségügyi intézmények, iskolák, óvodák valamint a tűzoltóság vízigénye az I. fokú korlátozással már nem biztosítható.

Intézkedés terjedelme:

Az I. fokozatban elrendelt terjedelmen felül

- Felhívást kell intézni a tárgyévben 50 m³/nap átlagfogyasztást meghaladó, gazdálkodó szervezetnek minősülő felhasználók felé, hogy napi fogyasztási igényüket min. 10 %-al csökkentsék. Az egészségügyi intézmények, iskolák, óvodák, bölcsődék, szociális és gyermek-otthonok százalékos korlátozásba nem vonhatók be!
- TILOS - mindennemű tömlős locsolás és mosás a település egész területén.

- A magasabban fekvő településrészek egyenletes ellátása érdekében az alacsonyabb fekvésű területek vezetékében uralkodó nyomásértékek csökkentése az előre kijelölt tolózárak fojtásával.

III. fokozat

Abban az esetben szükséges, ha a vízfogyasztás eléri a szolgáltató által maximálisan biztosítható vízmennyiséget 30 (harminc) egymást követő napon, nyomáscsökkenés tapasztalható legalább napi 6 órán át, a vízigények csökkenése nem várható, így a lakossági, egészségügyi intézmények, iskolák, óvodák valamint a tűzoltóság vízigénye az II. fokú korlátozással már nem biztosítható.

Intézkedés terjedelme:

A II. sz. fokozatban elrendelt terjedelmen felül felhívást kell intézni a tárgyévben 50 m³/nap átlagfogyasztást meghaladó, gazdálkodó szervezetnek minősülő felhasználók felé, hogy napi fogyasztási igényüket min. 20%-al csökkentsék.

A III. fokozatban elrendelt szakaszos vízellátást: az egészségügyi intézményeknek, iskoláknak, óvodáknak, bölcsődéknek, szociális és gyermekotthonoknak is viselniük kell.

Ezen felül, ha SZÜKSÉGES, a település Helyi Védelmi Bizottság vezetője (rendszerint polgármester) valamint a település jegyzője a Debreceni Vízmű Zrt. képviselőjével közösen, a vízellátási szakági helyszínrajz alapján kijelöli a vízellátásból ideiglenesen, napszakonként kizárható településrészeket, és intézkedik a végrehajtásról.

Abban az esetben, ha a III. korlátozási fokozat intézkedéseivel nem lehet a csökkentett felhasználási igényeket kielégíteni, akkor a polgármester, Operatív Bizottságot hív össze.

Az Operatív Bizottság vezetőjét a bizottság maga választja meg.

A bizottság tagjai elsősorban:

- Területileg illetékes Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály vagy megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály képviselője
- Illetékes Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és ezen belül a Tűzoltóság képviselője
- Település jegyzője
- Az illetékes Önkormányzat településüzemeltetési vagy -fejlesztési feladatokat ellátó vezetője, képviselője.
- Polgármesteri hivatal illetékes munkatársa.
- Közbiztonsági referens.
- Debreceni Vízmű Zrt. üzemeltetési főmérnökség képviselője

Az Operatív Bizottság feladata a III. fokozaton felüli fogyasztáskorlátozás elrendelése, a rendelkezésre álló egészséges ivóvízkészlet időbeni és mennyiségi számbavétele és az elosztás módjának meghatározása, valamint a korlátozás feloldásához a rendkívüli intézkedések megtétele.

Vízkorlátozások elrendelésével a szolgáltató a tolózárok fojtásával is csökkentheti a korlátozás alá vont felhasználók vízvételét!

V. A bevezetés eljárási rendje, végrehajtási módja

A vízkorlátozási terv végrehajtása területén a helyi önkormányzat és a Debreceni Víz Zrt. területileg illetékes főmérnöksége köteles szorosan együtt működni az alábbiak szerint:

V.1. Szolgáltatói feladatok

- Vízkorlátozási intézkedési terv elkészítése és megküldése.
- Javaslattétel a terv szükséges fokozatának elrendelésére.
- Biztosítja az 58/2013. (II. 27.) sz. Korm. rendelet szerinti feltételeket.
- Az elrendelést követően a szolgáltatással kapcsolatos műszaki intézkedések végrehajtása.
- Javaslattétel a korlátozás megszüntetésére.

A HAVÁRIA jelen esetben a vízkorlátozással összefüggő feladatok összehangolására, a végrehajtás ellenőrzésére, a Debreceni Víz Zrt. „**Havária Válságstáb**”-ot hozott létre.

A válságstáb összetétele az alábbiak szerint alakul:

Munkakör	Havária esemény által érintett terület
vezérigazgató	10.000 főt ellátó területtől kezdődően
üzemeltetési főmérnök	minden havária esemény esetén!
környezetvédelmi koordinátor szennyvíz havária esetén	minden havária esemény esetén!
üzemmérnökség vezető	minden havária esemény esetén!
üzemvezető	
technológiai vezető	
értékesítési vezető	
laboratóriumvezető	
külső kommunikációért felelős munkatárs	
a válságstáb vezetője által kijelölt egyéb munkatárs	

A Válságstáb, a Debreceni Víz Zrt. folyamatirányító rendszeren rögzített (vízminőségi és vízmennyiségi) adatokat és a beérkezett panaszokat megvizsgálja, és ezután dönt az elvégzendő feladatok és azok felelőseinek megnevezéséről. Azaz az elvégzendő intézkedések, feladatok mindig a probléma mértékétől függenek.

Havária állapotnak tekintendő a tartósan 24 órát meghaladó állapot, amely emberi, vagyoni vagy környezeti veszélyeztetéssel jár. Egy adott település jelentős részét érinti, egy-egy ipari üzem leállításra kerülhet.

A havária főbb esetei lehetnek:

- Terrortámadás, idegen szándékos behatolás, szabotázs, természeti csapás, az üzemeltetőtől függő vagy független gondatlanság, mely az ivóvíz szolgáltatást ellehetetleníti,
- a vízellátó rendszeren bekövetkezett súlyos meghibásodása, mely kizárja a rendkívüli üzemállapot II. fokozat szerinti (havária események) mérlegelését,
- szennyezett talajvíz vagy szennyvíz bejutása a vízellátó rendszerbe (beleértve a vízbázist is),
- A vízminőségi paraméterek olyan mértékű emelkedése, amely a Hatóságok bevonását teszi szükségessé.

A törvényben előírt legfontosabb intézkedések:

Ha az ivóvíz szolgáltatása előre tervezetten 12 órát vagy üzemzavar esetén több mint 6 órán át szünetel és 500-nál több főt érint, a Debreceni Vízmű Zrt. az ivóvízszükséglet kielégítéséről más módon köteles gondoskodni a létfenntartáshoz szükséges 10 liter/fő mennyiségben.

A 12 órát meghaladó, de 24 óránál rövidebb szolgáltatás kimaradás esetén 25 liter/fő, 24 órát meghaladóan 30 liter/fő/nap az előírt mennyiségben.

A szolgáltatás szünetelése esetén a Debreceni Vízmű Zrt. az ivóvízellátásról úgy gondoskodik, hogy ahhoz az érintettek 300 méteres körzeten belül hozzájuthassanak. Ilyenkor elsősorban lajtos kocsival a Debreceni Vízmű Zrt. által biztosított ivóvíz kerül szétosztásra.

Mivel a szolgáltatás ideiglenes megszüntetése vagy a nyomáscsökkenés a tűzvíz hálózatot is érinti, valamint a tűzoltóság vízigénye a nappali vízkorlátozással már nem biztosítható **a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 6. §-ának (2) bekezdése értelmében**: Azokat a változásokat, amelyek a településen vagy a létesítményben a tűzoltást befolyásolhatják, a kezdeményező vagy az elhárításért felelős szerv haladéktalanul köteles az állandó készenléti jellegű szolgálatot ellátó hivatásos tűzoltóságnak vagy önkormányzati tűzoltóságnak, illetve az érintett létesítményi tűzoltóságnak szóban azonnal és írásban is bejelenteni.

V.2. Az Önkormányzat feladatai

Önkormányzati KÉPVISELŐ-TESTÜLET feladata:

- A vízkorlátozási intézkedési terv, határozatban rögzített elfogadása.

POLGÁRMESTER feladata:

- A Debreceni Vízmű Zrt. szakmai javaslatára a vízkorlátozás elrendelése a fokozat meghatározásával.
- A Debreceni Vízmű Zrt. szakmai javaslatára a vízkorlátozás megszüntetése.

JEGYZŐ feladata:

- A korlátozó intézkedés közzététele a településen.
- A Debreceni Vízmű Zrt. értesítése a bevezetésről.
- A vízkorlátozás végrehajtásának ellenőrzése.
- A korlátozó intézkedés megszüntetésének közzététele a településen.

V.3. Eljárási szabályok

A vízkorlátozási tervet a Debreceni Vízmű Zrt. az Önkormányzatnak jóváhagyás végett megküldi.

A rendelkezések betartását mind az önkormányzat, mind a Debreceni Vízmű Zrt. üzemeltetési főmérnöksége köteles folyamatosan ellenőrizni és a szabályszegőkkel szemben eljárást kezdeményez.

A vízkorlátozás időszakában foganatosítandó közigazgatási intézkedéseket a jóváhagyott tervnek és a megállapított fogyasztási rendnek megfelelően a polgármester rendeli el a Debreceni Vízmű Zrt. üzemeltetési főmérnökség vezetőjének javaslatára.

A vízkorlátozás közzétételéről, a végrehajtás ellenőrzéséről a jegyző gondoskodik.

Az Önkormányzat tájékoztatja a lakosságot a vízkorlátozás bevezetéséről, és annak mértékéről. Ezt jól látható helyen kihelyezett plakátok segítségével, folyamatos híradással a helyi médiákban (Rádió, TV, újság, internet, stb.) végzi. (Már a 0. fokozattól szükséges)

A Debreceni Vízmű Zrt. írásban kiértesíti az ipari fogyasztókat az őket érintő korlátozás mértékéről, a felhasználható napi vízmennyiség számszerű meghatározásával.

Az Operatív Bizottság vezetője az elrendelt vízkorlátozás során tett intézkedésekről, az intézkedések által történt vízellátási változásokról, naponta tájékoztatja a polgármestert.

A vízkorlátozás életbelépésének napjától annak befejezéséig a korlátozásban érintett minden ipari felhasználótól napi felhasználásra való adatot kell kérni, vagy amennyiben lehetőség van rá a távleolvasást kell alkalmazni. Ennek elvégzésére a gazdálkodó szervezet részéről felelős személyt kell kijelölni. A vízmű részéről ellenőrzést végző dolgozó időnként köteles a korlátozás alá vont

felhasználó vízmérőjét (vízmérőit) leolvasni és annak eredményét ellenőrzési jegyzőkönyvben rögzíteni, valamint aláírásával igazolni.

A felhasználó megbízottja az ellenőrzés alkalmával a vízmű részéről megjelent ellenőrt a munkájában segíteni, a vízmérő állását és a vízmű képviselője által tett bejegyzést az ellenőrzési jegyzőkönyv aláírásával hitelesíti.

Amennyiben a meghatározott mennyiségnél nagyobb a felhasználás, úgy annak tényét a helyszíni jegyzőkönyvben rögzíteni kell, mely alapján szabálysértési eljárás kezdeményezhető.

Szakaszos vízellátás esetén a Debreceni Vízmű Zrt. üzemeltetési főmérnöksége köteles folyamatosan tájékoztatni az állandó készenléti jellegű szolgálatot ellátó hivatásos tűzoltóságot és / vagy önkormányzati tűzoltóságot, illetve az érintett létesítményi tűzoltóságot és a területileg illetékes Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályát vagy megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályt, hogy melyek azok a területek, ahol szünetel a vízszolgáltatás. Továbbá utóbbtól a szükséges hozzájárulásokat is be kell szerezni.

A vízkorlátozás fokozatának csökkentésére, illetve visszavonására a Debreceni Vízmű Zrt. üzemeltetési főmérnöksége tesz javaslatot a polgármester felé.

Ezen intézkedési terv visszavonásig érvényes, két évente felülvizsgálandó, és ha szükséges, a módosítások átvezetendők!

Kelt: Debrecen, 2025.05.27.

Önkormányzata
képviselőtében

.....
polgármester

Debreceni Vízmű Zrt.
képviselőtében

.....
vezérigazgató

1. sz. melléklet

Minta a képviselő-testületi előterjesztésre...

ELŐTERJESZTÉS

**Nyíradony Város Önkormányzata, Képviselő-testület
2022. évhó.....nap ülésére**

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdés c) pontja alapján a települési önkormányzat feladata: c) a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 17.§ (8) bekezdése alapján a Képviselő-testületnek kell jóváhagynia a vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó tervet.

A rendelkezések szerint a Debreceni Vízmű Zrt. elkészítette és Nyíradony Város Önkormányzata számára megküldte jelen előterjesztés mellékletét képező, Vízkorlátozási Tervét, amelynek jóváhagyását kéri az Önkormányzattól.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Kelt: Nyíradony, 2025. június

Nyíradony Város Önkormányzata nevében

Nyilatkozat

Nyíradony Város Önkormányzata (4254 Nyíradony, Árpád tér 1.), nevében nyilatkozom, hogy a Debreceni Vízmű Zrt. (4025 Debrecen, Hatvan u. 12-14.) által összeállított 2026-2035 Gördülő Fejlesztési Terv, Felújítási, valamint Beruházási Terv fejezetét a *NYÍRADONY_VIZ 11-06187-1-001-02-12* és a *NYÍRADONY_SZV 21-06187-1-001-02-10* megnevezésű vízi közmű rendszerek tekintetében (ellátási terület: Nyíradony, Nyíradony-Aradványpusztá és Nyíradony-Tamásipusztá), mindkét tervezési időszakra vonatkozóan véleményeltérés nélkül elfogadjuk (a megfelelő válasz aláhúzendő):

igen

nem

Amennyiben a Debreceni Vízmű Zrt. által fizetendő, illetve felhalmozott közműhasználati díj nem elegendő a fent nevezett beruházások, felújítások elvégzésére, a hiányt Önkormányzati forrásból kiegészítjük (a megfelelő válasz aláhúzendő):

igen

nem

Nyíradony, 2025.

.....
Szilágyi Zoltán Tibor
polgármester

2026-2035 GFT
Beruházás Szennyvíz

Víziközmű- rendszer	Beruházás megnevezése	Forrás meg- nevezése	Felújítás tervezett nettó költ- sége I. ütem (eFt)	Felújítás tervezett nettó költ- sége II. ütem (eFt)	Műszaki indoklás I. ütem	Műszaki indoklás II. ütem
NYÍRA- DONY_SZV	Szennyvízáteme- lők debreceni táv- felügyeletének megvalósítása Nyíradony	Önkormányza- ti	5000	16000	A megbízható, jól működő felügyeleti rendszer nagyságrendekkel csökkentené az üzemelési költségeket, illetve a reakció időket. Ezáltal a felhasználók elvárásainak megfelelő reakció idő biztosítása, kárese- mények megelőzése is megvalósul.	A megbízható, jól működő felügyeleti rendszer nagyság- rendekkel csökkentené az üzemelési költségeket, illetve a reakció időket. Ezáltal a felhasználók elvárásainak megfe- lelő reakció idő biztosítása, káresemények megelőzése is megvalósul.
NYÍRA- DONY_SZV	Hálózati áteme- lőkhöz tartalék szivattyúk beszer- zése	Önkormányza- ti	5000	7000	Ellátás biztonságához szükséges, meghibá- sodott szivattyú cseréje rövidebb idő alatt elvégezhető ,ha a településen rendelkezés- re áll a tartalék szivattyú.	Ellátás biztonságához szükséges, meghibásodott szivattyú cseréje rövidebb idő alatt elvégezhető ,ha a településen rendelkezésre áll a tartalék szivattyú.
NYÍRA- DONY_SZV	Házi átemelőkhöz tartalék szivattyúk beszerzése	Önkormányza- ti	1000	6000	Ellátás biztonságához szükséges, meghibá- sodott szivattyú cseréje rövidebb idő alatt elvégezhető ,ha a településen rendelkezés- re áll a tartalék szivattyú.	Ellátás biztonságához szükséges, meghibásodott szivattyú cseréje rövidebb idő alatt elvégezhető ,ha a településen rendelkezésre áll a tartalék szivattyú.
NYÍRA- DONY_SZV	Szennyvíz áteme- lőkbe érkező gra- vitációs vezeté- kekre zsiliptolózár kiépítése. Nyíra- dony	Önkormányza- ti	1000	15000	A zsiliptolózárral lehetővé tesszük az át- emelőkaknákban történő biztonságos mun- kavégzést	A zsiliptolózárral lehetővé tesszük az átemelőaknákban történő biztonságos munkavégzést
NYÍRA- DONY_SZV	Szennyvízáteme- lők szivattyú ki- emelő szerkezeté- hez tartó hüvely elhelyezése. Nyí- radony	Önkormányza- ti	500	5500	Átemelők ellátása szivattyú kiemelő tartó hüvellyel szükséges, Toldi u, Táncsics, Honvéd utcákon. Ezekbe tudjuk helyezni a mobil szivattyú kiemelő eszközünket.	A szivattyú kiemelő berendezés befogatásához tartó hüve- lyek beépítése szükséges 8 db átemelőnél.
NYÍRA- DONY_SZV	Végátemelő szennyvíz nyomó- vezeték létesítése Nyíradony	Önkormányza- ti	1000	29000	Szennyvíznyomóvezeték építése a Toldi utcai végátemelő terhelésének csökkenté- sére. Vízjogi engedélyes terv készítése szükséges a terhelés megoszlást kedvezőb-	Végátemelő szennyvíz nyomóvezeték létesítése

					bé tevő vezeték kialakítása érdekében.	
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízátemelők kerítésének, vagyonvédelmének kiépítése. Nyíradony	Önkormányzati	2000	10000	A berendezés, valamint a kapcsolódó gépészeti és elektromos elemek nyílt, könnyen hozzáférhető területen helyezkednek el, így védelmük érdekében szükséges a körülkerítés.	A berendezés, valamint a kapcsolódó gépészeti és elektromos elemek nyílt, könnyen hozzáférhető területen helyezkednek el, így védelmük érdekében szükséges a körülkerítés.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízátemelők kerítésének, vagyonvédelmének kiépítése. Aradványpuszta	Önkormányzati	0	8000	-	A berendezés, valamint a kapcsolódó gépészeti és elektromos elemek nyílt, könnyen hozzáférhető területen helyezkednek el, így védelmük érdekében szükséges a körülkerítés.
NYÍRA-DONY_SZV	Hálózati átemelőkhöz tartalék szivattyúk beszerzése Aradványpuszta	Önkormányzati	1000	20000	Ellátás biztonságához szükséges, meghibásodott szivattyú cseréje rövidebb idő alatt elvégezhető, ha a településen rendelkezésre áll a tartalék szivattyú.	Ellátás biztonságához szükséges, meghibásodott szivattyú cseréje rövidebb idő alatt elvégezhető, ha a településen rendelkezésre áll a tartalék szivattyú.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízátemelők debreceni távfelügyeletének megvalósítása Aradványpuszta	Önkormányzati	10000	4000	A megbízható, jól működő felügyeleti rendszer nagyságrendekkel csökkentené az üzemelési költségeket, illetve a reakció időket. Ezáltal a felhasználók elvárásainak megfelelő reakció idő biztosítása, káresemények megelőzése is megvalósul.	A megbízható, jól működő felügyeleti rendszer nagyságrendekkel csökkentené az üzemelési költségeket, illetve a reakció időket. Ezáltal a felhasználók elvárásainak megfelelő reakció idő biztosítása, káresemények megelőzése is megvalósul.
NYÍRA-DONY_SZV	Aradványpusztai szennyvízmennyiség mérés kiépítése	Önkormányzati	0	2000	-	Az ellenőrzött szennyvíz mennyiség ismerete érdekében szükséges a mennyiség mérés kialakítása.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízátemelő szivattyú kiemelő szerkezetéhez tartó hüvely elhelyezése. Aradványpuszta	Önkormányzati	0	1500	-	A szivattyú kiemelő berendezés befogatásához tartó hüvelyek beépítése szükséges
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízátemelőkhöz érkező gravitációs vezetékekhez zsiliptolózár beépítése. Aradványpuszta	Önkormányzati	0	1000	-	A zsiliptolózárral lehetővé tesszük az átemelőaknában történő biztonságos munkavégzést
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztisztító telep Fix telepítése	Önkormányzati	25000	35000	A telep működése áramszünet esetén nem biztosított, így az üzembiztonság érdekében szükségesnek tartjuk az	A telep működése áramszünet esetén nem biztosított, így az üzembiztonság érdekében szükségesnek tartjuk az

	sű automata indítású aggregátor beszerzése. Nyíradony				ben szükségesnek tartjuk az áramfejlesztő beszerzését.	áramfejlesztő beszerzését.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztisztító telep távfelügyeleti rendszer központi bejelzésének kiépítése. Nyíradony	Önkormányzati	10000	12000	A telep biztonságos üzemeltetése miatt szükséges a távfelügyelet kiépítése és a debreceni diszpécser központba történő integrálása. A hibabejelző rendszer kiépítése.	A telep biztonságos üzemeltetése miatt szükséges a távfelügyelet kiépítése és a debreceni diszpécser központba történő integrálása. A hibabejelző rendszer kiépítése.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi szippantott szennyvíz fogadó kiépítése Nyíradony	Önkormányzati	8000	14000	Jelenleg ez a telepen nem megoldott, a szippantott szennyvíz végátemelőbe van leeresztve, ami növeli a dugulások, szivattyú meghibásodások számát.	Jelenleg ez a telepen nem megoldott, a szippantott szennyvíz végátemelőbe van leeresztve, ami növeli a dugulások, szivattyú meghibásodások számát.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi puffertároló kialakítása Nyíradony	Önkormányzati	0	300000	-	A telepre időszakosan érkező nagyobb hidraulikai terhelés miatt fontos egy tároló kialakítása annak érdekében, hogy ez a terhelés a telepen ne okozzon kiöntést vagy egyéb technológiai problémát
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi irányítástechnikai fejlesztés Nyíradony	Önkormányzati	10000	12000	Jelenleg a telepen nincs semmilyen internetkapcsolat, a távfelügyeleti számítógép kora műszaki állapota miatt elavult. A biztonságos üzemeltetés érdekében mindenképpen szükséges új informatikai eszközök beszerzése.	Jelenleg a telepen nincs semmilyen internetkapcsolat, a távfelügyeleti számítógép kora műszaki állapota miatt elavult. A biztonságos üzemeltetés érdekében mindenképpen szükséges új informatikai eszközök beszerzése.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi villámvédelmi rendszer kiépítése Nyíradony	Önkormányzati	4000	6000	Jelenleg a telepen kiépített villámvédelmi rendszer nem felel meg a mai előírásoknak.	Jelenleg a telepen kiépített villámvédelmi rendszer nem felel meg a mai előírásoknak.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelep tartalék tárgyi eszközök beszerzése Nyíradony	Önkormányzati	7500	0	1 db Flygt 3102. 180, 1 db.Flygt 3085.183, 1 db. Flygt 4630.410 keverő beszerzése, mivel tartalék szivattyúk nem állnak rendelkezésre.	-
NYÍRA-DONY_SZV	Riasztó rendszer kiépítése	Önkormányzati	5000	8000	Az eszközök és vagyonelemek fokozott védelmének biztosítása, bejelzéssel együtt.	Az eszközök és vagyonelemek fokozott védelmének biztosítása, bejelzéssel együtt.

2026-2035 GFT
Felújítás, pótlás Szennyvíz

Víziközmű-rendszer	Felújítás megnevezése	Forrás	Felújítás tervezett nettó költsége I. ütem (eFt)	Felújítás tervezett nettó költsége II. ütem (eFt)	Műszaki indoklás I. ütem	Műszaki indoklás II. ütem
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíz átemelők felújítása Nyíradony	KHD	2000	50000	Szakolykert 30 sz átemelő gépészeti, építésze-ti felújítása szükséges	Leromlott állapotú átemelők gépészeti, villamossági, vezérléstechnikai, építésze-ti felújítása.
NYÍRA-DONY_SZV	Ruhagyári végátemelő nyomóve-zetékének kiváltá-sa KARSOL üze-mi épület alól Nyíradony	KHD	0	25000	-	Nyomóvezeték átépítése 700 m hosszban ,Ø225 PE csővezeték építésével. Jelenleg az NA200 ac vezeték egy magántulajdonú üzemsarnok alatt van átvezetve, ahol a korábbi években már csőtörés is volt. A nyom-vonal több része is magánterületeken halad szolgalmi jog bejegyzése nélkül, ezért javasolt az átépítése
NYÍRA-DONY_SZV	Cserpes utcai vég-átemelő nyomó-vezeték rekonst-rukciója Nyíra-dony	KHD	0	15000	-	Az Aradványpusztai végátemelő nyomóvezetéke koc-kázatos korú, anyagú az üzembiztonság növelése érde-kében cseréje szükséges.
NYÍRA-DONY_SZV	Hálózati szenny-víz szivattyú fel-újítások Nyíra-dony	KHD	500	7500	A szennyvíz szivattyúk működése során az al-katrészek folyamatosan kopnak, korróziónak, mechanikai igénybevételnek vannak kitéve. Az évek során az alkatrészek, mint a rotorok, tengelyek, csapágyak és tömítések, elhaszná-lódnak, csökkentve a szivattyú hatékonyságát. A felújítás révén meghosszabbítható a szivaty-tú élettartama, elkerülve a teljes cserét.	A szennyvíz szivattyúk működése során az alkatrészek folyamatosan kopnak, korróziónak, mechanikai igény-bevételnek vannak kitéve. Az évek során az alkatré-szek, mint a rotorok, tengelyek, csapágyak és tömíté-sek, elhasználódnak, csökkentve a szivattyú hatékon-y-ságát. A felújítás révén meghosszabbítható a szivattyú élettartama, elkerülve a teljes cserét.
NYÍRA-DONY_SZV	Házi szennyvíz szivattyú felújítá-sok Nyíradony	KHD	500	7500	A szennyvíz szivattyúk működése során az al-katrészek folyamatosan kopnak, korróziónak, mechanikai igénybevételnek vannak kitéve. Az évek során az alkatrészek, mint a rotorok, tengelyek, csapágyak és tömítések, elhaszná-lódnak, csökkentve a szivattyú hatékonyságát. A felújítás révén meghosszabbítható a szivaty-tú élettartama, elkerülve a teljes cserét.	A szennyvíz szivattyúk működése során az alkatrészek folyamatosan kopnak, korróziónak, mechanikai igény-bevételnek vannak kitéve. Az évek során az alkatré-szek, mint a rotorok, tengelyek, csapágyak és tömíté-sek, elhasználódnak, csökkentve a szivattyú hatékon-y-ságát. A felújítás révén meghosszabbítható a szivattyú élettartama, elkerülve a teljes cserét.

NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízelvezetés váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony	KHD	500	0	A szennyvízelvezető rendszer üzemeltetése során előálló váratlan, nem tervezett feladatok elvégzésére szolgáló tartalékkeret.	-
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíz átemelő felújítása Aradványpuszta	KHD	2000	8000	Leromlott állapotú átemelők gépészeti, villamossági, vezérléstechnikai, építészeti felújítása.	Leromlott állapotú átemelők gépészeti, villamossági, vezérléstechnikai, építészeti felújítása.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvízelvezetés váratlan feladataira tartalékkeret Aradványpuszta	KHD	500	0	A szennyvízelvezető rendszer üzemeltetése során előálló váratlan, nem tervezett feladatok elvégzésére szolgáló tartalékkeret.	-
NYÍRA-DONY_SZV	Átemelő vezérlőszekrények felújítása, cseréje	KHD	0	24000	-	6 db átemelő vezérlőszekrény felújítása, cseréje szükséges
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi szivattyúk és keverők felújítása Nyíradony	KHD	2000	10000	1 db Flygt keverő felújítása, 1 db Flygt iszaprecirkulációs szivattyú felújítása.	Korából és műszaki állapotából adódó üzemórák szerinti tervezett megelőző felújítás (fűvők, szivattyúk, keverők, stb.)
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztisztítás tárgyi eszközeinek felújítása Nyíradony	VFEA	17000	20000	AP 300 típusú gépi rács és AP20-HFí típusú homokfogó felújítása cseréje vezérlőszekrényre kompletten. 4 db. Robuschi fűvő felújítása. Limus típusú iszapvíztelenítő szalagprés felújítása, cseréje. Ennek oka az üzembiztonság és a megfelelő tisztítási hatékonyság biztosítása.	Korából és műszaki állapotából adódó üzemórák szerinti tervezett megelőző felújítás (fűvők, szivattyúk, keverők stb.)
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi műtárgyak, technológiai épület építészeti felújítása Nyíradony	VFEA	60000	80000	Rácsgépház beton felületeinek korróziója a bejövő nyers szennyvíz miatt jelentős. Ezen a beton felületen van kiépítve a hengerrács és az iszapvíztelenítő szalagprés. A beton földem alatt található a puffer tároló akna, így fontos a betonfelület állagmegóvása. Épület több helyen meg van süllyedve. Az iszapvíztelenítő csillapályájának teljeskörű felújítása süllyedés miatt (5fm).	A műtárgy kora és műszaki állapota miatt szükségessé válik az építészeti, gépészeti felújítása.
NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztelepi villamosság, vezérléstechnika eszközök felújítása cseréje Nyíradony	VFEA	8000	10000	Az SBR reaktorok pneumatikai szelepeinek felújítása koruk és műszaki állapotuk miatt esedékessé vált. Elmaradása esetén a reaktorok kiesnek az üzemből, ami a szennyvíztisztító telep működését negatívan befolyásolja.	A berendezések, hálózata kora és műszaki állapota miatt szükségessé válik a rendszerek felújítása.

NYÍRA-DONY_SZV	Szennyvíztisztítás váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony	VFEA	2000	0	A szennyvíztisztító telep üzemeltetése során előálló váratlan, nem tervezett feladatok elvégzésére szolgáló tartalékkeret	-
NYÍRA-DONY_SZV	Védterületi kerítés felújítása	VFEA	5000	8000	A védterületet körülvevő ~400 fm hosszúságú kerítés teljeskörű felújítása. Elmaradása esetén a vagyonelemek biztonsága romlik.	A védterületet körülvevő ~400 fm hosszúságú kerítés teljeskörű felújítása. Elmaradása esetén a vagyonelemek biztonsága romlik.

**2026-2035 GFT
Beruházás VÍZ**

Víziközmű-rendszer	Beruházás megnevezése	Forrás	Beruházás tervezett nettó költsége I. ütem (eFt)	Beruházás tervezett nettó költsége II. ütem (eFt)	Műszaki indoklás I. ütem	Műszaki indoklás II. ütem
NYÍRADONY - VIZ	Új kút tervezése, engedélyeztetése és kivitelezése, technológiába illesztése, beüzemelése Nyíradony	önkormányzati	0	60000	-	Település hosszútávú ellátása érdekében a kutak korának növekedésével számolni kell azok elhasználódásával, pótlásával. A településen jelentősen növekszik a vízigény, ami előre vetíti a mennyiségi igény és vízbázis háttér fejlesztését. Új kút tervezése, kivitelezése.
NYÍRADONY - VIZ	Tartalék búvárszivattyú beszerzése Nyíradony	önkormányzati	1500	0	Meglévő kutak kapacitásához választott szivattyú. Nincs tartalék, az üzembiztonság meg kívánja. A régi szivattyúk korosak, magas üzemidővel.	-
NYÍRADONY - VIZ	1-es és 5-ös kút zsomp szivattyú beépítése	önkormányzati	0	1500	-	A vízbetörés által okozott veszélyek azonnali megszüntetése, az üzembiztonság biztosítása, valamint állagvédelmi szempontok alapján. (Wilo Drain TMW 32/11, 5/4" PE cső 20 m) vagy ezzel egyenértékű szivattyú.
NYÍRADONY - VIZ	Recirkulációs medence védőkorlát kiépítése Ø5m-es. Nyíradony	önkormányzati	0	600	-	Munkavédelmi és technológiai szempontok miatt.
NYÍRADONY - VIZ	Új kút tervezése, engedélyeztetése és kivitelezése, technológiába illesztése, beüzemelése Aradványpusztá	önkormányzati	0	60000	-	Település hosszútávú ellátása érdekében a kutak korának növekedésével számolni kell azok elhasználódásával, pótlásával. A településen jelentősen növekszik a vízigény, ami előre vetíti a mennyiségi igény és vízbázis háttér fejlesztését. Új kút tervezése, kivitelezése.
NYÍRADONY - VIZ	Tartalék búvárszivattyú beszerzése Aradványpusztá	önkormányzati	1500	0	Meglévő kutak kapacitásához választott szivattyú. Nincs tartalék, az üzembiztonság meg kívánja. A régi szivattyúk korosak, magas üzemidővel.	-
NYÍRADONY -	Vízműtelepi auto-	önkormányzati	0	10000	-	Üzembiztonság miatt szükséges a folyamatos ellátás

VIZ	mata üzemű fixen telepített, vezérléstechnikába illesztett áramfejlesztő berendezés Nyíradony	zati				miatt.
NYÍRADONY_-VIZ	Vízműtelepi tartalék vegyszeradagoló berendezés beszerzése és rendszerbe illesztése váltott üzemmel Nyíradony	önkormányzati	0	900	-	A beépített vegyszeradagolón felüli hideg tartalék berendezés beszerzésével a javítás, vagy felújítás alatt lévő eszköz pótlását oldjuk meg.
NYÍRADONY_-VIZ	Vízműtelepi villámvédelmi rendszer kiépítése Nyíradony	önkormányzati	9000	0	A működtetéshez kötelező és a vízmű telepekre és objektumaira vonatkozó 1996.évi XX-XI.törvény 30/1996.(XII.06) BM valamint az 54/2014 (XII.05) BM rendeletnek megfelelő dokumentumok elkészítése. A kiviteli tervekkel rendelkezik.	-
NYÍRADONY_-VIZ	Vízműtelepi elosztói hálózat és aggregátoros hálózat egységesítése, aggregátor kapcsolat kiépítése Nyíradony	önkormányzati	0	1300	-	A váratlan vagy tervezett villamos áram kimaradása esetén a közműhálózattól független aggregátor hálózat csatlakozási pontjának kialakítása a folyamatos szolgáltatás érdekében.
NYÍRADONY_-VIZ	Biztonsági szűrők öblítésének kibővítése levegős fázissal – gépészeti átalakítás és vezérlés bővítés (PLC, szoftver) Nyíradony	önkormányzati	0	5500	-	Technológiai igények biztosítása miatt. Ø63 PE cső elzárókkal szabályzó szerelvényekkel csatlakozó idomokkal. Öblítő szelepek kiépítése és integrálása a meglévő folyamatirányító rendszerbe.
NYÍRADONY_-VIZ	Írányítástechnikai, távfelügyeleti rendszer bővítés Aradványpuszta	önkormányzati	0	5000	-	Hiányzó kezelői funkciók pótlása, meglévők bővítése. A távfelügyeleti rendszer illesztése a Debreceni Vízmű Zrt. rendszeréhez.
NYÍRADONY_-VIZ	Vízműtelepi tartalék vegyszeradagoló berendezés beszerzése és	önkormányzati	0	1000	-	Üzembiztonság miatt szükséges a folyamatos ellátás miatt.

	rendszerbe illesztése váltott üzemmellel Aradványpuszta					
NYÍRADONY_-VIZ	Vízműtelepi villámvédelmi rendszer kiépítése Aradványpuszta	önkormányzati	7800	0	A működtetéshez kötelező és a vízmű telepekre és objektumaira vonatkozó 1996.évi XX-XI.törvény 30/1996.(XII.06) BM valamint az 54/2014 (XII.05) BM rendeletnek megfelelő dokumentumok elkészítése. A kiviteli tervekkel rendelkezik.	-
NYÍRADONY_-VIZ	Vízműtelepi automata üzemű fixen telepített, vezérléstechnikába illesztett áramfejlesztő berendezés Aradványpuszta	önkormányzati	0	6000	-	Üzembiztonság miatt szükséges a folyamatos ellátás miatt.
NYÍRADONY_-VIZ	Víztorony: statikai és gépészeti felülvizsgálata	önkormányzati	2000	0	Munka és balesetvédelmi okok miatt indokolt	-
NYÍRADONY_-VIZ	Ívóvíz gerinc- és bekötővezeték építése a Balkányi úton Nyíradony	önkormányzati	0	15000	-	Ivóvízvezeték tervezése, engedélyeztetése, építése 1090 m hosszban Ø110 PE vezeték, 4 db tűzcsap, 6 db bekötővezeték
NYÍRADONY_-VIZ	Ívóvíz gerinc- és bekötővezeték építése a Kodály Z. utcában Nyíradony	önkormányzati	0	8000	-	Ivóvízvezeték tervezése, engedélyeztetése, építése 70 m hosszban Ø90 PE vezeték, 2 db tűzcsap, 7 db bekötővezeték
NYÍRADONY_-VIZ	Móra F.- Acsádi utcai vízvezeték összekötése, körvezeték létesítés Nyíradony	önkormányzati	0	7000	-	Ivóvízvezeték tervezése engedélyeztetése, építése 140 m hosszban Ø90 PE vezeték, 1 db tűzcsappal
NYÍRADONY_-VIZ	Közkifolyók mérősítése Nyíradony	önkormányzati	0	4000	-	A közkifolyók nem rendelkeznek vízméréssel. A 2011. évi CCIX. Tv. szerint az átalánydíjas felhasználási helyeket mérősíteni kell.
NYÍRADONY_-VIZ	Közkifolyók mérősítése Arad-	önkormányzati	0	2700	-	A közkifolyók nem rendelkeznek vízméréssel. A 2011. évi CCIX. Tv. szerint az átalánydíjas felhasználási he-

	ványpusztá					lyeket mérőíteni kell.
--	------------	--	--	--	--	------------------------

fx	A	B
ELLENŐRZÉS <i>[teljes kitöltés]</i>	Fontosság i sorrend	A beruházási feladat kategóriája - <u>IVÓVÍZ</u>
Kitöltés rendben!	2	1111_TERM_KÚT
Kitöltés rendben!	1	1131_TERM_SZIVATT YÚ
Kitöltés rendben!	2	1131_TERM_SZIVATT YÚ
Kitöltés rendben!	2	1241_TELEP_TECHN
Kitöltés rendben!	2	1111_TERM_KÚT
Kitöltés rendben!	1	1131_TERM_SZIVATT YÚ
Kitöltés rendben!	2	1210_TELEP_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	1241_TELEP_TECHN
Kitöltés rendben!	1	1210_TELEP_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	1210_TELEP_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	1241_TELEP_TECHN
Kitöltés rendben!	2	1511_VILL_IRÁNYTE CH

Kitöltés rendben!	2	1241_TELEP_TECHN
Kitöltés rendben!	2	1210_TELEP_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	1210_TELEP_EGYÉB
Kitöltés rendben!	1	1321_ELOSZT_TÁRO LÁS
Kitöltés rendben!	2	1300_ELOSZT_KOMP LEX
Kitöltés rendben!	2	1300_ELOSZT_KOMP LEX
Kitöltés rendben!	2	1300_ELOSZT_KOMP LEX
Kitöltés rendben!	2	1344_ELOSZT_SZER ELV_KÖZKIFOLYÓ
Kitöltés rendben!	2	1344_ELOSZT_SZER ELV_KÖZKIFOLYÓ

C	D	E/1
Beruházás megnevezése	Vízjogi létesítési/ elvi engedély száma (amennyiben rendelkezésre áll)	Víziközmű- rendszer hivatali kódja
Új kút tervezése, engedélyeztetése és kivitelezése, technológiába illesztése, beüzemelése Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Tartalék búvárszivattyú beszerzése Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
3.sz. kútaknába zsomp szivattyú beépítése Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Dekantáló medence védőkorlát kiépítése Ø5m-es. Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Új kút tervezése, engedélyeztetése és kivitelezése, technológiába illesztése, beüzemelése Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12
Tartalék búvárszivattyú beszerzése Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12
Vízműtelepi automata üzemű fixen telepített, vezérléstechnikába illesztett áramfejlesztő berendezés Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Vízműtelepi tartalék vegyszeradagoló berendezés beszerzése és rendszerbe illesztése váltott üzemmel Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Vízműtelepi villámvédelmi rendszer kiépítése Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Vízműtelepi elosztói hálózat és aggregátoros hálózat egységesítése, aggregátor kapcsolat kiépítése Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Biztonsági szűrők öblítésének kibővítése levegős fázissal – gépészeti átalakítás és vezérlés bővítés (PLC, szoftver) Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Irányítástechnikai, távfelügyeleti rendszer bővítés Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12

Vízműtelepi tartalék vegyszeradagoló berendezés beszerzése és rendszerbe illesztése váltott üzemmel Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12
Vízműtelepi villámvédelmi rendszer kiépítése Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12
Vízműtelepi automata üzemű fixen telepített, vezérléstechnikába illesztett áramfejlesztő berendezés Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12
Víztorony: statikai és gépészeti felülvizsgálata	-	11-06187-1-001- 02-12
Ívóvíz gerinc- és bekötővezeték építése a Balkányi úton Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Ívóvíz gerinc- és bekötővezeték építése a Kodály Z. utcában Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Móra F.- Acsádi utcai vízvezeték összekötése, körvezeték létesítés Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Közkifolyók mérősítése Nyíradony	-	11-06187-1-001- 02-12
Közkifolyók mérősítése Aradványpusztá	-	11-06187-1-001- 02-12

[illegible]

[illegible]

<i>G</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K/1</i>
Tervezett nettó költség [eFt]	Megvalósítás várható időtartama - <u>KEZDÉS</u>	Megvalósítás várható időtartama - <u>BEFEJEZÉS</u>	A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I. ütem</u>
60,000	2027	2035	0
1,500	2026	2026	1,500
1,500	2027	2035	0
650	2027	2035	0
60,000	2027	2035	0
1,500	2026	2026	1,500
10,000	2027	2035	0
900	2027	2035	0
9,000	2026	2026	9,000
1,300	2027	2035	0
5,500	2027	2035	0
5,000	2027	2035	0

1,000	2027	2035	0
7,800	2027	2035	0
6,000	2027	2035	0
2,000	2026	2026	2,000
15,000	2027	2035	0
8,000	2027	2035	0
7,000	2027	2035	0
4,000	2027	2035	0
2,700	2027	2035	0

1,000	Nincs előkészítve	0
7,800	Kiviteli tervvel, engedélyes tervvel vagy ezeknek megfeleltethető tervvel rendelkezik	0
6,000	Nincs előkészítve	0
0	Nincs előkészítve	0
15,000	Nincs előkészítve	0
8,000	Nincs előkészítve	0
7,000	Nincs előkészítve	0
4,000	Nincs előkészítve	0
2,700	Nincs előkészítve	0

[illegible]

[illegible]

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]	Egyéb támogatás [eFt]
0	0	0	0
0	1,500	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	1,500	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	9,000	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0

0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	2,000	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0

Banki hitel, kötvényk ibocsátá s [eFt]	Összesítés [eFt]	Forráshiányo s a terv (l. ütem)?
0	0	nem
0	1,500	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	1,500	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	9,000	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem

0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	2,000	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem

Nincs rövidtávú feladat!
Nincs rövidtávú feladat!
Nincs rövidtávú feladat!
A forrás egyenlő a költséggel (l.ütem).
Nincs rövidtávú feladat!
Nincs rövidtávú feladat!
Nincs rövidtávú feladat!
Nincs rövidtávú feladat!
Nincs rövidtávú feladat!

[illegible]

[illegible]

[illegible]

H/2 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]
0	0	60,000
0	0	0
0	0	1,500
0	0	650
0	0	60,000
0	0	0
0	0	10,000
0	0	900
0	0	0
0	0	1,300
0	0	5,500
0	0	0

0	0	1,000
0	0	7,800
0	0	6,000
0	0	0
0	0	15,000
0	0	8,000
0	0	7,000
0	0	4,000
0	0	2,700

[illegible]

Összesítés [eFt]	Forráshiányos a terv (II. ütem)?
60,000	nem
0	nem
1,500	nem
650	nem
60,000	nem
0	nem
10,000	nem
900	nem
0	nem
1,300	nem
5,500	nem
5,000	nem

1,000	nem
7,800	nem
6,000	nem
0	nem
15,000	nem
8,000	nem
7,000	nem
4,000	nem
2,700	nem

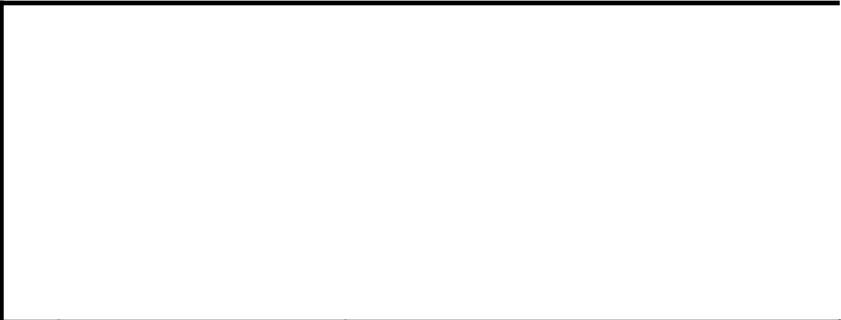
fx
ELLENŐRZÉS [II.ütem forrás, költség]
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
Nincs hosszútávú feladat!
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
Nincs hosszútávú feladat!
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
Nincs hosszútávú feladat!
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
Nincs hosszútávú feladat!
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

MEGJEGYZÉS

[illegible]

[illegible]

	Szolgáltató	Víziközmű-rendszer hivatali kódja
4	DEBRECEN	11-06187-1-001-02-12

Víziközmű-rendszer megnevezése

NYÍRADONY_VIZ

Az érintett ellátásért felelős(ök) megnevezése	ELLENŐRZÉS
Nyíradony Város Önkormányzata	Kitöltés rendben!

Forrástöbblet a víziközmű- rendszeren I.ütem	Forrástöbblet a víziközmű-rendszeren II.ütem
0	0
0	0

Tervezett nettó költség [eFt]	A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - I. ütem
10,698,781	331,900
210,350	14,000

A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - II. ütem	
10,366,881	
196,350	

Használati díj [eFt]	
0	
0	

H/1 -- Forr

ÉCS [eFt]	Közműfejlesztési hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]	VFEA 2. melléklet [eFt]
2,800	0	0	163,500
0	0	0	0

ás megnevezése (I. ütem)

Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]	Egyéb támogatás [eFt]
0	165,600	0	0
0	14,000	0	0

Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	331,900
0	14,000

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztési hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]
5,000	10,580	0	0
5,000	0	0	0

H/1 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]
438,000	380,000	9,533,301	0
0	0	191,350	0

Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	0	10,366,881
0	0	196,350

fx	A	B
ELLENŐRZÉS <i>[teljes kitöltés]</i>	Fontosság i sorrend	A beruházási feladat kategóriája - <u>SZENNYVÍZ</u>
Kitöltés rendben!	1	2511_VILL_IRÁNYTE CH
Kitöltés rendben!	1	2211_AKNA_SZIVATT YÚ_HÁLÓZÁTI
Kitöltés rendben!	1	2212_AKNA_SZIVATT YÚ_HÁZI
Kitöltés rendben!	1	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	1	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	1	2121_VEZETÉK_GERI NC
Kitöltés rendben!	1	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	1	2211_AKNA_SZIVATT YÚ_HÁLÓZÁTI
Kitöltés rendben!	1	2511_VILL_IRÁNYTE CH
Kitöltés rendben!	2	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	2	2210_AKNA_EGYÉB
Kitöltés rendben!	1	2411_TELEP_SZV KEZELÉS

Kitöltés rendben!	1	2511_VILL_IRÁNYTE CH
Kitöltés rendben!	1	2411_TELEP_SZV KEZELÉS
Kitöltés rendben!	2	2411_TELEP_SZV KEZELÉS
Kitöltés rendben!	1	2511_VILL_IRÁNYTE CH
Kitöltés rendben!	1	2410_TELEP_EGYÉB
Kitöltés rendben!	1	2411_TELEP_SZV KEZELÉS
Kitöltés rendben!	1	2410_TELEP_EGYÉB

C	D	E/1
Beruházás megnevezése	Vízjogi létesítési/ elvi engedély száma (amennyiben rendelkezésre áll)	Víziközmű- rendszer hivatali kódja
Szennyvízátemelők debreceni távfelügyeletének megvalósítása Nyíradony	-	21-06187-1-001-02-10
Hálózati átemelőkhöz tartalék szivattyúk beszerzése	-	21-06187-1-001-02-10
Házi átemelőkhöz tartalék szivattyúk és hajtóművek beszerzése	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvíz átemelőkhöz érkező gravitációs vezetékekre zsiliptoló zár kiépítése. Nyíradony	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvízátemelők szivattyú kiemelő szerkezetéhez tartó hüvely elhelyezése. Nyíradony	-	21-06187-1-001-02-10
Végátemelő szennyvíz nyomóvezeték létesítése Nyíradony	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvízátemelők kerítésének, vagyonvédelmének kiépítése. Nyíradony	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvízátemelők kerítésének, vagyonvédelmének kiépítése. Aradványpusztá	-	21-06187-1-001-02-10
Hálózati átemelőkhöz tartalék szivattyúk beszerzése Aradványpusztá	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvízátemelők debreceni távfelügyeletének megvalósítása Aradványpusztá	-	21-06187-1-001-02-10
Aradványpusztai szennyvízmennyiség mérés kiépítése	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvízátemelő szivattyú kiemelő szerkezetéhez tartó hüvely elhelyezése. Aradványpusztá	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvízátemelőkhöz érkező gravitációs vezetékekre zsiliptoló zár beépítése. Aradványpusztá	-	21-06187-1-001-02-10
Szennyvíztisztító telep Fix telepítésű automata indítású aggregátor beszerzése. Nyíradony	-	21-06187-1-001-02-10

Szennyvíztisztító telep távfelügyeleti rendszer központi bejelzésének kiépítése. Nyíradony	-	21-06187-1-001- 02-10
Szennyvíztelepi szippantott szennyvíz fogadó kiépítése Nyíradony	-	21-06187-1-001- 02-10
Szennyvíztelepi puffertároló kialakítása Nyíradony	-	21-06187-1-001- 02-10
Szennyvíztelepi irányítástechnikai fejlesztés Nyíradony	-	21-06187-1-001- 02-10
Szennyvíztelepi villámvédelmi rendszer kiépítése Nyíradony	-	21-06187-1-001- 02-10
Szennyvíztelep tartalék tárgyi eszközök beszerzése Nyíradony	-	21-06187-1-001- 02-10
Riasztó rendszer kiépítése	-	21-06187-1-001- 02-10

[illegible]

[illegible]

G	I	J	K/1
Tervezett nettó költség [eFt]	Megvalósítás várható időtartama - <u>KEZDÉS</u>	Megvalósítás várható időtartama - <u>BEFEJEZÉS</u>	A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I. ütem</u>
21,000	2026	2035	5,000
12,000	2026	2035	5,000
7,000	2026	2035	1,000
16,000	2026	2035	1,000
6,000	2026	2035	500
30,000	2026	2035	1,000
12,000	2026	2035	2,000
8,000	2027	2035	0
21,000	2026	2035	1,000
5,000	2026	2035	1,000
2,000	2027	2035	0
1,500	2027	2035	0
1,000	2027	2035	0
60,000	2026	2035	25,000

22,000	2026	2035	10,000
22,000	2026	2035	8,000
300,000	2027	2035	0
22,000	2026	2035	10,000
10,000	2026	2035	4,000
7,500	2026	2026	7,500
13,000	2026	2035	5,000

12,000	Nincs előkészítve	0
14,000	Nincs előkészítve	0
300,000	Nincs előkészítve	0
12,000	Nincs előkészítve	0
6,000	Nincs előkészítve	0
0	Nincs előkészítve	0
8,000	Nincs előkészítve	0

[illegible]

[illegible]

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]	Egyéb támogatás [eFt]
0	5,000	0	0
0	5,000	0	0
0	1,000	0	0
0	1,000	0	0
0	500	0	0
0	1,000	0	0
0	2,000	0	0
0	0	0	0
0	1,000	0	0
0	1,000	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	25,000	0	0

0	10,000	0	0
0	8,000	0	0
0	0	0	0
0	10,000	0	0
0	4,000	0	0
0	7,500	0	0
0	5,000	0	0

Banki hitel, kötvényk ibocsátá s [eFt]	Összesítés [eFt]	Forráshiányo s a terv (I. ütem)?
0	5,000	nem
0	5,000	nem
0	1,000	nem
0	1,000	nem
0	500	nem
0	1,000	nem
0	2,000	nem
0	0	nem
0	1,000	nem
0	1,000	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	25,000	nem

0	10,000	nem
0	8,000	nem
0	0	nem
0	10,000	nem
0	4,000	nem
0	7,500	nem
0	5,000	nem

[illegible]

[illegible]

H/2 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]
0	0	16,000
0	0	7,000
0	0	6,000
0	0	15,000
0	0	5,500
0	0	29,000
0	0	10,000
0	0	8,000
0	0	20,000
0	0	4,000
0	0	2,000
0	0	1,500
0	0	1,000
0	0	35,000

0	0	12,000
0	0	14,000
0	0	300,000
0	0	12,000
0	0	6,000
0	0	0
0	0	8,000

[illegible]

[illegible]

Összesítés [eFt]	Forráshiányos a terv (II. ütem)?
16,000	nem
7,000	nem
6,000	nem
15,000	nem
5,500	nem
29,000	nem
10,000	nem
8,000	nem
20,000	nem
4,000	nem
2,000	nem
1,500	nem
1,000	nem
35,000	nem

12,000	nem
14,000	nem
300,000	nem
12,000	nem
6,000	nem
0	nem
8,000	nem

[illegible]

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú feladat!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

MEGJEGYZÉS

[illegible]

	Szolgáltató	Víziközmű-rendszer hivatali kódja
3	DEBRECEN	21-06187-1-001-02-10

Víziközmű-rendszer megnevezése	Az érintett ellátásért felelős(ök) megnevezése
NYÍRADONY_SZV	Nyíradony Város Önkormányzata

	Forrástöbblet a víziközmű- rendszeren I.ütem
ELLENŐRZÉS	0
Kitöltés rendben!	0

Forrástöbblet a víziközmű-rendszeren II.ütem
0
0

Tervezett nettó költség [eFt]
1,607,900
599,000

A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I. ütem</u>	A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>II. ütem</u>
191,100	1,416,800
87,000	512,000

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztési hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]
0	0	0	0
0	0	0	0

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]
0	0	191,100	0
0	0	87,000	0

Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	0	191,100
0	0	87,000

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztési hozzájárulás [eFt]
0	0	0
0	0	0

H/1 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

Egyéb saját forrás [eFt]	VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]
0	0	0	1,416,800
0	0	0	512,000

EU-s támogatás [eFt]	Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	0	0	1,416,800
0	0	0	512,000

fx	A
ELLENŐRZÉS	Fontosság i sorrend
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	1
Kitöltés rendben!	1
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	1
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	1
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	1
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	2
Kitöltés rendben!	1
Kitöltés rendben!	1

B	C
A Felújítási feladat kategóriája - <u>IVÓVÍZ</u>	Felújítás megnevezése
1131_TERM_SZIVATTYÚ	Búvárszivattyúk felújítása Nyíradony
1111_TERM_KÚT	Kútgépészet és kútakna felújítás (gépészet, villamosság, építészet) Nyíradony
1121_TERM_VEZETÉK	Nyersvíz vezeték átépítése Nyíradony
1811_RENDKÍVÜLI	Felszín alatti vízkivétel tárgyi eszközeinek rekonstrukciója, felújítása váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony
1131_TERM_SZIVATTYÚ	Búvárszivattyúk felújítása Aradványpusztá
1111_TERM_KÚT	Kútgépészet és kútakna felújítás (gépészet, villamosság, építészet) Aradványpusztá
1121_TERM_VEZETÉK	Nyersvíz vezeték rekonstrukciója Aradványpusztá
1811_RENDKÍVÜLI	Felszín alatti vízkivétel tárgyi eszközeinek rekonstrukciója, felújítása váratlan feladataira tartalékkeret Aradványpusztá
1210_TELEP_EGYÉB	Vízműtelep tárgyi eszközeinek és gépészeti berendezéseinek felújítása Nyíradony
1241_TELEP_TECHN	Vízműtelepi vegyszeradagoló berendezések felújítása Nyíradony
1210_TELEP_EGYÉB	Vízmű épület felújítása Nyíradony
1321_ELOSZT_TÁROLÁS	Víztorony építészeti, gépészeti felújítása Nyíradony
1231_TELEP_SZIVATTYÚ	Vízműtelepi hálózati szivattyúk felújítása Nyíradony
1111_TERM_KÚT	2. sz. kút vezérlő kábel cseréje Nyíradony
1811_RENDKÍVÜLI	Vízműtelep és vízkezelő létesítmények rekonstrukciója, felújítása váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony
1211_TELEP_TÁROLÁS	Dekant deszkázat felújítása Nyíradony
1300_ELOSZT_KOMPLEX	Ivóvíz gerinc- és bekötővezetékek rekonstrukciója Nyíradony
1300_ELOSZT_KOMPLEX	Vízvezetéki csomópontok felújítása
1811_RENDKÍVÜLI	Vízelosztás váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony
1811_RENDKÍVÜLI	Vízelosztás váratlan feladataira tartalékkeret Aradványpusztá

[illegible]

[illegible]

G	I/1	I/2
Tervezett nettó költség [eFt]	Megvalósítás várható időtartama - <u>KEZDÉS</u>	Megvalósítás várható időtartama - <u>BEFEJEZÉS</u>
1,500	2027	2035
11,000	2027	2035
152,000	2027	2035
500	2026	2026
1,000	2026	2026
12,000	2027	2035
12,000	2027	2035
500	2026	2026
2,500	2027	2035
600	2026	2026
4,000	2027	2035
3,000	2027	2035
5,000	2027	2035
8,000	2027	2035
500	2026	2026
1,000	2027	2035
109,000	2027	2035
5,000	2027	2035
500	2026	2026
500	2026	2026

<i>J/1</i>	<i>J/2</i>
A Felújítás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I. ütem</u>	A Felújítás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>II. ütem</u>
0	1,500
0	11,000
0	152,000
500	0
1,000	0
0	12,000
0	12,000
500	0
0	2,500
600	0
0	4,000
0	3,000
0	5,000
0	8,000
500	0
0	1,000
0	109,000
0	5,000
500	0
500	0

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztés i hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]	VFEA 2. melléklet [eFt]
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
500	0	0	0	0
1,000	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
500	0	0	0	0
0	0	0	0	0
600	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
500	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
500	0	0	0	0
500	0	0	0	0

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

[illegible]

Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]	Forráshiányos a terv (I. ütem)?
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	500	nem
0	1,000	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	500	nem
0	0	nem
0	600	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	500	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	0	nem
0	500	nem
0	500	nem

fx
ELLENŐRZÉS
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).

Használati díj [eFt]
1,500
11,000
152,000
0
0
12,000
12,000
0
2,500
0
4,000
3,000
5,000
8,000
0
1,000
109,000
5,000
0
0

[illegible]

H/2 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

[illegible]

[illegible]

Összesítés [eFt]	Forráshiányos a terv (II. ütem)?
1,500	nem
11,000	nem
152,000	nem
0	nem
0	nem
12,000	nem
12,000	nem
0	nem
2,500	nem
0	nem
4,000	nem
3,000	nem
5,000	nem
8,000	nem
0	nem
1,000	nem
109,000	nem
5,000	nem
0	nem
0	nem

fx

ELLENŐRZÉS

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

Nincs hosszútávú terv!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

Nincs hosszútávú terv!

	Szolgáltató	Víziközmű-rendszer hivatali kódja
4	DEBRECEN	11-06187-1-001-02-12

Víziközmű-rendszer megnevezése

NYÍRADONY_VIZ

Az érintett ellátásért felelős(ök) megnevezése	ELLENŐRZÉS
Nyíradony Város Önkormányzata	Kitöltés rendben!

Forrástöbblet a víziközmű- rendszeren I.ütem [eFt]	Forrástöbblet a víziközmű- rendszeren II.ütem [eFt]
0	0
0	0

Tervezett nettó költség [eFt]
30,626,171
330,100

A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I. ütem</u>	A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>II. ütem</u>
700,521	29,925,650
4,100	326,000

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztés i hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]
99,528	552,900	0	0
4,100	0	0	0

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányz ati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]
48,093	0	0	0
0	0	0	0

Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	0	700,521
0	0	4,100

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztési hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]
7,334,182	0	7,334,182	22,437,968
326,000	0	326,000	0

H/2 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]
0	0	44,000	0
0	0	0	0

Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsá- tás [eFt]	Összesítés [eFt]
109,500	0	37,259,832
0	0	652,000

[illegible]

B	C
A Felújítási feladat kategóriája - <u>SZENNYVÍZ</u>	Felújítás megnevezése
2200_AKNA_KOMPLEX	Szennyvíz átemelők felújítása Nyíradony
2121_VEZETÉK_GERINC	Ruhagyári végátemelő nyomóvezetékének kiváltása KARSOL üzemi épület alól Nyíradony
2121_VEZETÉK_GERINC	Cserpes utcai végátemelő nyomóvezeték rekonstrukciója Nyíradony
2211_AKNA_SZIVATTYÚ_HÁLÓZATI	Hálózati szennyvíz szivattyú felújítások Nyíradony
2212_AKNA_SZIVATTYÚ_HÁZI	Házi szennyvíz szivattyú felújítások Nyíradony
2811_RENDKÍVÜLI	Szennyvízelvezetés váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony
2200_AKNA_KOMPLEX	Szennyvíz átemelők felújítása Aradványpuszta
2811_RENDKÍVÜLI	Szennyvízelvezetés váratlan feladataira tartalékkeret Aradványpuszta
2511_VILL_IRÁNYTECH	Átemelő vezérlőszekrények felújítása, cseréje
2411_TELEP_SZV KEZELÉS	Szennyvíztelepi szivattyúk és keverők felújítása Nyíradony
2411_TELEP_SZV KEZELÉS	Szennyvíztisztítás tárgyi eszközeinek felújítása Nyíradony
2415_TELEP_ÉPÍTÉSZET	Szennyvíztelepi műtárgyak, technológiai épület építészeti felújítása Nyíradony
2511_VILL_IRÁNYTECH	Szennyvíztelepi villamosság, vezérléstechnika eszközök felújítása cseréje Nyíradony
2811_RENDKÍVÜLI	Szennyvíztisztítás váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony
2410_TELEP_EGYÉB	Védterületi kerítés felújítása

[illegible]

[illegible]

G	I/1	I/2
Tervezett nettó költség [eFt]	Megvalósítás várható időtartama - <u>KEZDÉS</u>	Megvalósítás várható időtartama - <u>BEFEJEZÉS</u>
52,000	2026	2035
25,000	2027	2035
15,000	2027	2035
8,000	2026	2035
8,000	2026	2035
500	2026	2026
10,000	2026	2035
500	2026	2026
24,000	2027	2035
12,500	2026	2035
37,000	2026	2035
140,000	2026	2035
18,000	2026	2035
2,000	2026	2035
13,000	2026	2035

<i>J/1</i>	<i>J/2</i>
A Felújítás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I. ütem</u>	A Felújítás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>II. ütem</u>
2,000	50,000
0	25,000
0	15,000
500	7,500
500	7,500
500	0
2,000	8,000
500	0
0	24,000
2,500	10,000
17,000	20,000
60,000	80,000
8,000	10,000
2,000	0
5,000	8,000

[illegible]

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
17,000	0	0	0
60,000	0	0	0
8,000	0	0	0
2,000	0	0	0
5,000	0	0	0

Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]	Forráshiányos a terv (I. ütem)?
0	0	2,000	nem
0	0	0	nem
0	0	0	nem
0	0	500	nem
0	0	500	nem
0	0	500	nem
0	0	2,000	nem
0	0	500	nem
0	0	0	nem
0	0	2,500	nem
0	0	17,000	nem
0	0	60,000	nem
0	0	8,000	nem
0	0	2,000	nem
0	0	5,000	nem

fx
ELLENŐRZÉS
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
Nincs rövidtávú terv.
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
Nincs rövidtávú terv.
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).
A forrás egyenlő a költséggel (I.ütem).

Használati díj [eFt]
50,000
25,000
15,000
7,500
7,500
0
8,000
0
24,000
10,000
0
0
0
0
0
0

[illegible]

H/2 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
20,000	0	0
80,000	0	0
10,000	0	0
0	0	0
8,000	0	0

[illegible]

Összesítés [eFt]	Forráshiányos a terv (II. ütem)?
50,000	nem
25,000	nem
15,000	nem
7,500	nem
7,500	nem
0	nem
8,000	nem
0	nem
24,000	nem
10,000	nem
20,000	nem
80,000	nem
10,000	nem
0	nem
8,000	nem

fx

ELLENŐRZÉS

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

Nincs hosszútávú terv!

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

A forrás egyenlő a költséggel (II.ütem).

	Szolgáltató	Víziközmű-rendszer hivatali kódja
3	DEBRECEN	21-06187-1-001-02-10

Víziközmű-rendszer megnevezése

NYÍRADONY_SZV

Az érintett ellátásért felelős(ök) megnevezése

Nyíradony Város Önkormányzata

	Forrástöbblet a víziközmű- rendszeren l.ütem [eFt]
ELLENŐRZÉS	0
Kitöltés rendben!	0

**Forrástöbblet a víziközmű-
rendszeren II.ütem [eFt]**

0

0

Tervezett nettó költség [eFt]	A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>I.</u> ütem
13,326,000	1,317,026
365,500	100,500

A beruházás tervezett nettó költsége a tervezési időszak ütemezése szerint [eFt] - <u>II. ütem</u>
12,008,974
265,000

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]
509,500	547,326
8,500	0

H/1 -- Forrás megnevezése (I. ütem)

Közműfejlesztés i hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]	VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányz ati támogatás [eFt]
0	0	230,200	0	30,000
0	0	92,000	0	0

--	--	--	--

EU-s támogatás [eFt]	Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsátás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	0	0	1,317,026
0	0	0	100,500

Használati díj [eFt]	ÉCS [eFt]	Közműfejlesztési hozzájárulás [eFt]	Egyéb saját forrás [eFt]
3,454,500	###	0	0
147,000	0	0	0

H/2 -- Forrás megnevezése (II. ütem)

VFEA 2. melléklet [eFt]	Állami támogatás [eFt]	Önkormányzati támogatás [eFt]	EU-s támogatás [eFt]
1,473,500	0	400,000	0
118,000	0	0	0

Egyéb támogatás [eFt]	Banki hitel, kötvénykibocsá- tás [eFt]	Összesítés [eFt]
0	0	12,008,974
0	0	265,000

2026-2035 GFT
Felújítás, pótlás Víz

Víziközmű-rendszer	Felújítás meg-nevezése	Forrás	Felújítás tervezett nettó költsége I. ütem (eFt)	Felújítás tervezett nettó költsége II. ütem (eFt)	Műszaki indoklás I. ütem	Műszaki indoklás II. ütem
NYÍRADONY_-VIZ	Búvárszivattyúk felújítása Nyíradony	KHD	0	1500	-	Szivattyúk kora, igénybevétele alapján várható főalkatrész meghibásodások.
NYÍRADONY_-VIZ	Kútgépészet és kútakna felújítás (gépészet, villamosság, építészet) Nyíradony	KHD	0	11000	-	Kora és állapota miatt indokolt. A kutak megfelelő és hosszútávú működtetéséhez elengedhetetlen az időnkénti felújítás.(termelőcső, kútfej, elzáró szerelvény, nyomásmérő stb.. csere). 2., 4. sz. kút felújítása
NYÍRADONY_-VIZ	Nyersvíz vezeték átépítése Nyíradony	KHD	0	152000	-	A vezetékek elhasználódása miatti hibák és az ebből fakadó költségek csökkentése miatt. Az egyes kutak teleptől mért távolsága:(I. : 50 m II.: 750 m III..: 600 m IV: 500 m Ø 110 PE
NYÍRADONY_-VIZ	Felszín alatti vízkivétel tárgyi eszközeinek rekonstrukciója, felújítása váratlan feladattaira tartalékkeret Nyíradony	KHD	500	0	A felszín alatti vízkivétellel kapcsolatos rendkívüli helyzetből adódó váratlan feladatok elvégzésre szolgáló tartalékkeret.	
NYÍRADONY_-VIZ	Búvárszivattyúk felújítása Aradványpuszta	KHD	1000	0	Szivattyúk kora, igénybevétele alapján várható főalkatrész meghibásodások.	-
NYÍRADONY_-VIZ	Kútgépészet és kútakna felújítás (gépészet, villamosság, építészet) Aradványpuszta	KHD	0	12000	-	Kora és állapota miatt indokolt. A kutak megfelelő és hosszútávú működtetéséhez elengedhetetlen az időnkénti felújítás.(termelőcső, kútfej, elzáró szerelvény, nyomásmérő stb.. csere

NYÍRADONY_ - VIZ	Nyersvíz vezeték átépítése Aradványpuszta	KHD	0	12000	-	Nyersvíz vezeték felújítása és vezérlésbe, technológiába illesztése
NYÍRADONY_ - VIZ	Felszín alatti vízkivétel tárgyi eszközeinek rekonstrukciója, felújítása váratlan feladattaira tartalékkeret Aradványpuszta	KHD	500	0	A felszín alatti vízkivétellel kapcsolatos rendkívüli helyzetből adódó váratlan feladatok elvégzésre szolgáló tartalékkeret.	
NYÍRADONY_ - VIZ	Vízműtelep tárgyi eszközeinek és gépészeti berendezéseinek felújítása Nyíradony	KHD	0	2500	-	Hálózati szivattyúk, technológiai szivattyúk, légfűvők, szelepek, elzáró szerelvények, kora miatt és egyéb gépészeti elemek.
NYÍRADONY_ - VIZ	Vízműtelepi vegyszeradagoló berendezések felújítása Nyíradony	KHD	600	0	Prominent BT4b 0708 KMnO4 és BT4b 1000 FeCl3 adagoló szivattyúk felújítása	-
NYÍRADONY_ - VIZ	Vízmű épület felújítása Nyíradony	KHD	0	4000	-	Üzemeltetési és munkavédelmi szempontok miatt szükséges a felújítás
NYÍRADONY_ - VIZ	Víztorony építészeti, gépészeti felújítása Nyíradony	KHD	0	3000	-	Belső felület elemei, a víztérben lévő szerelvények, vezetékek, létra felújítása, és az ajtók, szellőzők cseréje
NYÍRADONY_ - VIZ	Vízműtelepi hálózati szivattyúk felújítása Nyíradony	KHD	0	5000	-	Szivattyúk kora, igénybevétele alapján várható főalkatrész meghibásodások.
NYÍRADONY_ - VIZ	2. sz. kút vezérlő kábel cseréje Nyíradony	KHD	0	8000	-	Üzembiztonsági okokból . A kút működtetése miatt indokolt. 600 m , 14x2,5 mm2
NYÍRADONY_ - VIZ	Vízműtelep és vízkezelő létesítmények rekonstrukciója, felújítása váratlan feladattaira tartalékkeret Nyíradony	KHD	500	0	A Vízműtelep és vízkezelő létesítmények rekonstrukciójával kapcsolatos rendkívüli helyzetből adódó váratlan feladatok elvégzésre szolgáló tartalékkeret.	-
NYÍRADONY_ -	Dekant deszkázat	KHD	0	1000	-	Technológiai és balestvédelmi okok miatt indokolt

VIZ	felújítása Nyíradony					
NYÍRADONY_- VIZ	Ivóvíz gerinc- és bekötővezetékek rekonstrukciója Nyíradony	KHD	0	109000	-	Kockázatos anyagú, állapotú vezetékek, csomópontok elosztóvezetéken és bekötővezetéken egyaránt. Gyakori csőtörések, alkalmatlan állapotú tolózárrakkal. A szakaszolás, vízkormányzás akadályozott, a vezetékhálózat nem tisztítható szivacsos módszerrel. Acél és PVC vezetékek cseréje azonos nyomvonalon, korrózióálló csőbilincs és szerelvények cseréjével vízmérőig, az- besztcement és PVC csövek cseréje PE anyagúra. Gyakori csőtörések.
NYÍRADONY_- VIZ	Vízvezetési csomópontok felújítása	KHD	0	5000	-	Kockázatos anyagú és állapotú vezetékek, szerelvények, csomópontok állapota vízkormányzást, szakaszolási lehetőséget korlátozza. Vezeték korával a meghibásodások számának növekedése várható. Halom köz - Sándor u. kereszteződés
NYÍRADONY_- VIZ	Vízelosztás váratlan feladataira tartalékkeret Nyíradony	KHD	500	0	A vízelosztással kapcsolatos rendkívüli helyzetből adódó váratlan feladatok elvégzésre szolgáló tartalékkeret.	-
NYÍRADONY_- VIZ	Vízelosztás váratlan feladataira tartalékkeret Aradványpusztá	VFEA	300	0	A vízelosztással kapcsolatos rendkívüli helyzetből adódó váratlan feladatok elvégzésre szolgáló tartalékkeret.	-

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

képviselő-testülete

2025 szeptember hónapjának 17. napján
tartandó ülésének

6. napirendi pontjában meghatározott előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: : Dr. Várkuli István György alpolgármester

Készítette: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző
2. pénzügyi:
3. szakmai:

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☐ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Földgáz energia beszerzése Nyíradonyban 2025.10.01 – 2026.10.01. közötti időszakra „Verseny újranyitásával történő keretmegállapodás eljárás” – közbeszerzési eljárás eredménytelensége miatt új közbeszerzési eljárás kiírására
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• kötelező feladat • önként vállalt feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	
	az összegigényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	
	az összegigényre vetített támogatás(ok) összege:	
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	-
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• Igen • <u>Nem</u>
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	
	ha van, mettől meddig:	
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

A kitöltést ellenőrizte: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Nyíradony Város Önkormányzata a 2025.10.01 – 2026.10.01. közötti földgáz-energia ellátás biztosítására verseny újranyitásával történő közbeszerzési eljárást kezdeményezett, a KEF által meghatározott keretmegállapodásos rendszer keretében.

A közbeszerzés becsült értéke: nettó 31.699.917 Ft volt.

A közbeszerzési eljárásban négy ajánlattevő nyújtott be ajánlatot, de az **E2 Hungary Energiakereskedelmi és Szolgáltató Zrt.** legalacsonyabb ajánlata is nettó **60.279.961 Ft** értékű volt, amely **közel kétszerese a becsült értéknek.**

A energetikus is úgy ítélte meg, hogy az eljárás során tett ajánlatok nem szolgálják az önkormányzat gazdasági érdekeit. Véleménye szerint nem kötelező 2025. október 1-jével új földgázszerződést kötni, mivel a POD-ok automatikusan visszacsatolódnak az MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.-hez, ahol **BASIC díjsomag** mellett biztosított az ellátás. A jelenlegi piaci ár (~37-38 HUF/kWh) alapján ez az opció jelentős megtakarítást eredményezhet az önkormányzat számára.

A betervezett fedezet bruttó 36.296.656 Ft, ehhez képest a legalacsonyabb ajánlati ár bruttó 76.555.552 Ft, azaz **több mint 40 millió forintos többletet jelentene.**

Ekkora eltérés nem indokolható piaci realitásokkal a jelenlegi tőzsdei és árfolyam adatok tükrében sem.

A fenti indokok alapján a közbeszerzési eljárást a polgármester – a Felelősségi rend szerinti átruházott hatáskörében eljárva 2025. szeptember 22-én eredménytelennek **nyilvánította és új közbeszerzési eljárás lefolytatását** kezdeményezni a piaci feltételekhez igazított paraméterek mentén.

A 2025. augusztusában lefolytatott KEF-keretmegállapodásos közbeszerzési eljárás tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a regisztrált szolgáltatók körében kialakult verseny nem eredményezett az önkormányzat számára gazdaságilag elfogadható ajánlati árakat. A legalacsonyabb ajánlat is jelentősen meghaladta a korábban becsült és betervezett fedezetet.

A földgázenergia-beszerzés tárgya **nem tartozik a kötelezően központosított közbeszerzések körébe**, így az önkormányzat saját hatáskörében dönthet arról, hogy a további eljárást a KEF rendszeren kívül kívánja lefolytatni.

A KEF rendszer keretfeltételei és korlátozott ajánlattevői köre nem biztosítják a valós piaci versenyt. Ezzel szemben egy önálló – például nyílt vagy meghívásos – közbeszerzési eljárásban lehetőség nyílik arra, hogy az önkormányzat **szélesebb ajánlattevői kört érjen el**, rugalmasabb ajánlattételi feltételeket határozzon meg, és így **kedvezőbb árakat** érjen el.

Az előkészületek rendelkezésre állnak, mivel a közbeszerzési dokumentáció, szakértői közreműködés, és a felelősségi rend korábban már rögzítésre került.

Kérem a képviselő-testület tagjait, hogy az előterjesztés alapján a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjenek.

Nyíradony, 2025. október 14.

Tisztelettel:

Dr.Várkuli István György s.k.
alpolgármester

Határozati javaslat szövege:

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének

.../2025. (IX....) számú határozata

*Földgáz energia beszerzése Nyíradonyban 2025.10.01 – 2026.10.01. közötti időszakra
„Verseny újranyitásával történő keretmegállapodás eljárás” – közbeszerzési eljárás
eredménytelensége miatt a közbeszerzési eljárás „KEF” rendszeren kívüli újraindításáról*

Nyíradony Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. A „Földgáz energia beszerzése Nyíradonyban 2025.10.01 – 2026.10.01.” tárgyú, verseny újranyitásával történő keretmegállapodásos közbeszerzési eljárás polgármester által történő **eredménytelennek nyilvánítását tudomásul veszi, azzal egyetért**, figyelemmel arra, hogy a legalacsonyabb ajánlat jelentősen meghaladja a beszerzés becsült költségét.
 1. Elrendeli új közbeszerzés lefolytatását. Úgy dönt, hogy a közbeszerzési eljárás **nem a KEF rendszerén belül**, hanem **önálló közbeszerzési eljárás keretében** kerül megindításra a vonatkozó jogszabályok szerint nyílt eljárásban a Kbt 49. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 81 § alapján
 2. Felkéri a Polgármestert, hogy az eljárás megindításáról gondoskodjon, a már kijelölt közbeszerzési tanácsadó és energetikus közreműködésével, a 2024. október 15-én elfogadott felelősségi rend szerint.
- **Felelős:** Szilágyi Zoltán Tibor polgármester
 - **Határidő:** Azonnal, legkésőbb 2025. október 31.

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének

2025 október hónapjának 17. napján
tartandó **nyílt** ülésének

7.napirendben meghatározott napirendi pontjához
tartozó előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: dr. Várkuli István alpolgármester

Készítette: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Szondi Szabolcs aljegyző
2. pénzügyi: -
3. szakmai: -

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☐ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzat Óvoda Pedagógiai Programjának jóváhagyásáról
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• <u>kötelező</u> feladat • önként vállalt feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	-
	az összигényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	-
	az összигényre vetített támogatás(ok) összege:	-
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	közműhasználati díj
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• <u>Igen</u> • Nem
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzat Óvoda
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	• <u>Van</u> • Nincs
	ha van, mettől meddig:	a hatályba lépéstől a következő módosításig vagy új elfogadásáig
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	-

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Dáskál Tibor Ákos

A kitöltést ellenőrizte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Tisztelt Képviselő Testület!

Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII:17.) Korm.rendelet 4.§ (2) bekezdése szerint az óvoda a Korm.rendelet rendelkezései alapján felülvizsgálja a helyi pedagógiai programot, és azt 2025. szeptember 1-jéig módosítja. A Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzat Óvoda igazgatója megküldte az óvoda 2025. évben előkészített Pedagógiai Programjának módosítására irányuló kérelmét, mely a mellékletben olvasható.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) (továbbiakban: Nkt.) bekezdése értelmében a nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.

Az Nkt. 83. § (2) bekezdés g) pontja értelmében a fenntartó jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, pedagógiai programját, éves munkatervét, továbbképzési programját, tantárgyfelosztását.

Kérem Tisztelt Képviselő-társaimat, hogy a módosított Pedagógiai Programot szíveskedjen jóváhagyni.

Nyíradony, 2025. október 15.

Dr. Várkuli István sk.
alpolgármester

határozati javaslat

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2025. (X. ...) határozata

Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzat Óvoda Pedagógiai Programjáról

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete a jelen határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja, Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzat Óvoda Pedagógiai Programját

- **Felelős:** polgármester, jegyző
- **Határidő:** azonnal és folyamatos

NYÍRADONYI SZIVÁRVÁNY ÖNKORMÁNYZATI ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Tartalom

BEVEZETŐ	4
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	9
KÜLDETÉSÜNK, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK	10
AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLKITŰZÉSEI, FELADATAI	10
NEVELÉSÜNK ALAPELVEI	10
NEVELÉSÜNK CÉLKITŰZÉSEI	11
ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP	12
Óvodakép	12
Gyermekekép	13
A nevelési feladatok , tevékenységek , amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését , közösségi életre történő felkészítését , a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését , fejlődésének elősegítését amelyek esetben minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és fejlettséghez	14
Feladatunk.....	14
Az óvodai nevelés általános feladatai	14
Az egészséges életmód alakítása	14
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	19
Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	24
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	28
Személyi feltételek, humán erőforrás	28
Óvodánk tárgyi, dologi feltétele, eszközrendszere	29
Napirend,hetirend.....	30
Az óvodai csoport szerkezetének kialakítása.....	33
A gyermekek fejlődésének nyomon követése, értékelése	33
Az óvodai nevelés dokumentációs rendszere	34
A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése	34
Az óvoda kapcsolatrendszere	35
ÓVODÁNK HAGYOMÁNYAI ÜNNEPEI	38
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	41
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	41
Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	42
A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	45
A látási fogyatékos (látássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	47
A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	48
Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	49

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	49
Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	50
A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	51
Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek	52
A kiemelten tehetséges gyermek	53
A hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése a mindennapok során	53
A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló	55
GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	55
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	59
A játék.....	59
Verselés, mesélés	62
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	63
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	65
Mindennapos mozgás	67
A külső világ tevékeny megismerése	73
Munka jellegű tevékenységek	76
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	78
Iskolaérettségi kritériumok, a fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére	83
Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése- prevenciója	84
A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	94
Integrációs és képességkibontakoztató nevelés.....	97
NEMZETISÉGI NEVELÉS.....	100
SZÜLŐ, GYERMEK, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	103
AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM ÉS A KÖRNYEZETNEVELÉSI ELVEK	105
Környezeti nevelési elvek	112
A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK	116
ÓVODÁNK SZABADIDŐS RENDSZERE – ÓVODAI BARANGOLÓ	116
BOLDOGSÁGPROGRAM ÓVODÁNKBAN.....	117
Záró rendelkezések	119
Legitimáció	120

BEVEZETŐ

AJÁNLÁS

Tisztelettel köszöntjük abból az alkalomból, hogy a Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzati óvoda Pedagógiai Programját olvassa.

Köszönjük azon közreműködők tevékenységét, akik mindent megtettek azért, hogy ez a Program az érintettek számára érthető, elfogadható, előrevivő legyen, amely őszintén, hűen tükrözi az intézményünkben folyó munkát.

Önálló Óvodai Intézményegységünk 2013. január 1-én jött létre az Aradványpusztai telephelyünk Aradványpusztai Szél u. 2. integrálásával. Az új intézmény neve: Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzati Óvoda. Nevelési rendszerünk kidolgozásának alapját az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott értékek, elvek, célok, kiemelt fejlesztési feladatok, valamint partnereink elvárása, igénye és hagyományaink jelentik.

A két óvodai intézmény elkészítette közös Pedagógiai Programját, melyben megfogalmaztuk azokat az egységes alapelveket, célokat, feladatokat, amelyek rendszerbe foglalják, áttekinthetővé és ellenőrizhetővé teszik az intézményegység szakmai működését, megfigyelve az egységeink sajátos nevelési gyakorlatát.

Pedagógiai Programunk nevelő munkánk alapidokumentuma. Világos képet ad intézményünk közös pedagógiai értékrendjéről, rögzíti a pedagógiai működés tartalmi és szervezeti kereteit.

Ezt a szakmai programot szeretnénk minden kedves Olvasó – Szülő, Pedagógus, Fenntartó figyelmébe ajánlani. Ez az a dokumentum, mely az elkövetkező években meghatározza nevelő munkánkat, biztosítva a törvényességet, a nevelőtestület azon szándékát, hogy erősítsük a minőségi munkát.

Célunk, hogy az intézményünkbe járó gyermekek tevékenységeik során olyan korszerű, az életben is alkalmazható képességek, attitűdök birtokába jussanak, amelyeket intézményünkben kikerülve az iskolai élet folyamán is képesek lesznek hasznosítani.

A Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzati Óvoda Pedagógiai Programját nevelőtestülete és valamennyi dolgozója nevében jó szívvel ajánlom figyelmébe, ha intézményünket tiszteli meg bizalmával.

A NYÍRADONYI SZIVÁRVÁNY ÖNKORMÁNYZATI ÓVODA BEMUTATKOZÁSA

NYÍRADONY kisváros Hajdú-Bihar megye északkeleti részén, Debrecentől 25 km-re helyezkedik el. A dél-nyírség ligetalja tájegység szépen fejlődő városa.

A hét csoportos óvodánk a város alközpontjában 1983-ban épült fel, egy alsó fokú oktatási komplexum részeként. Az óvoda épülete 2013-ban megtörtént a szigetelés, a nyílászárók cseréje és az akadálymentesítés. Az épület állaga jó, külső és belső képünk esztétikus.

Az épület modern, kétszintes panel építmény, ami a 21. század elvárásainak megfelel.

Telephelyünk ARADVÁNPUSZTA, Debrecentől 22 km-re, a 471-es számú főút mellett található tanyai település. Itt működik 1975 óta az óvoda első csoportja, amely 1988-ban és

2017-ben tovább bővült egy-egy csoporttal. 2019-ben megtörtént a meglévő óvoda épület akadálymentesítése, külső, belső felújítása, átalakítása.

NYÍRADONY

Mindkét
óvodát

ARADVÁNPUSZTA

egészséges zöldövezet veszi körül. Tágas, füves, virágokkal díszített, fűzfákkal övezett, gyermekbarát eszközökkel felszerelt csendes udvarral rendelkezik.

Az Aradványpusztai telephely elhelyezkedése révén egy kis

„ékszerdoboz”a tájban. A falusi életmód, a határjárás adta lehetőségek, a csodálatos táj, a házaknál levő veteményeskert, a baromfiudvar mind-mind közelebb viszi a gyermekeket a természethez. Elülteti bennük az érzést, hogy védeni, szeretni, óvni, ápolni kell az élő és élettelen környezetet.

A csoportszobák, melyek 25 fő gyermek befogadására tervezettek, esztétikusan berendezettek és jól felszereltek. A harmóniát fokozzák a bútorok, a különböző természetes anyagból készült berendezések és a hozzájuk illő igényes textíliák. Valamennyi csoportszobának egyéni arculata van, mely az ott dolgozó óvodapedagógus és pedagógiai munkát segítő alkalmazottak egyéniségét sugározza.

A sokféle készségfejlesztő, mozgásfejlesztő, gondolkodásfejlesztő játékok jól szolgálják a gyermekek testi-, értelmi-, érzelmi-, szociális fejlődését.

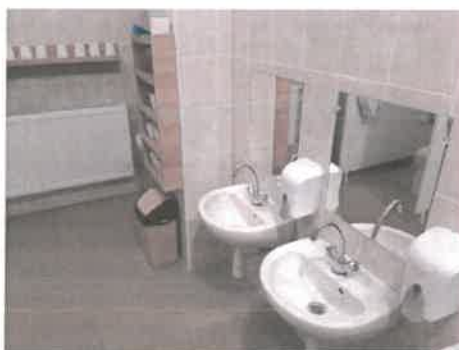

A központi óvodába járó gyermekek mozgásfejlődésének segítésére - a tágas udvar mellett - tornaszoba áll rendelkezésre. A csoportok egymás között megosztva, folyamatosan használják ezt a termet a hozzá tartozó mozgásfejlesztő eszközökkel együtt.

Minden csoporthoz külön öltöző és mosdó helyiség tartozik. A folyosón a szülők tájékoztatására szóló hirdetményeket, gyermekmunkákat helyezünk el.

Mindkét intézményünkben

akadálymentesített a közlekedés.

A tárgyi eszközeink bővítésére, korszerűsítésre folyamatosan szükség van. Ehhez a költségvetési kereten túl felhasználjuk a nyertes pályázataink többletforrását és igénybe vesszük a szülők segítségét is.

ÓVODÁNK NEVE

Sajátos arculatunkhoz 2003-ban testületünk egyöntetű döntése alapján felvettük a SZIVÁRVÁNY ÖNKORMÁNYZATI ÓVODA nevet, melyben a Szivárvány az összetartozást, az óvodapedagógusok színes egyéniségét, az óvodánkba járó gyermekek sokszínűségét, a tevékenységek változatosságát jelképezi.

GYERMEKEINK

Településünkön növekvő tendenciát mutat a szociokulturálisan hátrányos helyzetben nevelkedő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Ennek oka a szülők iskolai végzettsége, kulturáltsága, a munkanélküliség, a létfenntartásból adódó gondok, melyek meghatározzák a családok életvitelét, életmódját, értékrendjét s egyben a gyermekek fejlettségi szintjét, viselkedés kultúráját. Tapasztalataink szerint kevés időt tölt a család közös játsszal, munkálkodással, sétával, kirándulással, mesemondással, beszélgetéssel. Egyre több helyen hiányzik a meghitt családi együttlét.

Mindezek a tényezők szükségessé teszik a hátrányos helyzet kompenzálását és az esélyegyenlőség megteremtését. A családi nevelést kiegészítve, szeretetteljes légkörben az egyéni sajátosságokat figyelembe véve féltő, gondoskodó, óvó-védő környezetben fogadjuk, neveljük a hozzánk érkező gyermekeket.

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK

Intézményünk Pedagógiai Programját, a hatályos Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján az OKI által minősített Porkolábné dr. Balogh Katalin nevével fémjelzett Komplex Prevenció óvodai program adaptálásával és a helyi sajátosságok kiegészítésével készítettük el.

A helyi sajátosságoknál a Nemzeti etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is figyelembe vettük.

A komplex prevenció Óvodai nevelési program, mint elnevezéséből is kitűnik, középpontba állítja a játékkal, mozgással, tevékenykedtetéssel történő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Az óvodánk működésének kereteit, tartalmát az alábbi törvények, rendeletek, szabályzások határozzák meg

- 20/2012. / VIII.31./ EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2011.évi CXC. törvény nemzeti köznevelésről
- módosított 363/2012. /XII.17./ Kormányrendelete - Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az óvoda hatályos alapító okirata
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve

KÜLDETÉSÜNK, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK

Óvodánk szakmailag önálló intézmény, a családi nevelést kiegészítve végzi hátránycsökkentő nevelő munkáját. Vállalja a 3-7 éves gyermekek nevelését, fejlesztését az iskolába lépésig.

Óvodánkban arra **törekszünk**, hogy:

- nevelőmunkánk gyermekközpontú legyen,
- gyermekeink óvodás életüket boldogan, kiegyensúlyozottan, biztonságban éljék,
- a gyermekek személyiségét sokoldalúan fejlesszük, a helyi adottságokat és lehetőségeket kihasználva,
- a szülőkkel jó kapcsolatot alakítsunk ki, bizalmukat és együttműködésüket elnyerve,
- örömteli, boldog éveket biztosítsunk óvodásaink számára,
- igényesen, felkészülten, minden lehetőséget kihasználva dolgozzunk.

Pedagógiai hitvallásunk. jövőképünk:

Amit teszünk, hozzáértően, magas fokú gyermek szeretettel tegyük! Az óvoda minden dolgozója arra törekszik, hogy a város elismert intézménye legyünk, ahová a szülők szívesen hozzák gyermekeiket.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, CÉLKITŰZÉSEI, FELADATAI

NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Alapelvünk:

- a gyermeki személyiséget megbecsülés, elfogadás, tisztelet, szeretet bizalom övezi,
- az alkalmazott pedagógiai hatásokat, eszközöket, módszereket a gyermekek személyiségéhez, életkori sajátosságaikhoz és érési ütemükhöz igazítjuk, ezzel segítve az egyéni készségek és képességek kibontakoztatását
- keveset, lassan, jól, gyakran ismételve az életkorhoz és a gyermekek egyéni igényeihez alkalmazkodva, a követve vezetés elvét betartva
- a gyermek tisztelete, szeretete, elfogadása a derűs, nyugodt légkör, a kulturált viselkedés, az egészséges életmódra nevelés és a környezetbarát szemléletmód, az esztétikus környezet, a közös élmények, az élethelyzeteknek megfelelő kommunikáció.
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elfogadása, esélyegyenlőség biztosítása
- sokszínű tevékenységek biztosítása az egyéni arculatok megvalósítása során
- egyéni, differenciált képességfejlesztés a tehetség gondozás során
- a gyermekek számára élményt nyújtó, értékközvetítő, közösség formáló óvodai rendezvények szervezése
- a családokkal közös programok szervezése.
- a szülőkkel és más intézményekkel való hatékony együttműködés.

- az óvodás korú gyerekek az élményeiket, érzéseiket és kívánságaikat a tevékenységeik révén mutatják meg. Ennek alapján fontos, hogy a gyermeki tevékenység végig jelen legyen a nevelés során.

Az alapelvek megvalósulása érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális, az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról
- a gyermekközösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról
- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról.

NEVELÉSÜNK CÉLKITŰZÉSEI

- Az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- A gyermekek személyiségét nem statikusan, hanem fejlődésében szemléljük. Fejlődés lélektanilag megalapozott célokat, egymásra épülő, egymás hatását erősítő fejlesztéseket tervezünk és valósítunk meg a személyiségfejlesztésben. Az értékelésnél a gyermek önmagához viszonyított fejlődésének mértékét hangsúlyozzuk,
- A gyermeki autonómia kibontakozásának segítése.
- Nevelőmunkánkban fontos szerepet kapnak az önálló gyermeki feladatok, melyek lehetővé teszik a kitartás, az önismeret, az önbizalom, döntéshozatal és felelősség vállalás fejlesztését.
- Tudatosan felvállaljuk az iskolai tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztését, így a potenciális tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését is.

E pszichikus funkciók az észleléses és finommotoros struktúrákat érintik, melyek intenzív fejlődése 3-7 éves korra jellemző, így kibontakoztatásukhoz és begyakoroltatásukhoz is e szakasz a szenzitív periódus, itt nyílik mód optimális támogatásukra.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése
- a hátrányainak csökkentése
- egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése
- az iskolai életmódra való felkészítést

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő. A gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodánk támogatja a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek kulturális nevelését. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai oktatásának során fontos, hogy megőrizzük önazonosságukat, erősítsük nemzeti identitásukat, átadjuk a nemzetiségi hagyományokat, folytassuk a nyelvi nevelésüket, valamint lehetőséget biztosítsunk a multikulturális nevelésen alapuló integrációra. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Lehetőséget biztosítunk az óvoda napi tevékenysége során kultúrájuk megismerésére (mesevers, ének, hagyományápolás, ünnepek).

Biztosítjuk minden gyermek részére, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Gyermekeink fejlesztésében kiemelt szempont a differenciált fejlesztés.

Nevelésünknek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia. Különös figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének, megteremtésére, az integrált nevelésre, az egyéni kompetenciák megfelelő alakítására, a környezeti nevelésre, egészségfejlesztésre, a környezettudatos magatartás megalapozására, az emberi értékek közvetítésére.

Olyan óvodát szeretnénk:

- ahol a gyermekek és a felnőttek is jól érzik magukat
- ahol a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elfogadás-befogadása a gyermekek, a dolgozók és a szülők körében is természetes, módon megvalósul
- ahol derűs, családias a légkör
- ahol a szeretet, megértés, támogatás megteremti a biztonságérzetet
- ahol megtanulnak a különbözőséggel természetes módon együtt élni, s képesek befogadóvá válni
- ahol a gyermeki szükségletekhez igazodó, esztétikus a tárgyi környezet
- ahol változatos, sokszínű tevékenység biztosítja a gyermekek képességeinek kibontakoztatását, a differenciált, sérülés-specifikus személyiségfejlesztést
- ahol megkülönböztetett figyelem kíséri a gyermekek anyanyelvének, mozgásának fejlődését, fejlesztését
- ahol stabil szokás és szabályrendszer szolgálja a közösségi magatartás alakulását, fejlődését.

Gyermekekép

A gyermek fejlődő személyiség, amelyet a genetikai háttér, az érés sajátos szabályai, valamint a spontán és tervezett környezeti hatások, a spontán és tudatos nevelési befolyások együttesen alakítanak, melyek hatásaként a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó fizikai és pszichikai szükségletei fejlődnek ki.

Gyermekeképünk megfogalmazásánál abból indulunk ki, hogy a gyermek mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Törekszünk a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermekekhez az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat: **olyan gyermekeket szeretnénk nevelni akik:**

- rendelkeznek pozitív énképpel, alakul nemzeti identitásuk, kíváncsiak önállóak, ismerik a saját értékeiket
- pozitív hozzáállással fordulnak a felfedezés, a megismerés felé
- tapasztalatokat szereznek, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz
- megtanulják és megtapasztalják az együttműködésekben az alkalmazkodás és az önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok stratégiai elemeit
- képesek társaikkal és a felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani
- képesek önmagukat szabályozni, rendelkeznek önkontrollal
- szeretik a természetet, védik az élőlényeket, a környezetet
- tisztelik a hagyományokat, ápolják kulturális értékeiket, kötődnek szülőföldjükhöz családjukhoz, hazájukhoz
- megtanulják az elfogadó-befogadó együttélés normáit társaikkal
- szükségletük alakul ki az egészséges életmódra (mozgás, korszerű táplálkozás, egészségügyi szokások)
- rendelkeznek az ismeretek elsajátításához szükséges készségekkel
- képesek megoldani egyszerűbb szervezési feladatokat
- igénylik a játékot és keresik az együttműködést társaikkal, egyeztetik elképzeléseiket
- optimista szemléletűek, jó kedvűek, tudnak örülni a kis sikereknek is
- a nemzetiségi kisebbséghez tartozó gyermekek megismerik a saját kulturális értékeiket, hagyományukat
- rendelkeznek az iskolai tanuláshoz szükséges motiváltsággal, örömmel, kíváncsian várják az iskolába lépést.

A nevelési feladatok, tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének elősegítését, amelyek esetben minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és fejlettséghez

A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére, megismerési vágyára épülő tapasztalatszerzéssel változatos tevékenységek biztosításával, a beszélő környezet megteremtésével eljuttatjuk gyermekeinket az egyéni készségeik, képességeik optimális határához.

A fejlesztés színtere a játék, amelyben a gyermek jól érzi magát, az ismereteket észrevétlenül sajátítja el.

Feladatunk

- Nyugodt érzelmi biztonságot nyújtó óvodai környezetben olyan gyermekek nevelése, akiket az együttműködés, egymásra figyelés, tolerancia, segítőkészség, felelősségérzet jellemez.
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása,
- A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése,
- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése,
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése,
- Az esélyegyenlőség biztosítása,
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése,
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése,
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése,
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítése, harmonikus fejlődésének biztosítása, autonómia
- Az iskolára való felkészülés.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Az óvodáskorú gyermekfejlődési jellemzői, aktuális fejlettségi szintje és az előzetes, más forrásból (család, bölcsőde) származó tudásának, tapasztalatainak felhasználásával.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- az iskolai nevelés-oktatásra való felkészítés - különösen az utolsó évében.

Az egészséges életmód alakítása

Cél:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladat:

- A gyermekek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- A családi szokásokat figyelembe véve a gyermekek életkorának megfelelő helyes életritmus kialakítása, komfortérzetük kielégítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése a fogmosás, az öltözködés, a pihenés a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Kulturált étkezési magatartás kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás alapozása
- A mozgásigény kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a szervezet edzése játékkal, szabad mozgással, szervezett testneveléssel, a testi képességek fejlődésének elősegítése.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal, gyógytestnevelővel, mentálhigiénés szakemberrel együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Testi és lelki egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- Fokozott figyelem a bántalmazás, az erőszak megelőzésére – ami magába foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, elhanyagolást, a gyermek egészségének, fejlődésének és méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét.

Gondozás:

A gondozásnak, a jó szokások kialakításának alapvető szerepe van nevelésünkben. A gondozási feladatok teljesítése, bensőséges felnőtt-gyermek kapcsolatot feltételez. Következésképpen, lelkiismeretes munkával igyekszünk megteremteni a gyermek komfortérzetét, hiszen ez a testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele. A legjobban szervezett tevékenység is csak akkor lehet pozitív, fejlesztő hatású, ha azt a gyermek kellemes, nyugodt, biztonságos környezetben, jó közérzettel végzi. Partnereink a szülő, a pedagógiai asszisztens, a dajka mindnyájan modellként mintát adnak a gyermekek számára. A gyermek a felnőttől megtanulja és nap, mint nap gyakorolja – otthon, és az óvodában - a mindennapi élethez szükséges szokásokat, melynek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Fontos, hogy a gondozási tevékenységek megvalósításakor ismerjük a gyermek, otthonról hozott, eltérő szokásait, mely alapot ad az óvodai szokásrendszer további alakításában.

Testápolás:

A megfelelő tisztálkodás az egészség védelmét szolgálja, s az egyre nagyobb fokú önállóság a testápolás terén kifejleszti a gyermekekben a személyes tisztaság iránti igényüket – különösképpen a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

Nagyon fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok állandó jelenlétét, a gyermekek és a pedagógus közötti meghitt kapcsolatot, mely a megfelelő szokások kialakulásához nyújt segítséget.

Minden gyermeknek van jellel ellátott törölközője, fogmosó pohara, fogkefeje, fésűje, valamint a körömkéfe is rendelkezésükre áll. A fertőzések elkerüléséhez hozzájárul a folyékony szappanos kézmosó használata. Felhívjuk a gyermekek és a szülők figyelmét a rendszeres tisztálkodás jelentőségére, mely a betegségek megelőzését is szolgálja.

Valamennyi egészségügyi szokás kialakítását megtervezzük, és egyeztetjük a csoportban dolgozó dajkákkal.

Öltözködés:

Az öltözködés egyrészt a test védelmét szolgálja az időjárás változásaival szemben, másrészt a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza meg.

Fontos, hogy a gyermekek ruházata a sokféle tevékenység gyakorlásához, az időjárás változásaihoz igazodó, kényelmes könnyen fel-, és levethető legyen. Egészségügyi szempontból szükséges váltóruha, cserecipő.

Étkezés:

Az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. A vitamindús táplálkozás az óvodában nélkülözhetetlen a gyermekek megfelelő fejlődéséhez, ezért gyümölcsnapok és zöldségnapok megszervezésével járunk hozzá a szükséges vitaminok pótlásához.

Folyadékigényük kielégítésére a nap bármelyik szakában lehetőséget biztosítunk.

Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással és naposi tevékenységgel valósulnak meg. Biztosítjuk az esztétikus terítéshez, a kulturált étkezéshez az eszközöket. Az étkezés alatti nyugodt légkör ugyanolyan fontos, mint az evőeszközök helyes használata (kanál, villa, kés,) Részt vállalunk az új ételek megkedveltetésében, türelemmel és leleményességgel a válogatosabb gyermekek körében is.

A megfelelő helyes életritmust, a szokások megalapozását, kialakítását, a rugalmas napirend biztosítja, amelyben megfelelő időkeretet biztosítunk a gondozási tevékenységek gyakorlásához, önkiszolgáló feladatok elvégzéséhez.

A napirendben ügyelünk arra, hogy az eltérő fejlettségi szinten álló gyermekeink, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben, saját tempójuknak megfelelően végezhesék a gondozási feladatokat.

A feladatok végzésekor a mintaadás mellett a gyermek tudatos, pontos, szóbeli megerősítést kap az óvodapedagógustól, a dajkától.

Testedzés fő feladatai:

- A természetes mozgáskedv kielégítése, fenntartása, a mozgás megszerettetése.
- Rendszeres mozgással a gyermek egészségének védelme, az egészséges életvitel kialakítása.

- Testi képességek, fizikai erőnlét, edzettség fejlesztése.

Ezekhez a tevékenységekhez biztosítjuk a szükséges optimális környezetet, megfelelő játékteret, időt, játékeszközt.

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezhessék. A jó levegő, a napfény erősíti a gyermekek szervezetét, segít a betegségmegelőzésben, hiszen fokozódik ellenálló képességük, könnyebben alkalmazkodnak az időjárás változásaihoz. A levegőzés az élettani hatásán túl a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását is elősegíti. Esőtől, szélről, ködtől óvjuk őket, de minden más időjárás alkalmas a szabadban tölthető tevékenységekre.

Pihenés:

A nyugodt pihenés légkörének megteremtése minden óvodai dolgozó feladata. A megfelelően kiszellőztetett csoportszobában, a felesleges zajokat kiszűrve, a csendes pihenő előtt mindennap mesét, altatót hallgatnak a gyermekek, mellyel a kellemes megnyugtató közérzetet teremtik meg számukra. A kevesebb alvásiigényű gyermekeknek felajánljuk a csendes pihenés lehetőségét, vagy a csendes tevékenykedést (mesekönyv nézegetés, rajzolás, puzzle stb.).

Az alapvető életvezetési készségek:

- a döntéshozatali készség
- a kreatív gondolkodás készsége,
- a kommunikációs készség,
- az önismeret készsége,
- az érzelmek kezelésének a készsége,
- a problémamegoldás készsége,
- a kritikus gondolkodás készsége,
- az interperszonális készségek fejlesztése. Ezek elengedhetetlen a problémák megoldásához, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz.

Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.

Egészségvédelem:

A gondozási, a testi nevelés és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása, elősegíti a gyermek egészségének megóvását.

Nagy hangsúlyt fektetnünk a megfelelő higiéniai szabályok betartására:

- reggeli érkezéskor, étkezések előtti-utáni szappanos kézmosásra,
- a környezetük, önmaguk tisztán tartására, fertőtlenítésére,
- az időjárásnak megfelelő öltözködésre, levegőztetésre,
- a csoportszobákban minél több zöld növény elhelyezésére.

Az egészségvédelem feladata még az egészség megerősítése, edzése, a betegségből való felépülés elősegítése. Az egészségnevelés alapkövetelménye a gyermekek önállóságra nevelése, a testi, lelki egészségvédelem területén. A levegő, a víz, a napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét.

Fontos feladatunk az anamnézis felvételekor felderített, ritkán előforduló, az óvodai közösségbe kerülést nem akadályozó betegségek regisztrálása, figyelemmel kísérése (epilepszia, allergia, stb.)

A gyermek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magába foglalja a személyi – és tárgyi feltételek biztosítását, a használati tárgyak ellenőrzését, karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. A gyermekbalesetek megelőzése szükségessé teszi a felnőtt állandó kontrollját, a tevékenységek figyelemmel kísérését.

A tárgyi hiányosságok okozta egészségkárosodás kivédését tudatosan kell tervezni. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyermekeket.

A fentiek megvalósulása hozzájárulhat az későbbi egészséges életvitel kialakításához.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermekek életkorának megfelelő, optimális életritmus kialakítása a napirendben, az időkeretek rugalmas alkalmazása,
- a gyermekek szükségleteinek kielégítése az egész nap folyamán,
- a kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése,
- a kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása,
- a mosdóhasználat higiénijának megismertetése, megtanítása a gyerekekkel,
- az öltözködéskor az egyéni szükségletek szerinti segítségnyújtás, a ruháik rendben tartásának megismertetése, elvárása,
- az időjárásnak megfelelő réteges öltözködéssre szoktatás, a szülők bevonásával,
- közreműködés a gyermekeket fenyegető környezeti ártalmak kivédésében,
- beteg gyermek elkülönítése, gondoskodás a felügyeletéről, a szülők értesítése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása példamutatással.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

Testápolás:

- önállóan, amikor szükséges kezet mosnak, megtisztítják körmeiket körömkefével, a ruhájuk ujját fel- és letűrik, begombolják, kikapcsolják,
- ügyelnek a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközökre,
- helyesen használják a fogkefét, a hajukat rendben tartják,
- tüsszentéskor, köhögéskor a szájuk elé rakják zsebkendőjüket,
- a környezettudatos magatartás kialakulása elkezdődik, pl. a vízzel való takarékos bánásmód.

Étkezés:

- Jártasság szintjén kialakulnak a kulturált étkezés szokásai, igénylik az asztal esztétikus rendjét, helyesen használják az evőeszközöket.

Öltözködés:

- az időjárásnak megfelelően önállóan öltöznek, vetkőznek, a helyes sorrend betartásával,

- a személyes holmijaikat gondosan rendben tartják,
- igényesekké válnak saját külsejükkel szemben.

A környezet rendben tartása:

- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Alkalmazkodó képessé válnak, közvetlen kapcsolatot tudnak kialakítani környezetükkel.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda barátságos, bizalmat teremtő és szeretetteljes környezete ösztönzi a gyermeket, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, ennek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő feladata.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellegzetes vonása, hogy magatartását az érzelmek irányítják. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket érzelmi biztonság, egy állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott és szeretetteljes környezet vegye körül.

Ennek érdekében fontos, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor pozitív érzelmi élmények ériék; a gyermek és az óvoda munkatársai, valamint a gyermekek és a pedagógusok közötti kapcsolatot pozitív hozzáállás és érzelmi töltet jellemezze.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása már az óvodába lépéskor elengedhetetlen, hiszen az erkölcsi - közösségi, az intellektuális, az esztétikai érzelmek fejlődése alapvetően motiválja a gyermeknek a társadalomhoz, a természethez, a megismeréshez való viszonyát és meghatározó a személyiség kibontakozásában, a jellem alakulásában.

A személyiség alakításának legfontosabb tényezője a társas kapcsolatok, kölcsönhatások milyensége. A környezetből a gyermek megerősítést, vagy elutasítást kap saját viselkedésére vonatkozólag. Bár a kisgyermek én központúsága miatt leginkább önmagára képes figyelni, fokozatosan kifejlesztjük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képessé válnak másokkal is törődni.

Az együttéléshez szükséges normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha állandóan gyakoroltatjuk velük a társakhoz való helyes viszonyulást. A közösségi nevelés szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. A csoport hatása annál jelentősebb, minél több, gazdagabb, sokszínű tevékenységet biztosítunk a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre. Így fokozódik aktivitásuk, önállóságuk, kompetenciaérzésük. A szociális képességek fejlődése szempontjából fontos szerepet tulajdonítunk a napirendnek, és a csoport életét szabályozó szokásrendszernek. A szabályok mindig belesimulnak az életükbe, nem akadályozzák, hanem gördülékennyé teszik azt.

Az egyéni örömök mellett a közösen megélt örömök, élmények válnak hangsúlyosabbá! Ennek egy része előzetes tervezetések, közös készülődések után valósulnak meg - rendezvények, kirándulások, séták. Így az időhatárok fokozatosan kitágulnak, távlati célok fogalmazódnak meg előttünk.

Minden fontos eseményre együtt készülődünk a gyermekekkel, így lehetőségük van átélni az örömszerzés élményét, ugyanakkor segítjük az időérzésük alakulását is.

Célunk:

- A gyermekek egyéni érdekeinek, képességeinek, tevékenység szükségleteinek

kibontakoztatása, érzelmi biztonságot nyújtó környezetben.

- A pozitív érzelmi viszonyulásra törekvés akarati életük, jellemvonásuk alakításában, - tiszteletben tartva a gyermekek egyéniségét.
- Alakuljon ki óvodásaink szociális érzékenysége és önkifejező, „én érvényesítő” törekvéseit, képesek legyenek a csoportérdekekkel szinkronban megvalósítani, a különbözőségeket elfogadni, tisztelni.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családdal való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Szeretetteljes, vidám, élményekben gazdag, bizalomra és elfogadásra épülő óvodai légkör kialakítása, melyben a gyermekek jól érzik magukat.
- Olyan kompetenciák megalapozása, amelyek elősegítik a szociális érzelmek, erkölcsi tulajdonságok kialakulását, optimista szemléletű, kiegyensúlyozott, pozitív énképpel rendelkező, érzelmekben gazdag, helyüket a környezetükben megtaláló gyermekek nevelését.
- Szűkebb és tágabb környezet megismerésével a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapjainak lerakása.

Feladataink:

- Barátságos, derűs csoportlégkör kialakítása, melyben minden gyermek biztonságban érezheti magát.
- Az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek- gyermek kapcsolatot pozitív attitűd,- érzelmi töltés jellemezze.
- Fejlődjön a gyermek szociális érzékenysége, én tudata alakuljon, engedjünk teret az önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek.
- A gyermekcsoport profiljának, a társas kapcsolatok rendszerének ismeretében alakítsuk ki a közösségfejlesztés stratégiáját. Segítsük a szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermekek közösségi tulajdonságainak és akaratának fejlődését.
- Legyünk tájékozottak a gyermekek szociokulturális háttérét illetően. Törekedjünk az eltérő kulturális illetve társadalmi háttérből adódó sajátosságok és az ebben rejlő értékek megismerésére és megismertetésére.
- Egymás különbözőségének elfogadására és tiszteletére nevelés.
- Segítsük a reális ön- és társértékelést és a gyermek egészséges önbizalmának, önbecsülésének kialakulását.
- A szociális tanulás sokféle lehetőségét – szerepjáték, szabályjáték, páros, csoportos feladatvégzés- kihasználva segítsük elő a gyermekek pozitív önértékelésének alakulását, önbizalmuk erősödését.
- A gyermek erkölcsi tulajdonságainak /a jó-rossz felismertetésére, az igazmondás, őszinteség, az igazságosság, a felelősségvállalás, a gyengébbek védelme, segítése, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, normatartó magatartás /

kialakítása, önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának saját élethelyzeteikben való megtapasztalása, gyakorlása.

- A gyermekek fejlettségéhez igazított szokás,- norma szabályrendszerének alakítása, következetes betartása.
- A konfliktus megelőzés módszereinek tudatos alkalmazása: a közös szabályalakítás, az értékelési szempontok tudatosítása, a pozitív példák megerősítése.
- Törekedjünk a kialakult konfliktus felismerésére, helyes értelmezésére és a hatékony megoldásra. Konszenzusra törekvő mintát kínáljunk a gyermekek számára.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez.

Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív, elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek folyamatosan érkezzenek, és legalább egy hétig csak a délelőtti tevékenységeken vegyenek részt. A biztonságérzetük fenntartása érdekében az otthonról hozott játékokat ameddig szükséges maguknál tarthatják.

A befogadás kapcsán főbb tennivalóink:

- Családlátogatással személyes kapcsolatfelvétel, környezettanulmány - anamnézis felvétele, mely segíti a gyermekek eddigi életének megismerését.
- Az ebből származó információ az alapja a későbbi egyéni fejlődést követő dokumentációnak.
- A befogadásban egyidejűleg mindkét óvónő, pedagógiai asszisztens és a dajka is részt vesz.

Az együttjátás mellett megismerkednek a gyermekek:

- a csoportszobában és az udvaron elhelyezett mozgásfejlesztő játékokkal, szerekekkel
- a testápoláshoz és az étkezéshez szükséges tárgyakkal, azok használatával
- az óvodai tevékenységekkel, melyek megerősítése sok-sok érzelmi átéléssel, játékosan történik, figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, egyéni szokásait.

Értékorientált közösségi nevelés

A szabad játékot az óvodás gyermek elsődleges tevékenységi formájának tekintjük. Biztosítjuk, hogy kipróbálja, gyakorolja, kiélje és feldolgozza az életben előforduló helyzeteket, az őt ért élményeket.

- Nagy hangsúlyt helyezünk az egészséges testi-és szellemi képességekkel rendelkező személyiség alakítására, szükségleteik kielégítésére a 3-6-7 éves korú gyermekek körében, valamint a gyermekek érzelmére, értelmére ható tevékenységek és élmények biztosítására.
- A gyermekeinknek joga van ahhoz, hogy megismerjék nemzetünk hagyományait, ezekből pozitív élményeket szerezzenek, és hiteles mintát kapjanak. Törekszünk a humanista magatartás szokásainak kialakítására.
- A multikulturális, interkulturális nevelés, a befogadó (inkluzív) pedagógia megvalósítása intézményünkben természetes szemlélet.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi-kommunikáció folyamat elősegítésére, mert nem közömbös számunkra, milyen lesz felnövekvő nemzedékünk beszédkultúrája, anyanyelvi műveltsége. A nevelés komplex feladatainak megvalósítása érdekében óvodai nevelésünk teljes folyamatát áthatja az anyanyelvi nevelés, nevelőmunkánkban kiemelt jelentősége van, mert a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenység rendszernek is a tartalmát képezi.
- Szükség esetén feltárjuk, felhívjuk a szülők figyelmét a gyermekük fejlődésének elősegítése érdekében a további lépésekre. Személyes adottságának, állapotának megfelelő pedagógiai szakszolgáltatás intézményéhez irányítjuk.
- Tudatosan kívánjuk beépíteni a fenntartható fejlődés érdekében a nevelési feladatok közé a környezeti kultúrára nevelést, ami magában foglalja a környezettudatos magatartás megalapozását, kialakítását, az élő természet óvását, tiszteletét, valamint szűkebb értelemben a környezet- és a természet védelmét.
- Fontosnak tartjuk a nevelés közösségformáló erejét, hiszen ezen keresztül formáljuk a közösséghez való értelmi, érzelmi viszonyulást és azokat a tevékenységeket, amelyekben ez kifejeződik.
- Kiemelten kezeljük a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek személyiségfejlődését segítő, támogató, pedagógiai ráhatással és a szülőkkel együttműködve. Pedagógiai intézkedéseinket a gyermeki személyiséghez igazítjuk, melyben elsődleges a gyermek szükségleteinek kielégítése. Intervenció (beavatkozási) stratégia meghatározója az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazása, mint a gyermeki személyiség fejlődés nyomon követése.
- A stabil szokás- és szabályrendszer kialakítása következetes és kiszámítható visszajelzést, konkrét konfliktus megelőzési, megoldási technikákat tervezünk (pl.: a negatív viszonyulások gyökerének megértése, ezek megváltoztatása: félelem, harag, irigység, agresszió, vélt vagy valós sérelmek).
- A gyermekek megnyilvánulásaira folyamatosan figyelünk, tudatosítva a helyes magatartást, cselekedetet. Nyílt és egyértelmű kommunikációval az eltérő szempontok egyeztetésével mintát adunk a konfliktusok elkerülésére. A konfliktusok feloldására használjuk például a mese, báb, dramatizálás nyújtotta lehetőségeket. Fel kell ismernünk a csoporton belüli konfliktusokat, helyesen kell értelmezni és hatékonyan kell kezelni. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos

megoldására ösztönözzük. Megoldásukra a konfliktus igazi okának feltárását, egymás meghallgatását, saját álláspontok kifejtését, megfelelő megoldásokat tűzünk ki célul.

Az óvodapedagógus feladata

- Olyan szeretetteljes, családi légkör megteremtése, ahol közös élményeken alapuló, közös tevékenységek során pozitív érzelmi kapcsolat jön létre gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek között a beszoktatástól óvodáskor végére.
- A másság elfogadására nevelés.
- Olyan feltételek teremtése, melyben alkalom nyílik a pozitív értékrend, helyes viselkedés alakulására.
- Olyan érzelmi- társas képességekkel rendelkező egyéniségek nevelése, akik képesek az őket körülvevő világhoz pozitív érzelmi beállítódással viszonyulni. Ismerik a viselkedési és udvariassági szabályokat, tudnak kooperálni.
- Érzelmi biztonság kialakítására törekszünk az óvodába lépés kezdetétől,
- Közös élmények kapcsán fejlesztjük az erkölcsi tulajdonságokat, az akaratot, az önállóságot, az önfegyelmet, a kitartást, a feladattudatot, szabálytudatot.
- Arra neveljük a gyermekeket, hogy elfogadják, megértsék, hogy az emberek különböznek egymástól. Társaik és a felnőttek megbecsülésére, egymás munkáinak megóvására, megértésre, toleranciára, mások véleményének, gondolatainak meghallgatására, tiszteletben tartására, és a különbözőségek elfogadására neveljük őket.
- A közösségi érzés és magatartás formálása az együvé tartozás érzésének erősítése, közös értékrend, viselkedési kultúra kialakítása minden csoportban feladatunk.
- A magyarság, a magyar nép kultúrájával, és hagyományaival ismerkedünk.
- A szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozása érdekében, a szűkebb tágabb környezetünk megismerésére sétákat, kirándulásokat szervezünk, melyek alkalmával rácsodálkozunk a természet szépségeire, megtapasztalják mi hasznos- káros, jó- rossz.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk az egyéni éréjüknek és fejlődésüknek megfelelő szakmai, pedagógiai segítséget a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel együttműködve.
- Az integrált nevelésből adódóan mintát adunk a különbözőség elfogadására, tolerálására, a segítségre szorulóknak támogatására.
- A kiemelkedően tehetséges gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a képességeiknek megfelelő fejlődésre és speciális képességeik érvényesítésére.
- Az érzelmi nevelés és a szocializáció során empátiás képességünkre alapozva a gyermek pillanatnyi lelki állapotának, igényének megfelelő harmonikus alaphangulat biztosítása.
- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Tolerancia kialakítása önmaga és a környezet iránt, **önkifejező, önérvényesítő** törekvések támogatása, önkontroll, érzelmi szabályozásának fejlesztése

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- a közös tevékenységekben aktívan vesznek részt, elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat
- erkölcsi értékrendszerük (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) megalapozódik
- számon tartják a csoportjukba járó gyermekeket, érdeklődnek irántuk, örömmel fogadják, amikor hiányzás után megérkezik
- rövid ideig képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatni a felnőttek, gyermekek közléseit
- önállóan végrehajtják az útmutatásnak megfelelően a feladatokat
- tisztelettel viselkednek az óvoda dolgozóival és a csoportba érkező felnőttekkel, gyermekekkel szemben
- örülnek a közösen elért sikereknek, érdeklődnek a közös tevékenységek iránt, valamint jól tájékozódnak a közösségben
- elfogadják az alá-fölé –mellérendelési viszonyokat, a feladat elvégzése érdekében
- önálló véleményalkotásra is vállalkoznak, döntenek, ismert helyzetekben
- a helyzetek, feladatok megoldásában hatékonyak /kompetensnek / érzik, észlelik magukat
- szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit
- megismerik és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait - a csoport „Illemtárában” meghatározott udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, vendég köszöntése, kérés, megköszönés módja).
- késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, megfelelő önfegyellemmel rendelkeznek,
- az óvodáskor végére képesek az iskolai élet elfogadására, szociálisan érettek az iskolai életre.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelv és kommunikáció

A felnőtt beszéde minta a gyerekek számára, ezért az óvoda valamennyi dolgozója törekszik a követésre méltó, helyes és szép beszédre, beszélő környezettel, szabályközvetítéssel, a javítás elkerülésével az óvodai nevelőtevékenység során, gyermekek kérdéseire, javaslataira mindig érdemi választ adunk.

Az anyanyelvi-kommunikációs nevelésünk átfogja az óvodai nevelőmunkánk minden területét, megjelenik valamennyi tevékenységi forma keretében, szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, nevelésünk egész folyamatának

Anyanyelvi nevelésünkben kitűzött feladataink megvalósításában elsődleges szempontunk a játékos, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosítása.

Célunk;

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A beszéd és kommunikációs kedv kialakítása, fenntartása, ösztönzése, a metakommunikáció fejlesztése.

- Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása.
- Az óvoda nevelőközösség mintaadó beszédkulturájának kialakítása.
- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Nyelvi struktúrákra építő nyelvi nevelés és az önkifejezésre alapozó nevelés szintézisének megvalósítása.
- A gyerekek szókincsének bővítése, nyelvi formák elsajátítása, hogy a beszéd az óvodások környezetével való érintkezésének, önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé váljon.
- A gyermek-gyermek és a gyermek-felnőtt kapcsolatában gátlások nélkül jelenjen meg az odaillő verbális és nonverbális kommunikáció a tevékenységnek, a szerepnek megfelelő beszéd.

Feladatunk:

- Helyes mintaadással az anyanyelv fejlődése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenység egészében.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása- beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.
- Változatos tevékenységek biztosítása mellyel további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az öt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Nagy figyelem fordítása a gyermek meghallgatására a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére.
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyelvi nehézségekből adódó hátrányaik enyhítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Törekedjen személyes példaadással a kommunikáció különböző formáinak alakítására.
- Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó legyen.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása elfogadó légkör megteremtésével törekedjen a bensőséges kapcsolattartásra, a gyermek kommunikációs gátlásainak feloldására.
- Tervezzon változatos és érzelm gazdag kommunikációs helyzeteket az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek megnyilvánulására, mint pl.: a napirendben rendszeresen visszatérő "beszélgető kör", játéktevékenység, meghitt mesélés, munkatevékenységek, anyanyelvi játékok.
- Segítse a kommunikációs helyzetnek megfelelő hanglejtés, beszédritmus, hangerő, szünettartás, beszéd-készség és a kommunikáció fejlődését.
- Gyarapítsa szókincsüket.
- Kommunikáció eszközeivel fejlessze: a gyermekek rövid és hosszú távú verbális és vizuális emlékezetét, kreatív gondolkodását (önállóan, csoportban, feladatok megoldása közben), kooperatív kommunikációs készségét a csoportmunkák alkalmával.
- Személyes példaadással színes, érzelmeket kifejező beszédre ösztönözze őket.
- Erősítse a gyermek szerepvállalási és fantáziára épülő szövegalkotási készségét.

- Kísérje figyelemmel a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszéd sajátosságait, szükség esetén időben szakemberhez irányítja őt - együttműködik a logopédussal, beszédfejlesztő pedagógussal.
- Törekedjen szülői szemléletformálásra: emelje ki a közös beszélgetések érzelmi fejlődést erősítő hatását,
- Fejlessze a gyermekek érzelmi intelligenciáját nonverbális kommunikáció eszközeivel, (mimikai és egyéb mozgásokkal)
- Formálja a kommunikációjukat az illemszabályok alkalmazása során.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, értik és használják a metakommunikációs jeleket.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- Tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat / lehetségesek a fogváltással összefüggő egyéni eltérések /
- Beszédfigyelmük kialakult, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják és megértik a felnőtteket és társaikat.
- Bátran és szívesen kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.

Értelmi képességek fejlesztése

Az értelmi képességek fejlesztésének folyamata komplex módon átszövi a gyermek mindennapjait

Cél:

A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, olyan módon, hogy ezek által fejlődjenek a megismerő /kognitív/ képességei

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- figyelem összpontosításra valló képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
- problémamegoldó, kreatív gondolkodás,
- alakuló fogalmi gondolkodás
- alkotóképesség.

Feladat:

- Értékközvetítés, értékteremtés az életkori sajátosságok, az egyéni fejlettség figyelembe vételével történik. A módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza az óvodapedagógus.
- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket,

amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhethet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

- Kihasználjuk a különböző megismerési technikákban rejlő lehetőségeket az önálló felfedezés képességének alakítására. Alkalmazzuk az egyéni tapasztalatszerzést és feldolgozást segítő módszereket, a problémamegoldás és gondolkodás fejlesztésének különböző stratégiáit.
- A gyermekek egyéni fejlettségére épülő differenciált személyiségfejlesztés, amely a szerényebb szociokulturális háttér miatti hiányosságok pótlását és a fejlettebb gyermekek támogatását egyaránt biztosítja.
- Az óvodai tanulást cselekvésre, konkrét tapasztalatszerzésre építjük. A tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva irányítjuk.
- Olyan helyzeteket teremtünk, amelyek megoldása során fejlődik a gyermekek problémamegoldó, önálló gondolkodása.
- Biztosítjuk az ösztönző környezetet valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, kreativitás fejlődéséhez.
- Fontos, hogy a tanulás folyamatában kiépítsük az óvónő és a gyermek közti érzelmi kapcsolatot, a tanulást segítő légkört.
- Tudatosan tervezünk olyan szervezési módokat, munkaformákat, módszereket, (pl.: páros-, csoportos tevékenységek, projekt, stb.), amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára a helyes viselkedési normák, mintaként szolgáló cselekvések, kommunikáció megismerését, a segítő együttműködést, közös feladatmegoldást és a csoportközösség erősítését.

Az óvodapedagógus feladatai

- Sokoldalú tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása a megismerési folyamatokban.
- Az értelem fejlesztésében az óvónő a gyerekek aktuális egyéni fejlettségi szintjét tekintse alapnak, fejlődését ennek megfelelően támogassa a következő szintet megcélzó eszközök, problémák inger gazdag környezet kialakításával.
- Folyamatosan biztosítsa az egyes gyerekek számára a továbblépés lehetőségét minden területen, érdeklődésének megfelelően.
- *A megismerési folyamatban* a gyermeki érzékelés, észlelés szintjeit, szintetizáló, integráló módszerekkel vigye tovább a gyermeki gondolkodás (általános tájékozottság, kreativitás, képzelet fejlődésének) irányába.
- *A gondolkodás és beszédfejlődés* összhangjának kialakítása. Beszélgető helyzetek teremtése, türelmes meghallgatás, az összefüggések nyelvi kifejezésének segítése folyamatosan aktuális feladat. A gyerekek beszédkedvének, az életkorra oly jellemző kérdező kíváncsiságának fenntartása, kielégítése szintén a napi pedagógiai feladatok része.
- Az értelmi képességek fejlesztésének legfontosabb kiindulópontja az *optimális feltételrendszer* biztosítása.

Ezek a következők:

- derűs légkör
- változatos tevékenységekhez alkalmas hely

- megfelelő, gondolkodásra serkentő eszköztár
- játékos cselekvésbe ágyazott tapasztalatszerzés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Megnő a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett, megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van,
- Életkoruknak megfelelően kialakul a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra.
- Kialakult testsémával rendelkeznek, a térben biztosan mozognak, térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Személyi feltételek, humánerőforrás

Személyi ellátottságunk összesen és egységekre lebontva:

	Összes	Központi óvoda	Telephelyi óvod
Óvodavezető	1	1	–
Vezető helyettes	1	1	-
Óvodapedagógus	10	5	5
Dajka	9	6	3
Pedagógiai segítő, takarító	3	2	1
Óvodatitkár	1	1	–
Pedagógiai asszisztens	3	3	-
Rehabilitációs foglalkoztatott	1	1	-

A nevelőtestület sok éves szakmai tapasztalattal, kiváló szaktudással, folyamatos önképzéssel igyekszik megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásainak. Munkájukat és magatartásukat elkötelezettség és a jövő iránti felelősség vezérli.

Óvodapedagógusok a következő kompetenciákkal rendelkeznek:

- közoktatás vezető
- nyelv és beszédfejlesztő
- báb és drámajáték szervező
- szociális-munkatárs

Munkánk középpontjában a gyermek áll.

Hitvallásunk:

- „Most kell a fejlődésükhöz mindent megadnunk...
- Boldog gyermekeket akarunk nevelni! - Vidám óvodai életet alakítva ki számukra!

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.” (Hermann Alice)

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus. A pedagógiai munkát segítők társak a nevelőmunkában, megbízható, figyelmes munkatársak. A képesítésük megszerzése óta pedagógiai és pszichológiai ismereteik birtokában hatékonyan vesznek részt a gyermekek óvodai életében.

Óvodánk tárgyi, dologi feltétele, eszközrendszere

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, berendezései szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. A gyerekek óvodai környezetének kialakításában otthonosságra, a barátságosságra törekszünk ezzel is ösztönözve a gyerekek játékkedvét, ennek kialakításában a gyermekek az igényeik és tevékenységeik alapján aktívan részt vesznek.

A dolgozók számára biztosítjuk a megfelelő munkakörnyezetet.

A szülők fogadása az öltözőkben, aulában, óvodavezetői irodában, tornaszobában, esetenként a csoportszobákban biztosított.

MEGNEVEZÉS	NYÍRADONY	ARADVÁNPUSZTA
Csoportszoba	6	3
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	
gyermekasztal	gyermeklétszám szerint 1	
árnyékoló	ablakonként 1	
szőnyeg	csoportonként 2	
fektető tároló	csoportonként 1	
játéktartó szekrény	csoportonként 1	
foglalkozáshoz szükséges eszközök tárolása	csoportonként 1	
edény és evőeszköz tároló szekrény	csoportonként 1	-
Tornaszoba	1	-
Logopédiai szoba	1	1
gyermekmosdók, WC	csoportonként 1	
gyermek zuhanyzó	2	3
Gyermeköltözők	csoportonként 1	
játszódudvar	1	1

homokozó	3	2
filagória	3	1
játékkomplexum	1	2
kiseb mozgásfejlesztő játékok	számuk folyamatosan bővítés alatt	
orvosi szoba	1	-
felnőtt öltöző	2	1
felnőtt WC, mosdó	3	3
felnőtt zuhanyzó	-	1
intézményvezetői iroda	1	1
óvodatitkári szoba	1	-
nevelőtestületi szoba	-	-
raktár	1	1
mosó, vasaló helység	1	1
tálaló, mosogató konyha	2	-
AUDIOVIZUÁLIS ESZKÖZÖK		
MEGNEVEZÉS	NYÍRADONY	ARADVÁNPUSZTA
számítógép	3	1
laptop	6	3
nyomtató	2	1
projektor	1	1
hangosító	1	1
mini hifi, hangszóró	5	-
CD lejátszó	csoportonként 1	

Napirend, hetirend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5 -35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósul meg.

A napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre, figyelembe vesszük a gyermekek élményeit, ünnepeinket és hagyományainkat.

A napirendünket a stabilitás, folyamatosság és a rugalmasság jellemzi.

A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napirendünk lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre. A szabadjáték kiteljesedésére megfelelő időt biztosítunk. Figyelembe

vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére fordítható időkeretet. Így a napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, (étkezés, gondozás, mindennapos testnevelés) melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, és nyugalmat, folytonosságot, érzelmi biztonságot biztosítanak. A gondozásnak kiemelt jelentősége van a nevelésben, a kapcsolatépítésben, a gyermekek önállóságának, fejlődésének elősegítésében, együttműködve a gondozást végző óvodapedagógusokkal és dajkákkal. A megfelelő, helyes életritmus kialakításánál nagy hangsúlyt kap a szokások alakítása, megalapozása.

E rendelet értelmében, az óvodapedagógus hiány megoldása érdekében a pedagógiai munkát segítők 6.30.-7.00 óra és 13.00-17.00 óra között a gyermekfelügyeletet teljes felelősséggel ellátja.

A nyári időszak napirendjét is gondosan és tartalmasan tervezzük meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások, normarendszer megtartásával adunk lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit a szabadabban élvezzék, és kötetlenebb formában biztosítjuk számukra a változatos tevékenységeket. A szeptember 1-től május 31-ig terjedő időszakban az időjárástól függően fokozatosan növeljük a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét, amely a gyermekek mozgásában és egészséges életmódra nevelésében döntő szerepet játszik.

A heti rendünk a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő, lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével a gyermekeink napi életének megszervezéséhez. A beszoktatás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend pontosabb betartását kívánják meg. A heti rend tevékenységrendszere az alapprogram által szabályozott. Heti rendünkben egy-egy környezeti téma köré csoportosítva dolgozzuk fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket a komplex foglalkozásokon.

A szervezett tanulás munkaformái frontális, mikro csoportos, kooperatív, egyéni és páros, munkaformákon keresztül valósul meg.

NAPIRENDÜNK	
Időtartam	Tevékenység
6.30 – 12.00	- Gyülekezés. - Gondozási feladatok - tisztálkodás, étkezések, öltözködés. - Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban. - Mindennapos frissítő mozgás. - Megfigyelések végzése spontán és tervezetten, szervezett formában. - Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése.
Ezen belül napi a 45 perces időtartamban, tanköteles kor előtt állók és a tanköteles	- Egyéni, mikro csoportos fejlesztések megvalósítása. - Tevékenységekben megvalósuló tanulás

korban lévő gyermekek a feladatokhoz igazodva és figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt.	- verseselés, mesélés - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - mozgás - a külső világ tevékeny megismerése - matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése Az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben részt vevő gyermekek számára napi 45 percben a csoportban szervezzük a foglalkozásokat.
12.00 – 15.00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Pihenés
15.00. – 17.00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék a szülők érkezéséig

Heti rend	
Tevékenységek-kötött vagy kezdeményezésen alapuló formában	Időkeretek
Játék	A hét minden napján, lehetőleg összefüggő idő felhasználással
Mindennapos mozgás	A hét minden napján
Mese	A hét minden napján
Vers	Hetente 2-3 alkalommal, csoporttól és az aktuálisan közeledő ünnepünktől függően.
Művészeti jellegű és tartalmú tevékenységek (ének, zene, énekes játék, rajz, mintázás, kézi munka)	Hetente általában 4-5 alkalommal
Mozgás, testnevelés	Heti 1 vagy 2 alkalom
A külső világ tevékeny megismerése konkrét tartalmi és szervezeti keretei az adott hét rendjébe illesztetten.	
Munka jellegű tevékenységek	A hét minden napján
A tevékenységek gyakorisága változhat a gyermeki igényeknek megfelelően. A gyermeknek megadjuk a lehetőséget, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedve szerint folytathassa a hét folyamán.	

Az óvodai csoport szerkezetének kialakítása

Az óvodai csoportok kialakításakor figyelembe vesszük:

- a hagyományainkat, adottságainkat és lehetőségeinket
- a szülők igényeit
- a gyermek fejlettségi / testi, lelki, szociális/ mutatóit
- az integrációt elősegítő csoportalakítás lehetőségeit /a hátrányos helyzetű gyermek arányos elosztása /

Ezeket a szempontokat figyelembe véve **homogén és heterogén csoportokat szervezünk.**

Az életkor szerint homogén összetételű csoport előnyeit a következőkben látjuk:

a gyermekek közel azonos életkora, fiziológiai fejlettsége, érése, több játsszó csoport kialakulását eredményezi, ami a társas kapcsolatok és a közösségi magatartás fejlődését segíti, a csoportban nincs a gyermekeknek arra lehetősége, hogy a nagyobbakat utánozzák, ezért az óvónő modell szerepe előtérbe kerül, a gyermekek biztonságérzete talán nagyobb, a közel azonos korú gyermekek miatt.

Az életkor szerint heterogén összetételű csoport előnyei:

a gyermekek nevelődési színtere, szocializációs közege, a követhető minta szempontjából gazdagabb, a kicsik beilleszkedését a nagyok jelenléte általában segíti, a testvérek, barátok, ismerősök egy csoportba kerülnek, a szocializáció folyamata felgyorsulhat.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése, értékelése

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermekek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. A gyermek tanköteles korát megelőző nevelési évben a fejlődésének nyomon követése kiegészül az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek kötelező dokumentumban való rögzítésével, amely szükséges az iskolai - előkészítő fejlesztés tervezéséhez, szervezéséhez.

Az alkalmazott hatékony gyermek-megismerési technikák segítségével felmérjük a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális, erkölcsi és testi állapotát, s erre támaszkodva, a fejlesztő program segítségével alkotjuk meg az egyéni fejlesztési tervet. Pedagógiai munkánkra jellemző a ciklikusság, a nyomon követhetőség: tervezés, cselekvés, ellenőrzés, és beavatkozás.

- **A személyiséglap szempontjai** alapján - melyet óvodába lépéskor a családlátogatás során a szülővel közösen töltünk ki – tájékozódunk a gyermek korai fejlődésére vonatkozó adatokról, a család szociokulturális jellemzőiről, a nevelési légkörről, a leggyakrabban alkalmazott nevelői eljárásokról.
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követésére Porkolábné Dr. Balogh Katalin nevelésfelfogására épülő fejlettségmérő lapjait adaptáltuk, melyek a fejlődés folyamatának megragadását teszik lehetővé az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig.

Fő területei:

- mozgásfejlettség,
- testséma,
- a téri tájékozódás, térbeli mozgás fejlettsége,
- az értelmi fejlettség,

- a finommotoros koordináció fejlettsége,
- a nyelvi kifejezőképesség
- a gyermek szociális fejlettsége, szociális érettsége.

A jelzett pszichikus struktúrák összerendezett, harmonikus működése a tanulási képesség meghatározói, illetőleg az iskolára való alkalmasság biztosítékai.

- A gyermekek képesség- és készség szintjének mérése - lehetőség szerint természetes helyzetben - a feladathelyzetben - alkalmazott megfigyelésen, esetenként játékos egyéni vizsgálaton alapul.
- Az eredmények értékelése és összegzése során kerül sor a foglalkozási, valamint az egyéni fejlesztési terv kialakítására.
- 3 havonta megismétljük a megfigyeléseket, méréseket s az értékelések eredményeire alapuló fejlesztési tervet készítünk.
- A gyermekek fejlettségéről a szülőket tájékoztatjuk.

Az óvodai nevelés dokumentációs rendszere

A programunk működtetéséhez a következő szakmai dokumentumok szükségesek, amelyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést.

- Pedagógiai program
- Éves munkaterv
- Csoport napló
- Gyermekek személyi anyaga – fejlődési napló
- Felvételi és mulasztási napló

Szakmai dokumentumok vezetésének sajátosságai:

- A nevelő munka tervezése a csoportnaplóban évi 1 alkalommal, értékelés félévente történik
- Az egyéni fejlesztésben részesülő gyermekekről egyéni fejlesztési lap készül
- Minden gyermekről egyéni fejlődés nyomon követése dokumentáció készül

A dokumentumok vezetésének elvei:

- rendszeresség
- következetesség
- egymásra épülés
- folyamatosság
- összehangoltság
- tényszerűség
- objektivitás

A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Célunk:

- A visszacsatolás, a változások érzékelése a kiinduláshoz képest, esetleges tervmódosítás vagy megerősítés;
- Az elmozdulás szükségességének feltárása a gyakorlati pedagógiai munka segítése, fejlesztése érdekében;
- Óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Feladatunk:

- Az ellenőrzés területe az intézmény Pedagógiai Programjának megvalósulása, beválása. Az intézményi szintű ellenőrzésért az igazgató a felelős a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak szerint.
- Az óvodában folyó pedagógiai munka ellenőrzésének adminisztrációs alapját az óvoda alapidokumentumai képezik.
- Az ellenőrzéshez szükséges információk alapja az óvodapedagógussal folytatott beszélgetések, nevelési helyzetekben alkalmazott eljárásainak megfigyelése, a gyermekekről szerzett ismeretei és problémaérzékenysége.
- A csoportlátogatás és az azt követő megbeszélés alkalmat és lehetőséget adnak az önelemző, önértékelő megnyilvánulásra, az időtálló értékek megfogalmazására, a példaértékű óvodapedagógusi magatartás megerősítésére.

Az óvoda kapcsolatrendszere

Mindannyiunk feladata a harmonikus, tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot, hatékony együttműködést alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel - szülőkkel és a pedagógiai munkánkat segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel.

Célunk:

Az óvodánk óvó-védő, szociális és nevelő- személyiségfejlesztő funkciója erősödjék.

Feladatunk:

A nevelési céloknak, feladatoknak megfelelően kezdeményezzük, tervezzük, és szervezzük meg partnereinkkel a kapcsolatot.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Család-óvoda kapcsolata:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele, a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Alapelveink:

- Az óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül, kiegészíti azt, igyekszünk korrigálni a fejlődésben történő lemaradásokat,

- Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, értékeit, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás minden esetben a családhoz illesztett,
- A kölcsönös bizalomra, tiszteletre, partneri nevelőviszonyra törekszünk,
- Legfőbb szempont a gyermekek érdeke,
- Objektív, folyamatos tájékoztatás a célunk,
- Diszkréten kezeljük, amit a családról, a gyermekről tudunk,
- Vállaljuk az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direkter módszereit is / előadás, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése /
- Törekszünk a szülők bevonására az óvodában a gyermekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe – gyűjtőmunka, közös kirándulások, közös szülői feladatok, ahol a felnőttek és a gyermekek együtt végzett tevékenységei is hozzájárulnak az örömteli érzelmek kifejezéséhez.

Óvoda- iskola

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola átmenet „zökkenőmentes” legyen a gyermekek számára. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk. A jó kapcsolat alapját egymás munkájának tisztelete és megbecsülése jelenti számunkra.

Elfogadjuk, hogy minden életkornak meg van a speciális szükséglete, sajátossága, amelynek az intézményekben meg kell felelni, ezáltal mi arra törekszünk, hogy az iskolai életre alkalmassá tegyük gyermekeinket, nem átvállalva az iskola, oktató – nevelő szerepét.

Együttműködésünk lehetséges formái:

- emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása,
- érdeklődés egymás munkája, problémája, eredményei iránt,
- segítségnyújtás, támogatás szükség szerint,
- eszmecserék, szakmai tanácskozások szervezése,
- munkaközösség rendezvényeire történő meghívás,
- szülői fórumok közös szervezése,
- közös ünnepek, sport rendezvények szervezése,
- gyermekek látogatása egymás intézményeibe (óvodások iskolába, iskolások óvodába)
- lehetőség biztosítás a gyermekek iskolai előmenetelének folyamatos nyomon követésére.

Óvoda – iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka biztosítása

- tanulási képességek megalapozása,
- tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése szűrő vizsgálatokkal és egyéni fejlesztéssel,
- megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy, kreativitás szükséges szintjének kialakítása.

Az iskolákkal közös óvoda – iskola átmenetet elősegítő program kidolgozása

- kölcsönös hospitálások,
- esetmegbeszélések,
- szakmai műhelyek,
- közös programok,
- gyermekek mérési eredményeinek megismertetése,
- a gyermekek fejlődésének utókövetése az általános iskola első éveiben.

Kapcsolat a fenntartóval - Nyíradony Város Önkormányzatával.

E kapcsolatot a folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség jellemzi, melynek eredményeként óvodánk zavartalanul, jó színvonalon tud működni.

Az együttműködés formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni személyes megbeszélések,
- értekezletek, tanácskozások,
- részvétel az óvodai rendezvényeken,
- részvétel a Képviselőtestület ülésein.

Az óvoda és a Nemzetiségi Kisebbségi Önkormányzat kapcsolata

A kapcsolattartás formái:

- rendszeres konzultációk,
- közös programok szervezése,
- közös pályázatok,
- közös segítségnyújtás a nehéz helyzetbe került családoknak.

A közművelődési intézmények:

Művelődési Ház színházi rendezvényeit, (mozi film vetítéseit) alkalomszerűen látogatjuk. Az itt megrendezett kiállításokat megtekintjük.

A könyvtár látogatásával a könyvek, az olvasás szeretetére igyekszünk nevelni gyerekeinket.

Ápolási otthon:

Az idős emberek tiszteletére, megbecsülésére nevelés érdekében kapcsolatot tartunk velük. Közös programokat szervezünk - karácsonyi ünnepi műsor, anyák napja idősök napja.

Kapcsolattartás egyéb nevelési- oktatási- szakszolgálati-kulturális intézményekkel

Megyén belüli óvodák:

Vezetői munkaközösség, mely havonkénti rendszerességgel változó helyen, aktuális témákat érintve közösen értelmez.

Határon túli magyar óvodák:

Szakmai tapasztalatsere, módszertani kultúránk bővítése

Bölcsőde:

Célunk: A gyermekek óvodáskor előtti egyéni fejlődésének megismerése és az átmenet megkönnyítése.

Megvalósításának módja:

- Információk nyújtása a bölcsődés gyermekek fejlettségéről, szokásairól,
- Kölcsönös látogatások.

Pedagógiai szakszolgálat:

- Nevelési tanácsadó,
- Speciális képességeket vizsgáló szakértői bizottságok,
- Logopédia
- Pszichológiai tanácsadás, fejlesztőpedagógus

Egészségügyi szakszolgálatok:

- **Orvos- gyermekorvos:**

Egészségügyi és szűrővizsgálatokat tartanak óvodánkban.

- **Védőnő:** a 3-6 éves korosztály egészségvédelme érdekében rendszeresen tartjuk a kapcsolatot. Az orvosi vizsgálatok előkészítésében, lebonyolításában segítenek, valamint az év folyamán szükség szerint jelzésünkre rendelkezésünkre állnak.

Gyermek – és ifjúságvédelem intézményei:

(Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat, Gyámügyi Hivatal)

A kapcsolattartás célja: A közoktatási, köznevelési törvény, a gyermekvédelmi törvény előírása szerint, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése.

Együttműködésünk feltételei:

- Rendszeresen együttműködünk a Gyámhivatallal, a Családsegítővel, hogy a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek családjának megtaláljuk a segítségnyújtás módját,
- Felhívjuk a fent említett intézmények figyelmét, a családi nevelés hibáira, életmódbeli hiányosságaira, esetleges zavaraira, ezek veszélyeztető hatására.

ÓVODÁNK HAGYOMÁNYAI ÜNNEPEI

NÉPHAGYOMÁNYOK ÁTÖRÖKÍTÉSE

Célunk: a hagyományok, népszokások életkornak és környezetnek megfelelő átöröklése gyermekeink életébe, a nemzeti identitás megalapozása.

Főbb feladataink:

- érzelmi kötődés kialakítása a szűkebb és tágabb környezet iránt,
- gyermekeink ismerkedjenek meg a Nyíradonyban és Aradványpusztán élő emberek életével, tevékenységeivel, a helyi kultúra tárgyi értékeivel és emlékeivel,
- Az e közben szerzett élmények által alakuljon ki bennük a szülőföldhöz való kötődés, ragaszkodás.

- a magyar néphagyományok integrálása a nevelési területekbe - ismerkedjenek meg az elődök által ápolt és sikeresen fennmaradt néphagyományokkal és azok ápolásával,
- a jeles napok megünneplése.

Érzelmi kötődés kialakítása

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megismerje elődeink életét, népünk hagyományát. A múlt megértése, a szülőföld szeretete, a család tisztelete, a humanista szemléletű ember egyik jellemzője. A népi kultúra, a hagyományok a nemzeti érzés alapköveit rakja le, megerősíti a közösségi érzést. Más kultúrák tiszteletére is nevel.

A hagyomány és a népi kultúra átadását egymásra épülő és egymással komplexen összefüggő tevékenységek folyamatában valósítjuk meg. Átszövi a tanulási folyamatot, megjelenik a játékban, szabadidős tevékenységben, a nevelési ágakban. Az ünnepek nyitottsága által reméljük, hogy a családok többsége aktív részesei lesznek a tevékenységeknek. A néphagyományok megismertetését az erkölcsi nevelés szempontjából kiemelkedő fontosságúnak tartjuk. Az ünnepeink összeállításánál alkalmazkodtunk a szülők igényeihez, hiszen az előkészületekbe, a lebonyolításba időnként bevonjuk őket is. Igazodunk az itt élő emberek, lakóhelyünk hagyományaihoz, szokásaihoz.

A néphagyományok integrálása a nevelési területekbe

Irodalmi nevelés:

- népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjóslások, névcsúfolók, Találós kérdések, szólások

Zenei nevelés:

- mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene

Vizuális nevelés:

- fonások, szövések, gyöngyfüzés, agyagozás, mézeskalácssütés, varrás, nemezelés, díszítés, népi hangszerek készítése

A környezet tevékeny megszerettetése:

- találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások

Mozgás, mozgásos játékok:

- ügyességi - és sportjátékok

Kulturális értékek:

- A kultúra iránti érzékenység,
- A hagyomány tisztelete,
- A természetes környezet védelme.

A JELES NAPOK MEGÜNNEPLÉSE ÓVODÁNKBAN

Szeptember 30.

Magyar népmese napja alkalmából mesét dramatizálunk és rajzpályázatot írunk ki gyermekeinknek.

Október

- „Őszi forgatag az óvodában” - többnapos programsorozat a szülőkkel együtt.
- Október 4. Állatok világnapja.
- Idősek hónapja – „Ajándék műsorral” kedveskedünk az Ápolási Otthonban élő idős embereknek.
- Október 23 Megemlékezés a városi emlékműnél.

November

- Őszi séta a Guthi erdőben

December

- A Kölcsey Ferenc és a Szent Mihály Általános Iskola első osztályos gyermekei ellátogatnak ovinkba. Közös énekléssel, verseléssel, ajándékozással köszöntik a közeledő Mikulás ünnepét.
- Mikulás és Rénszarvas Rudolf látogatása az óvodába.
- Advent időszakában reggeli zenés fogadása szülőknek, gyermekeknek, karácsonyi vásár, műsorok, karácsonyi kiállítás szervezése csoportonként és közösen szülők bevonásával.

Január

- Újévköszöntés a csoportokban.

Február

- Farsangi mulatság gyerekekkel, szülőkkel.

Március

- Nyílt napok az óvodáinkban - szülők, tanítónők, kolléganők meghívásával,
- Március 15. Megemlékezés Nemzeti Ünnepeinkre a Kossuth szobornál,
- Március 22. A Víz világnapja alkalmából kísérletezések, kirándulások szervezése,
- Húsvétvárás, kiállítások, hagyományápolás.

Április

- Április 11. Költészet napja. A nagycsoportos gyerekek csoportról-csoportra járva verseket szavalnak.
- „Legyél Te is Kiscsillag! „, Ki mit tud.
- Április 22. Hagyományt teremtve zöldbe öltözünk, a Föld napján kertészkedünk, a szülőkkel közösen.
- Bölcsis szülők meghívása a „barangolóra”

Május

- Májusfaállítás - délelőtt az udvaron díszítés, közös éneklés
- Édesanyák köszöntése
- A nagycsoportosok ellátogatnak az Ápolási Otthonba és köszöntik az ott élőket versekkel-mesével
- Madarak-fák – napja - kirándulás a természetbe
- Nagycsoportos gyermekek látogatása az iskolákba
- Kihívás napja, közös torna, mozgás, versengések szülőkkel közösen
- Gyermeknap az oviban egész napos program.

Június

- Pedagógus nap – óvodapedagógusok, dajka nénik köszöntése
- Nagycsoportosok ballagója.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Helyzetelemzés

Óvodánk helyi programjának meghatározásánál abból a meggyőződésből indultunk ki, hogy a prevencióra, a korai fejlődés tudatos támogatására, az alapkészségek kialakítására, fejlesztésére, a felzárkóztatásra, korrekcióra, és a tehetséggondozásra szükség van, biztosítva így a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiség fejlődését. Ezért igyekszünk, mielőbb felismeri azokat a gyermekeket, akiknél szükséges a különleges bánásmód.

Komplex prevenciós óvodai programunk rendszerét és szervezeti kereteit kiegészítettük speciális gyógypedagógiai tartalmakkal, módszerekkel az enyhe értelmi fogyatékos, az autista, autisztikus és a beszédfigyatékos gyermekek valamint a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő óvodáskorú gyermekek, fejlesztéséhez igazítva.

Intézményünkben a funkcionális integráció megvalósítására van lehetőségünk (a fogyatékos gyermeket rövid időre vonjuk ki a csoportból, amikor a gyógypedagógus illetve a logopédus végzi a fejlesztését). A csoporton belüli foglalkoztatás során a részképességek fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a megfigyelések, valamint a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján egyénre szabott fejlesztési tervet dolgozunk ki, melyet a szakemberekkel (gyógypedagógussal, logopédussal) egyeztetünk. Ezeknél a gyermekeknél még hangsúlyozottabb szerepet kap az egyéni bánásmód elve. Az optimális fejlődés érdekében alkalmazzuk a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket.

A gyermek számára elérhető, érthető és betartható szokásokat, szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő vagy kimagasló képességű gyermekekre való figyelés és feladatadás.

Óvodánk szeretetteljes, családi, a gyermekek számára biztonságot nyújtó, derűs légkörű, ahol a gyermekek képességeinek megfelelően fejlődhetnek.

A beilleszkedési, tanulási és magatartás (BTM) zavarral küzdő gyermekek esetében szintén a Szakértői Bizottság szakvéleményére alapozva a fejlesztő pedagógusfejlesztési programot készít, melynek alapján fejleszt és nyomon követi a gyermekek fejlődését.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;

- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.

A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

A fejlesztés magába foglalja a sajátos nevelési igény típusának megfelelően a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda feladata:

- pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vegye a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó intézmény igazgatója támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti.

Közreműködik:

- a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésében,
- a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésében és folyamatos tanácsadásában,
- a szülők és az óvoda együttműködésének figyelemmel kísérése.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

A gyermekek fejlesztésének sikerkritériuma

- a gyermekek beilleszkedése,
- az önmagához mért fejlődése.

Ezek megvalósulásához a következők járulnak hozzá:

- az együttnevelés megvalósításában érvényesül a habilitációs, rehabilitációs szemlélet
- a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- a „sérülésspecifikussághoz” igazított módszerek, módszerkombinációk megválasztása,
- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség)
- az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus.

Az együttneveléshez szükséges óvodapedagógusi kompetenciák:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a tevékenységekbe,
- szükség esetén eljárásait megváltoztatja,
- az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,

- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel,
- a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra,
- a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában,
- tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal,
- figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgás-szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

Kiemelt feladat

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése,
- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása,
- a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése,
- az életkornak megfelelő tapasztalatszerzés biztosítása,
- a megtanult mozgás alkalmazására nevelés,

- biztosítani a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét,
- kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb. fejlesztése.

Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása az óvodai nevelés valamennyi területét átszövik.

Mozgásfejlesztés

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel,
- Hangsúlyt kap a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használatának kialakítása.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

- A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés,
- A sérülés függvényében az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység

- Szükség esetén a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására,
- Az egyes tevékenységek során a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

- A gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség esetén sajátos fejlesztési célok kitűzése, esetleg a logopédussal való együttműködés.

Éneklés, zenei nevelés

- Artikulációs problémák, légzésproblémák kezelése, eszközhasználat segítése,
- Az ének – zene pozitív hatásának kihasználása (pl. a test ellazulásának segítése),
- Társas cselekvéssel a ritmus- és tempóérzékelés fejlesztése,
- Speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

- A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése,
- A finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

A látási fogyatékos (látássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, alig látók és gyengén látók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

Kiemelt feladat

- A gyermek segítése a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodásban, a viselkedési formák megtanulásában és gyakorlásában, a közösség előtti szereplésben,
- Az önkiszolgálás megtanítása,
- A tárgyak és helyük megismertetése,
- Mozgásnevelésükben kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése,
- A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a zenei nevelés, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást,
- Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása,
- A környezetük valósághű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg,
- Az eszközök kiválasztásánál – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása,
- A környezet kialakításakor tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt,
- A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, - olvasásrendszer megtanulását készíti elő.

Az adott szembetegségre vonatkozóan mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait.

A gyengén látó gyermekek óvodai nevelése

- Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik,
- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szereshető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejlesztetheőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

A **hallássérült** kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében:

- A nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése,
- szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata,
- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése,
- A beszédértés, szókincs, szájról olvasási készség fejlesztése,
- A családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Intézményünkben a magas csoportlétszámok miatt elsősorban az értelmileg enyhe fokban sérült gyermekeket tudjuk fogadni. Fejlesztésük intézményünkben a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során valósul meg. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodunk a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.

A fejlesztés célja:

- A tankötelezettségi-kor elérésére a megfelelő iskolakészültség biztosítása, amellyel a tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdheti meg a gyermek.

Feladat:

- A gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről történő gondoskodás,
- A fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása,
- A téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A fejlesztés célja

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése,
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladat:

Az ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés,
- a mozgás és észlelési funkciók,
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában,
- speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, a gyermek fejlesztése a szülővel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

A beszédhibás gyermekek terápiás ellátását a logopédussal és a beszédfejlesztő pedagógussal közösen végezzük.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus a szociális, kognitív és kommunikációs készségek fejlődésének minőségi zavara, amely a személyiségfejlődésnek egészét áthatja.

Cél:

- A szocializációs készségek fejlesztése,
- A kommunikációs készségek fejlesztése.

Feladat:

- Tárgyi, személyi állandóság biztosítása,
- Megfelelő idő biztosítása a tevékenységek végzésre,
- Viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták, énkép, önismeret, érzelmek kifejezése, önkontroll tanítása,
- A kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápiája.

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége:

- a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.
- Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekre jellemző:

- a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara,
- a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés,
- a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil,
- a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv,
- hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

A korai speciális terápia hiányában a kommunikációs eszköztár fejlesztése lesz az óvodai fejlesztés fő célja, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek

terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata.

Az óvodai nevelés, a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő használandóak a fejlesztésre.

A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő részképesség zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés célja

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése,
- A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése,
- Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása.

Feladat

- A szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával,
- A szülővel együttműködve a „különбözöség” korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik)
- A teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése,
- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket,
- Egyénre szabott, egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozás, komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében,
- A gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése,
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása,

- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

Alapelveink:

- Biztosítjuk a gyerekek jó közérzetének meglétét.
- Minden fejlődési zavarral küzdő gyereket inkluzív pedagógiai szemlélettel kezelünk.
- Minden gyereket különleges, egyéni esélyt biztosító bánásmódban részesítünk.
- A fejlesztést a gyerek szakember általi komplex vizsgálata és a fejlesztendő területek kijelölése után kezdjük el.
- A fejlesztésbe a Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított fejlesztő pedagógus is besegít.

Az egyéni fejlesztésnél:

- tudatosan, következetesen alkalmazzuk a korrekció lehetséges módjait.
- Hangsúlyt fektetünk a sérülés specifikus módszerek alkalmazására, az egyénre szabott differenciálásra. - Alkalmazkodunk a gyerek egyéni adottságaihoz, terhelhetőségéhez.
- Biztosítjuk a rugalmasságot, folyamatosságot, kiszámíthatóságot.
- építünk a gyerek belső érzelmi motivációjára, figyelünk arra, hogy a nevelés egész időtartamára elosztva történjen.
- Elvárásainkat állandó értékek mentén, a különböző fejlődési zavarok fajtájához, mértékéhez igazítjuk.

A BTMN-es gyerekek nevelése:

A BTMN-es gyerekek nehezített fejlődését átmeneti állapotnak tekintjük, a problémáikat gyógypedagógus, óvónő, fejlesztőpedagógus által végzett egyéni felzárkóztató fejlesztéssel kezelhetőnek tartjuk. Alapvető célunk: csökkenjenek a gyerekek viselkedéséből adódó hátrányok. Ezért törekszünk arra, hogy óvodai nevelésünk során az értékek, követelmények interiorizációjának akadályba ütközésének mértéke- lehetőség szerint – minden BTMN-nel küzdő gyermekben minimálisra csökkenjen vagy megszűnjön. Beilleszkedési problémákkal küzdő gyerekek esetében kiemelten fontosnak tartjuk az átlagtól eltérő, erősen hiányos szocializációs képességek fokozott fejlesztését, tudatosítását, a megélt kudarc sorozatok eseteinek csökkentése, a deviancia elkerülése érdekében. A tanulási zavarral küzdő gyerekeknél a tanulási folyamat gátolt, nehezen tudnak az elvárásoknak megfelelően teljesíteni.

A korrekció érdekében a következő személyiségterületek fejlesztését tartjuk stratégiaileg fontosnak:

- figyelem (kiemelten a szelektivitásra való figyelés)
- emlékezet (rövid - hosszú távú)
- gondolkodás (kompetencia alapú tudásra törekvés, absztrakt gondolkodásfejlesztés)

Azok a gyerekek, akik a normatív mércétől jelentősen eltérő és már nem tolerálható viselkedési módot mutatnak, magatartászavarral küzdenek.

Az ő esetükben legszükségesebbnek tartjuk:

- Szociális (pl. alkalmazkodás, szabálytudat stb.)
- érzelmi-akarat élet
- erkölcsi értékorientált közösség

- egészséges énkép, önbizalom
- kudarcűrő képesség
- önállóság
- együttjátás elfogadtatása kompetenciáinak kialakítását.

A fejlesztések során minden alkalommal helyet kell, hogy kapjon, és fokozott figyelmet kell fordítani a gyerekek mozgásfejlesztésére, kiemelten mozgáskoordinációjukra. Így tudjuk elérni, hogy ezek a túlmozgásos gyerekek egyre fejlettebb önszabályozással bírjanak idegrendszerük érése, megfelelő mennyiségű és minőségű inger átélése által. Ezeket a gyerekeket óvodánkban integráltan neveljük, egyéni és mikro-csoportos fejlesztésben részesülnek.

A fejlesztésben legeredményesebb:

Módszereink: - példaadás - bemutatás - magyarázat - gyakorlás - dicséret, elismerés
Eszközeink: - társasjátékok - mozgásos játékok - versenyjátékok

Ahhoz, hogy e tartós és súlyos funkciózavarok ellenére személyiségük eredményesen fejlődjön, javuljanak a tanulási képességeik, növekedjen viselkedésük szabályozásának kapacitása, illetve a közösségbe való beilleszkedési képességük, fontosnak tartjuk a:

- szülő és óvoda jó együttműködését
- a szülőket segíteni a probléma elfogadásában, a helyes nevelési irány megtalálásában
- családokat támogatni abban, hogy szociális kapcsolatrendszerükön javítani tudjanak a gyerek állapotának javítása érdekében.

A kiemelten tehetséges gyermek

Kiemelten tehetséges, különleges bánásmódot igénylő gyermek az, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. A tehetséges gyermekek speciális képességeinek kibontakoztatásához igyekszünk biztosítani a kreativitásuk fejlesztését szolgáló tevékenységeket. Fontosnak tartjuk, hogy minél előbb felismerjük az átlagosnál tehetségesebb gyerekeinket, speciális fejlesztésüket minél hamarabb kezdjük el.

Cél

„Tehetségígéretek” gondozása

Feladat

- Támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a tehetség-ígéretek minél korábban felfedezhetők, és kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése biztosított,
- A tehetség ígérek erős oldalának fejlesztése,
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése,
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése,
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása.

A hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése a mindennapok során

Hátrányos helyzetű az a gyermek, a gyermekvédelmi törvény meghatározása alapján, aki - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki a hátrányos helyzet megállapítása feltételeiből legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre megállapítja a gyermek, hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk.

A tudáshoz való hozzájutás esélyét minden HH/HHH kisgyermek számára biztosítani szeretnénk a tudáshoz, mint a kompetencia egyik összetevőjéhez kívánjuk juttatni őket. A 3-7 éves korú gyermekek- sajátos kultúrájukból és családi életvitelükből adódó különbözőségére tekintettel- sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, differenciált módszerekkel.

Feladatunk, olyan pedagógiai környezet kialakítása az óvodánkban, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetessé válik, hogy megismertessük a befogadó társadalom normáit, alakítsuk a családok értékrendjét, erkölcsi magatartásukat.

Célunk:

- Három éves kortól kiváló minőségű óvodai nevelés biztosítása a HH/HHH gyermekek részére.
- Az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.

Alapelveink:

- Szeretetteljes, családias légkör kialakítása, a gyermekek érdekeinek mindenekfelett érvényre juttatása.
- Az individualizálva szocializáló személyiségfejlesztés, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés.
- A tevékenységközpontú szemlélet, mely sajátos tevékenységrendszeren közvetíti az életkornak, aktualitásoknak, környezetnek megfelelő műveltség tartalmakat.
- A családokkal való együttműködés, szülők bevonása az óvodai életbe.

Feladatunk:

- A HH/HHH gyermekek településen belüli teljes körű beóvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget.
- A gyermekcsoportokban a HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítjuk óvodai-, és csoport szinten a szegregációmentességet.
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésével, értékelésével.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli társadalmi és civil szervezetekkel.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai neveléssel csökkenteni tudjuk.

A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló

Az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása az általános járóbetegszakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a tankötelezettségét óvodába járással nem tudja teljesíteni.

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket a Járási Hivatal az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- A megelőzés kapcsán törekszünk arra, hogy feltárjuk azokat a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik, s szükség esetén gondok orvoslására segítségül hívjuk a helyi gyermekvédelemben érintett társszerveket, szakembereket,
- Biztosítjuk a gyermekek számára mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendeletek előírnak,
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beíratásának, rendszeres óvodába járásának támogatása.

Feladatunk:

Lehetőségeinken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között, ehhez intézményi gyermekvédelmi felelőst biztosítunk.

- A gyermeki – szülői jogok és kötelezettségek megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- A gyermek képességének megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Együttműködés a gyermekvédelmi partner társszervekkel, elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri, és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi,
- Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja,
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást / igazolatlan hiányzások minimalizálása /
- Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kísérni a gyermek testi, lelki állapotát – amennyiben:
 - fejlődési, beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
 - sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos),
 - egészségügyi problémákat tapasztal,
 - nemzetiséghez tartozik,
 - hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
 - szülők egymás közötti kapcsolata rossz, szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő, különleges gondozásban részesül.(Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Elveink

- A gyermekvédelem fontos alapelve a nevelési hatások összehangolása a fejlődő személyiség veszélyeztetettségének megelőzése érdekében,
- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége ezt tiszteletben tartva erősítjük a szülők felelősség-érzetét, hangsúlyozva a családi nevelés fontosságát,
- A titoktartási kötelezettség természetesen minden, családokat érintő kérdésben érvényesül,
- Az óvodai nevelés elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik,
- Előfordul, hogy az óvodának át kell vállalnia a család által meg nem oldott feladatokat is, a gyermek érdekében. Ilyen esetben az óvoda jelenti a gyermek számára a biztonságot, a családi fészek melegét. Ezekkel a családokkal is keressük az együttműködés lehetőségét,
- Lényegesnek tartjuk a családokhoz való közeledés szemléletét. A kapcsolatkeresésben, kapcsolatteremtésben a kezdeményező szerepet vállaljuk,

- A jól működő családok szokásainak, értékrendjének megismerését ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint a krízishelyzetben lévő családokét. Tapintattal és körültekintéssel segítjük a szülőket abban, hogy feladataikat minél eredményesebben teljesíthessék. Ezt kívánja meg a gyermek érdeke, a nevelőmunka sikeressége,
- A gyermek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, fejlődésének követésével együttesen történik,
 - Feladatunk az esélyegyenlőtlenség csökkentése.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti.
- Rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel.
- Szükség esetén családlátogatásokat szervez, indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez.

Kapcsolatot tart:

- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Gyámüggyel
- Óvoda orvosával, védőnőjével
- Pedagógiai szakszolgálattal
- Nemzetiségi Kisebbségi Önkormányzattal.

A gyermek családi helyzetét az alábbi adatokkal tartjuk nyilván:

- gyermekvédelmi kedvezményben részesülő,
- hátrányos helyzetű,
- halmozottan hátrányos helyzetű,
- a veszélyeztetettek száma,
- Jövedelemigazolással rendelkező,
- tartósan beteg,
- nevelésbe vett,
- három- vagy több gyermekes családban élő.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai lehetnek:

- rossz családi környezet, egészségügyi hiányosságok,
- rendezetlen lakásviszonyok,
- anyagi veszélyeztetettség, munkanélküliség,
- nevelési hibák,
- megromlott családi kapcsolatok,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- családon kívüli környezet veszélyei,
- a gondviselő váltakozó pár- kapcsolatai,

- szenvedély betegségek,
- családon belüli erőszak,
- pszichiátriai kezelés.

Az óvodaigazgató feladatai:

- a családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól,
- a nevelési év elején a megtervezett gyermekvédelmi munkaprogramot beépíti a munkatervébe,
- rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza,
- nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket,
- elősegíti az óvónők felderítő tevékenységét szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel,
- részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében.

Az óvodapedagógus gyermekvédelmi feladatai

- **Saját csoportjában gyermekeinek figyelemmel kísérése az alábbi szempontok alapján:**
 - a gyermek személyi higiéniája;
 - a gyermek egészségügyi állapota: betegségei, fertőzések, táplálása, pihenése;
 - a gyermek viselkedése, magatartása az óvodai nevelés folyamán;
 - a gyermek környezetéhez, felnőttekhez, társakhoz való viszonya;
 - a gyermek fejlettségi mutatói, mentális állapota;
 - a gyermek családi állapotában bekövetkezett változások;
 - a gyermek állapotromlása.

Bármely fenti szempontban bekövetkező negatív változás jelzésértékű lehet a gyermek családjában, környezetében lévő esetleges problémára, mely a gyermek egészséges fejlődését akadályozza vagy veszélyezteti. Az óvodapedagógus feladata, hogy az észlelést követően haladéktalanul jelzéssel éljen a gyermekvédelmi felelős és az intézmény vezetője felé. Az óvodapedagógus a szociális érzékenysége és tapintata alapján a családdal való kapcsolata során a kompetenciahatárok megtartásával próbálja feltárni és megfogalmazni az esetleges problémákat. A családdal való kapcsolatot jellemezze: a bizalom, a feltétel nélküli elfogadás, a titoktartás, egymás tisztelete, a gyermeki jogok érvényesítése. Ennek érdekében egyéni beszélgetéseket, interjúkat kezdeményezhet a szülőkkel a napi találkozások, a fogadóóra és a családlátogatás keretében.

A gyermekvédelmi felelős feladata

- Az óvodán belüli gyermekvédelmi tevékenység irányítása, koordinálása
- Adott esetben az információáramlás biztosításával kapcsolatrendszer működtetése, a feladatok és eredmények adminisztrálása.

- A HH és HHH, valamint a veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele
- Tájékoztatja a szülőket, hogy problémáikkal – óvodán kívül – milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel, szükség szerint kapcsolatba lép a Gyermekjóléti Szolgálattal
- Gyermekvédelmi helyzet évenkénti felmérése
- A gyermekvédelmi adatlapok folyamatos vezetése
- Elősegíteni a veszélyeztetett, a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, folyamatos óvodába járását
- Gyermekvédelmi határozatok nyilvántartása
- Jegyzői igazolások beszerzése a HHH gyermekek esetében

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

- minden védelembe vett, veszélyeztetett gyermek szerepel az óvoda nyilvántartásában,
- bizalommal fordulnak, felénk a szülők, elfogadják javaslatainkat, segítségünket,
- segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A játék

A kisgyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal a játék rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti elő és élményeket nyújt.

Az óvodai környezetben prioritást kell adni a szabad játék lehetőségének

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. Ezért a napirendünkben, időbeosztásunkban előtérbe helyezzük, a szabadjáték túlsúlyát, valamint ez megmutatkozik a játékos tevékenység szervezésében is.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékban tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé. A játék során a gyermek tanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot tűrni, alakul önfegyelme, szabálytudata és társas kapcsolatai.

Cél:

Játszani szerető, játékot igénylő, a szabályokat betartó, szabadon alkotó gyermekek nevelése.

Főbb feladataink:

- Legyünk a kisgyermeknek valódi játszótársa.
- Adjunk utánozható mintát a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játéktevékenység már kialakult maradjunk bevonható társ, illetve segítő, kezdeményező, ha a játékfolyamat elakad.
- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- Következetes szabályok felállítása.

- Élmények, tapasztalatok nyújtása.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A játékeszköztár helyes használatának elsajátíttatása, annak megóvására védelmére nevelés.

Óvodapedagógus feladatai a játék feltételeinek megteremtésében

Támogató, serkentő, ösztönző magatartással elmélyült gyermeki játék feltételeinek megteremtése:

- **Játékidő:** a játék az egész nap folyamatát végig kíséri, ezért fontos a rugalmas napirend. Hagyjunk mindig elegendő időt a játékra.
- **Megfelelő hely:** fontos, hogy a gyerekek szabadon, otthonosan mozoghassanak játék közben. Lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy a gyermekek egyéni elképzelésük szerint saját játszóhelyet hozhassanak létre maguknak, ha a játék megkívánja. Az óvoda udvarán is meg kell teremteni a különböző életkorú és érdeklődésű gyermekek számára a megfelelő helyet a játékra.
- **Játékszerek:** motiválja a gyermeket, esztétikus, egyszerű, lehetőleg jó minőségű, fejlesztő hatású, méreteiben igazodjon a gyermekekhez, könnyen tisztítható, ne legyen balesetveszélyes. A gyermekek szabadon választhassák meg, hogy melyik játékeszközzel kívánnak játszani. Fontos, hogy óvják az eszközöket.

- **Nyugodt légkör:**

Óvodába lépéstől barátságos, nyugodt légkört kell biztosítanunk a gyermek számára, melyben elmélyülten és bátran mernek játékot kezdeményezni.

Fontos, ha a gyermek problémával találja magát szembe, érezze jelenlétünket, segítségünket. Közvetlen beavatkozás csak a társai, ill. saját testi épségét, ill. a környezet épségét veszélyeztetető esetekben indokolt. A feltűnően visszahúzódó, magányos, tétlen gyermek esetében közös játékot kezdeményezünk.

- **Élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása:**

A gyermekek a környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják. Törekszünk arra, hogy a családban, óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra átélhessék. Élményszerű, elmélyült játék kibontakoztatása indirekt módszerek segítségével.

A játék fajtái:

A **gyakorlójáték - mozgásos, manipulációs, verbális** - az ismétlések révén a gyermekek különböző képességeiket gyakorolják, e fokon az eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkednek meg. Véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker ismétlésre készíti a gyermeket.

A **konstruáló (építő) játék:** Építés közben átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk. Az eszközök használata során összpontosított figyelmet, összehangolt mozgást tanulnak. Tapasztalják a rész-egész viszonyát, megtanulnak tervezni, szerkeszteni, s eljutnak az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig. Közben gazdagodik

a cselekvésekre, térbeli viszonyokra, helyzetekre, formákra, színekre, méretekre vonatkozó szókincsük.

A **szimbolikus játék** az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. E játékban tanulják meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Gyakorolják az alá-fölé- mellérendeltségi viszonyokat, fejlődik a társas kapcsolatuk. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait, utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel.

A **dramatikus játék** a szerepjáték azon formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező mese- illetve versmondással csinálunk kedvet. Óvodánk egyik színfoltja a felnőtt dramatikus játszókör működése.

A **drámajátékok** által értékes személyiségjegyekkel gazdagodnak a gyermekek.

A kapcsolatteremtő -, a lazító, relaxációs -, a bizalom -, önmegismerő -, szituációs, érzékelést fejlesztő játékok hatékonyan alkalmazhatóak a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésében.

Bábozás a gyermekek belső világának legkifejezőbb eszköze, ezáltal felelevenítik tapasztalataikat, elképzeléseiket, esztétikai, szociális élményeiket. A közös bábozás hat a társas kapcsolatok alakulására, figyelnek egymásra, alkalmazkodnak egymáshoz, bátrabbak lesznek a gátlásos gyermekek. Nagy szerepe van a kommunikáció fejlődésében.

A **szabályjátékot** meghatározott szabályok alapján játsszák, melyeket betartanak, illetve betartatnak. A játék öröme a növekvő feszültség és megnyugvás váltakozása adja.

Mozgásos szabályjáték: a testnevelési, dalos népi játékok, fogócskák, bújócskák, körjátékok, szembekötősdí, labdajátékok.

Értelemfejlesztő szabályjáték: társasjátékok, dominók, kártyajátékok, logikai játékok, nyelvi és barkochba játékok.

Barkácsolás - óvodánkban a folyamatos gyűjtőmunkával biztosítjuk a sokféle anyagot a barkácsoláshoz. Az anyagokat úgy tároljuk a csoportszobában, hogy bármikor hozzáférhetőek legyenek. Változatos tevékenységeket kínálunk: varrás, szövés, fonás, szögelés, fűrészelés, ragasztás. Az eszközök balesetmentes használatára nagy hangsúlyt fektetünk.

Udvari játék - természetes, hogy a játék az udvaron is folyik. A mozgásos játékon kívül az ülő, homokozó tevékenységekre is alkalmassá tesszük az udvarainkat. Mindegyik füves, homokos, fás, bokros, virágos ahol futó-fogójátékokat, versenyeket kezdeményezünk, felelevenítünk régi népi játékokat. Kialakítottunk kosárlabdázó helyet és KRESZ-pályát. Nagyméretű, fából készült famászókák, játszók, lengőhidak, csúszdák, rugós játékok biztosítják az önfeledt játékot.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- alkalmazkodik a játék szabályaihoz,
- játék helyzetben újra alkotja a felnőttek tevékenységeit,
- igényli a társakat, bekapcsolódik a közös játékba, és cselekvéseit összehangolja,
- a játékhoz készített eszközöket felhasználja a további játék során,
- az élményhelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek, szerkesztenek,

- képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait - a szerepek elosztását,
- le tud mondani egy-egy kedves játékszerről,
- elmélyült, kreatív, hosszantartóan tartalmasan játszik.

Verselés, mesélés

A mondókák, dúdoló és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak összhangjával érzéki és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerejük és szókincsük.

A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás folyamán, akárcsak a játéktevékenységek során, élénk belső képeket alkot.

A mesélési szokások és rituálék kialakítása támogatja a gyerekeket abban, hogy könnyebben rá tudjanak hangolódni, és befogadják a meséket.

Az óvodában a három–hét éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Az irodalmi nevelés célja:

- Az irodalom megszerettetésével a gyermekek szemléletmódjának és világképének alakítása,
- A mesével, verssel a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének fejlesztése,
- Kulturális, multikulturális hagyományaink alapjainak átörökítése.

Feladata:

- A gyermek mentális higiéniájának kielégítése a mindennapos mesélés, verselés, mondókázás során,
- A tárgyi világot megelevenítő, átlelkedítő szemléletmód, és az ehhez társuló ok-okozatai kapcsolatokat feloldó mágikus világkép, csodák és átváltozások külvilágra irányított megismerése,
- Saját vers és mesealkotás, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésre ösztönzés,
- Az irodalmi élmények befogadásához szükséges szokások kialakítása, mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- Közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyományok őrzésével,
- Mesehallgatással a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése,
- A gyermekek legyenek aktív résztvevői az irodalmi élmények feldolgozásának.

Az irodalmi nevelésünk tartalma:

- Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték,
- Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van

- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre,
- A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat,
- A mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Óvodapedagógus feladata:

- a pedagógus tudatos, gyermekközpontú, a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást kell alkalmazzon,
- a pedagógus az élőszavas mesét kell alkalmazza, amely különösen hatékony az óvodás gyermek nézőpontjának és világérzékelésének formálásában,
- megteremteni a szabad meseválasztás lehetőségét,
- kihasználni a magyar népmesék gazdag nevelő hatását,
- a verset, a ritmus és hangzás oldaláról megközelíteni, játékos formában gyakorolni - erősítjük önálló mesélési kedvüket,
- a mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érezze magát.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekekben az irodalmi nevelés sokszínű eszközeinek hatására kialakul az igény az irodalmi alkotások iránt,
- megszilárdulnak az irodalmi élmények befogadásához szükséges szokások. Képesek figyelmesen végighallgatni hosszabb, bonyolultabb meséket és újakat is kitalálni,
- megszeretik a képes- meséskönyveket, megtanulják megbecsülni azokat,
- a magyar irodalmi alkotások megismertetésével megalapozzuk és fejlesztjük szókincsüket,
- páros, csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik és tartják fenn a kapcsolatot,
- nyugodtan, figyelmesen végig hallgatják egymást,
- beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelően természetes gesztusokkal, arcjátékokkal kísérik.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelés a gyermeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Zenei képességük fejlesztését elsősorban érzelmi alapon kívánja kibontakoztatni, de egyidejűleg értelmükre is hat. A gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgás elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközlés eszközeivel, korosztályi sajátosságokra építve.

A zenei nevelésünk célja:

- A gyermekek zenei képességének, hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése, az esztétikai és a mozgáskultúra formálása
- A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának kialakítása, fejlesztése, zenei anyanyelvük megalapozása,
- A népi hagyományok, gyermektáncok megismerésével, ápolásával a nemzeti identitástudat kialakítása.

A zenei nevelés feladatai:

- A zenei nevelés révén az érzelmek, és az értelmi képességek fejlesztésével a gyermeki személyiség alakítása,
- Zenei anyanyelvük- és ízlésviláguk megalapozása, formálása,
- A gyermekek hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének fejlesztése változatos eszközökkel,
- Zenei kreativitás alakítása és improvizáció fejlesztése,
- A gyermekek zenei alkotókedvének ösztönzése,
- Népdalok, népszokásokhoz kapcsolódó szokásénekek megismertetése.

A zenei nevelésünk tartalma:

A zenei anyagot a mondókák, a dalos játékok, az énekes népi játékok, a kortárs művészeti alkotások, a zenehallgatás anyaga és a zenei készségfejlesztés elemei alkotják.

- *Mondókák:*

Óvodába kerüléskor, majd később is fontosnak tartjuk a gyermekek biztonságérzetének megteremtését, zenei érdeklődésük felkeltését, ezért a személyes játékkapcsolatra törekszünk. Megismertetünk a gyermekekkel ölbeli játékokat, kiszámolókat, természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókákat.

- *Dalos játékok, énekes népi játékok:*

A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. A dalok kiválasztásánál figyelembe vesszük a hozzájuk tartozó játékok nehézségi fokát, így igazodva a gyermekek életkorához, zenei képességeihez. A népi gyermekjátékok egyszerű, természetes, játékos mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik népi táncaink alapelemeit.

- *Kortárs művészeti alkotások:*

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel.

- *A zenehallgatás anyaga:*

Népdalok, műdalok alkotják.

- *A zenei készségfejlesztés elemei:*
- az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakításában,

- a természet hangjainak, a környezet zörejei, emberi, állati hangok, hangszerek hangjainak felismerése,
- hangszerekkel való ismerkedés, főleg ritmushangszerek használata és gyermekek által készített egyszerű hangszerek.

Óvodapedagógus feladata:

Váljon az éneklés, a zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé a felnőtt minta spontán utánzásával.

- A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe veszi a gyermek életkorát és képességszintjét,
- A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatja, ösztönzi,
- A tiszta éneklést, az igényes dalkiválasztást követelményként állítja maga elé,
- A gyermek zenei alkotókedvének tudatos formálása, életkorának megfelelő mozgáskultúra kialakítása, egyszerű mozgáselemek, táncmozdulatok elsajátítása.
- Az együttes játék örömeivel az érzelmi beállítódás fokának – szorongás, visszahúzódás – irányítása, a rosszkedv feloldása illetve a kellemes érzelmek fokozása.
- A zenei élmény átéléséhez megteremti a nyugodt légkört.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet,
- a gyermekek szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben,
- önállóan is mernek énekelni és azt mozgással összekapcsolni,
- felismerik a zenei fogalompárokat.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka célja:

- A gyermeki élmény és fantázia világ gazdagítása, annak képi kifejezése, képi gondolkodásuk fejlesztése, az esztétikai érzék életkori sajátosságainak megfelelő kibontakoztatása,
- A természet szépségéből fakadóan a gyermekek tér -, forma -, szín képzetének gazdagítása, a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása,
- A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás pontosabbá tétele,

- A tevékenységek az egyéni fejlettséghez, képességhez igazodva segítse a képi-plasztikai kifejező képesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását

Feladata:

- Különböző anyagok, technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- Az alkotás igényének kialakítása, örömeinek megtapasztalása, kreatív önkifejezésre ösztönzés,
- Népi kismesterségek gyermekek számára megtanítható technikáinak - szövés, csuhé, varrás – megismertetése,
- Az íráshoz, írómozgáshoz szükséges mozgásmechanikai alapok megteremtése, helyes ceruza fogás kialakítása,

Rajzolás: színes ceruzával, filctollal, zsírkrétával, grafit ceruzával, hurkapálcikával homokba, táblakrétával.

Festés: temperával, vízfestékekkel,

Mintázás: lisztgyurmából, főzött gyurmából, gipszből, egyéb képlékeny anyagokból

Egyéb technikák: ragasztás, tépés, vágás, hajtogatás, varrás tompa végű tűvel, festékes nyomhagyás, gyöngyfűzés, karcolás, fonás.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Óvodapedagógus feladata:

- új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés,
- az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítson,
- az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását,
- megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival, munkafogásaival,
- teret biztosít a gyermek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- a lehetőségekhez mérten minél több természetes anyagot, textiliákat és más anyagokat használjon.
- a gyermeki alkotásokat különböző közösségi rendezvényeken mutassa be, ezzel bátorítsa a tehetségigéreteket.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- élményeik ábrázolásában biztonsággal használják a képi kifejezés eszközeit,
- a gyermek életkoruknak és egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően rajzolnak, festenek, mintáznak, építenek, kézimunkáznak,
- személyiségük érettebbé válik, gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban,

- formaábrázolásuk többnyire változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.

Mindennapos mozgás

A gyermekek legfontosabb igénye és természetes kifejezési módja a mozgás. A rendszeres, szívesen végzett, közösségi testmozgás segíti a gyermekek optimális személyiségfejlődését és hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Alapfeltétele a testi-lelki egészségnek a testi nevelés része. Szakemberek szerint a "a mozgás, a minden tudás alapja." Általa olyan tapasztalatokhoz jut a gyermek, mely elősegíti az érzékelő és pszichés funkciók fejlődését, összhangját. Mozgásszegény életmódunk miatt, prioritást élvez a napi tevékenységek körében.

A mozgás fejlődését a születéstől a kisgyermekkorig általában figyelemmel kísérik, fontosnak tartják. Köztudott ugyanis, hogy ebben az életszakaszban a gyermek mozgásának fejlettsége képet ad általános fejlettségi szintjéről, a fejlődés tempójáról. A szülők ekkor még figyelik, hogy mikor fordul meg, mikor nyúl a tárgyak után, mikor ül-áll fel, mikor kezd járni.

A járás megtanulása után azonban már kevesebb figyelmet fordítanak erre a területre, holott a mozgás továbbra is alapvető szerepet tölt be fejlődésében mind a testi, mind a pszichikus funkciókat tekintve. Ebben az életkorban ugyanis a gyermekek leginkább a mozgástevékenység által szereznek információt a környezetükről, kiszélesednek a mozgáslehetőségei, ezáltal gazdagodnak tapasztalatai. *Fontos a gyermekek mozgásigényének kielégítése mozgásfejlődésük biztosítása.*

Programunkban a mozgást, a mozgásfejlesztést igen tárgyan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, így kedvezően befolyásolja az egész személyiség fejlődését, az értelmi és szociális képességek alakulását is.

Hatása az értelmi képességek fejlődésére:

- a mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésével fejlődik a gyermek vizuális memóriája,
- a testrészek, téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével, megnevezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapodik szókincsük,
- a megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások elősegítik a különböző észlelési területek integrációját, a keresztcsatornák és a fogalomalkotás fejlődését is.

Hatása a szociális képességek fejlődésére:

- a saját testének és mozgásos képességeinek a megismerése segíti az „én tudat” fejlődését a „szociális én” erősödését,
- a közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolatai kiszélesednek. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődik önuralmuk, együttműködő és tolerancia képességük, és lehetőség nyílik a különböző viselkedésminták tanulására,

- a mozgásos versengések során átéli a sikert és a kudarcot egyaránt. Így megtanulják ezek kezelését, elviselését.

Programunkban a mozgáson keresztül pedagógiai és pszichológiai feladatokat igyekszünk megvalósítani. A prevenciós mozgásfejlesztő program fő feladatait – a nagymozgások, szem-kéz-láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztését – természetes módon építjük be a gyermekek tevékenységeibe. Tehát nem erőltetett fejlesztésről, hanem pedagógiai célokhoz igazodva, a fejlesztés lehetőségeinek megkereséséről van szó. Programunkban alapvető szerepet tölt be a mozgásfejlődés nyomon követése, regisztrálása. A fejlődést segíteni ugyanis csak a meglévő szinthez igazodva lehet.

A gyermekek óvodai életének minden egyes napján biztosítani kell az aktív szabad játékot, amely mellett kiemelt szerepet kapnak az irányított mozgásos tevékenységek. Ezek a tevékenységek játékos környezetben zajlanak, és játékba ágyazott módon segítik az alapvető mozgáskészségek, valamint a hozzájuk kapcsolódó fogalmi rendszerek fejlesztését.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A szabad játék keretein belül végzett spontán mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásformák. A komplex testmozgások integrálódnak az óvodai élet más tevékenységeibe is, miközben támogatják a gyermek személyiségének fejlődését, például a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás és tanulási képesség terén.

Az egészséget támogató testmozgást az óvodai nevelés minden egyes napján és minden gyermek számára biztosítani kell az egyéni igények és képességek figyelembe vételével. Fontos, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő, együttműködést igénylő mozgásos játékok széleskörű alkalmazására törekedjünk, továbbá a szabad levegő adta lehetőségeket is ki kell használni.)

A mozgásfejlesztésünk célja:

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a gyermekek pszicho motoros készségeinek és képességeiknek kialakítása, formálása és fejlesztése a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodva,
- A mozgásos játékokkal, tevékenységekkel, feladatokkal az erő és az állóképesség fejlesztése, teherbíró képesség erősítése,
- Mindennapi mozgással olyan képességek kialakítása, amelyeknek fontos szerepe van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában.

A mozgásfejlesztésünk fő feladatai:

- A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése,

- Törekedjünk a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására a szabad levegő kihasználására,
- Rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása,
- Mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása (koordinációs és kondicionális)
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése,
- Nagymozgások, szem-kéz- láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztését természetes módon építjük be a gyermekek tevékenységeibe.

A mozgásos tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés, amelynek része lehet zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc).
- szervezett mozgásos tevékenység.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az egészségfejlesztő mozgás biztosítása az óvodai nevelés minden napján, minden gyermek számára az egyéni szükségleteket figyelembe véve.
- A gyermek mozgásának és testi képességeinek megismerése.
- Biztonságos helyszínek, megfelelő nagyságú terek, eszközök kiválasztása, egymás testi épségének óvása.
- A szervezett mozgás elemeinek tudatos egymásra építése a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód figyelembe vétele.
- A mozgás fejlesztési program és a testséma fejlesztése valamennyi feladatának beépítése a testnevelési foglalkozásokba.
- A testnevelés feltételeinek és folyamatának biztosítása érdekében: játékoság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldása segítségadással, biztatással, dicsérettel.
- A gyermekek természetes mozgásigényének maximális kielégítése, optimális terhelése játékos formában, de célirányosan.
- A gyermekek testi képességeinek sokoldalú fejlesztése, összerendezett, harmonikus mozgásfejlesztés.
- A mozgások, mozgásos játékok segítsék elő a gyermekek autonómiai és élettani fejlődését, növelje szervezetük erejét, ellenálló, teherbíró, alkalmazkodó-, állóképességüket, fejlessze kitartásukat, ügyességüket, bátorságukat, gyorsaságukat, figyelmüket, fegyelmüket.
- Szabályok megtanítására, egészséges versenyszellem kialakítására neveljük őket.
- A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

- A helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.
- A gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.
- Változatos eszközök és kézi szerek biztosítása, használata, a szervezett mozgástevékenység anyagának összeállításánál a csoport életkori illetve az egyéni fejlettségi szintek figyelembevétele,
- Differenciált feladatok adásával a nagy- és finommozgások, egyensúlyérzék, testséma, fizikális erőnlét, szem- kéz-láb koordináció fejlesztése, pozitív megerősítéssel, a helyesen kivitelezett mozdulat kiemelésével összerendezett, harmonikus mozgás kialakítása,
- A fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelése,
- Az egészséges versenyszellem megerősítése, szabálytudat kialakítása,
- Szülők ösztönzése, motiválása arra, hogy minél több mozgási lehetőséget biztosítsanak
- Az óvodapedagógus példamutatása: esztétikus és harmonikus mozgás.

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

- a szabad játékban, a gyermekek spontán, természetes mozgása közben,
- a kötelező testnevelési foglalkozáson és a mindennapos frissítő tornán.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szeretnek ugrándozni, futkározni, csúszni-mászni, manipulálni, vagyis mozogni. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy megőrizzük, ha szükséges felkeltsük ezt a mozgáskedvet és tudatosan építsünk rá.

Törekszünk a megfelelő motivációra, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítására, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítésre, a szükséges és elégséges szabályok megtanítására. A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy egész nap biztosítva legyen számukra a megfelelő hely és eszköz a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

A 3-4 éves gyermekeknél nagy hangsúlyt fektetünk a természetes nagymozgások fejlesztésére. Ebben az életkorban a gyermekek gyakran kezdeményeznek csúszó- mászó-bújó játékokat, s mi igyekszünk biztosítani az ehhez szükséges eszközöket, helyet a csoportszobában is pl.: Felhasználjuk a csoportszoba asztalait, székeit, padokat, tornaszőnyegeket.

4-5 éves korban a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése kap nagyobb hangsúlyt. A különböző célba dobó játékokkal, a kuglival, az ugróiskolával valamint a manipulációs, barkácsoló tevékenységekkel segítjük elő.

Az egyensúly fejlesztése elsősorban a hintázó, ringató, pörgő mozgások beiktatásával történik. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyermekek igénylik ezeket a mozgásformákat, s azért végzik, mert kellemes számukra, az idegrendszer ingerlése révén öngyógyító hatása van.

Véleményünk szerint meg kell „tanítanunk” őket saját testük vezérlésére, egyensúlyuk megtartására vagy visszanyerésére, hogy egyre kevesebb olyan motoros szituációval találkozzanak, ami számukra megoldhatatlan.

Egyben képessé kell tennünk őket arra, hogy úrrá tudjanak lenni a váratlan helyzetekből adódó bizonytalanságok nagy részén / cselekvésbiztonság megszerzése/. Mindezeket figyelembe véve fontos feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekeket megfigyelve, biztosítsuk számukra a megfelelő feltételeket, eszközöket ezekhez a tevékenységekhez.

Erre a célra használjuk a füles labdát, a hintákat, lépegetőt, a Body Roll hengert stb.

5-6-7 éves korban a finommotorika fejlesztésére fektetünk nagyobb hangsúlyt. A játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek spontán fejlesztésére.

Pl. Ábrázolási technikák gyakorlása, kicsi elemekből építés, konstruálás, babaöltöztetés, barkácsolás stb.

Mind a csoportszobában, mind az udvaron igyekszünk lehetőséget és helyet biztosítani a gyermekek szabad mozgására.

A már meglévő mozgásfejlesztő eszközöket maximálisan kihasználjuk, és az eszköztárat fokozatosan bővítjük gyári, ill. házilag készített eszközökkel.

A szabad játéktevékenységben célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Fontosnak tartjuk, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni, tartsák tiszteletben egymást. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása.

Mivel ezek alapján, ehhez igazodva mérik be kompetencia határaikat. Ugyanakkor odafigyelünk arra, hogy ne legyenek túlszabályozva. Ennek oka egyrészt, hogy a túl sok szabály betartására nem képesek, másrészt, ha túl vannak szabályozva nem tudnak szelektálni és a legfontosabbakat nem tartják be. Meggyőződésünk, hogy a kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermekek örömmel vesznek részt.

A sikeres, jó hangulatú tevékenység a gyermekek számára pozitív élményt nyújt, s ez újabb cselekvésre készíti őket. Ennek eredményeképpen a mozgás természetesen épül be a gyermek spontán tevékenységeibe, szokássá, igénnyé válik.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon, és a mindennapos frissítő tornán

A szabad mozgás mellett az óvodás gyermekeknek szükségük van a kötelező testnevelésre is, hiszen általa megelőzhetjük, vagy jelentősen csökkenthetjük a magatartási és tanulási problémákat, testtartási hibákat.

A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétikai, torna, játékjellegű főgyakorlatokból tevődik össze. A játékot a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A játék egy foglalkozáson belül sokszor megjelenik, a feladattól függően hol, mint eszköz, hol, mint cél.

A testnevelési foglalkozások során alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatására, amelyek a testalkati deformitások megelőzését szolgálják pl. /gerinctorna, lábboltozat erősítése /.

A mozgásos anyaghoz szervesen illeszkednek a prevenció program fejlesztési feladatai. A foglalkozások bevezetésénél lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.

A feladatok nehézségének differenciálásával igyekszünk biztosítani, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat. Változatos, differenciált párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra valamennyi gyermek számára.

A gyermekek számára a megfelelő nehézségű gyakorlat kiválasztása nem csak a mozgásos képességeit fejleszti, hanem képet ad önismeretéről is. A feladatok végrehajtásánál nem elsődleges célunk, hogy a gyermekek tökéletesen kivitelezve végezzék el a gyakorlatokat. A foglalkozásokat úgy szervezzük meg, hogy a gyermekek a legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak. Amíg lehetőségünk van, rá a szabadban tornázunk, mivel a szabadban végzett mozgásnak nagyon fontos élettani hatása van. A feladattól függően változtatjuk a helyszínt.

A mozgásfejlesztő program és a testséma fejlesztés valamennyi feladatát beépítjük a testnevelési foglalkozásokba.

Az észlelés területéről:

- Alaklátás, forma állandóság fejlesztése: formaalakítás mozgással, különböző alakzatok végigmozgása, körbemozgása,
- Kinesztetikus mozgásészlelés fejlesztése: pl. Behunyt szemmel bizonyos mozgások végzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése,
- Térészlelés fejlesztése: alapvető térirányok megismerése, saját testének közvetítésével,
- A verbális fejlesztő programból a testrészek, helyzetek, mozgások és téri irányok pontos és gyakori megnevezésére van mód.

A mozgásfejlesztésnél előtérbe kerül még

- Az egyensúlyérzék fejlesztése,
- Szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.

pl. babzsák feldobása, elkapása, egyensúlyozó járás létra fokai között stb.

A testséma fejlesztő programból kiemelt helyet kap az oldaliság tanítása. Míg a kicsiknél csak az „egyik-másik” megkülönböztetést használjuk, addig itt már a „jobb-bal” kifejezéseket is, természetesen a csuklójukon levő jelhez igazodva. pl. „emeljétek fel a szalagos jobb kezeteiket!”

A csukló megjelölése a kezességtől független. A pontos eligazodás miatt azonban mindig ugyanarra az oldalra kerül a szalag.

Az észlelés fejlesztése is megjelenik, de még mindig nem kiemelt feladatként. pl. labdagurítás a test körül jobb és bal kézzel, s ugyanez csukott szemmel is, körforma kialakítása szalaglengetéssel, karkörzéssel a test előtt, a test mellett, csukott szemmel is.

Fontos feladatunk a finommotorika fejlesztése. Ez nagyon lényeges fejlesztési terület, mivel a finommotoros koordináció, az írás megtanulásának elengedhetetlen feltétele, másrészt mert erre a korra várható el, az idegpályák kiépülése révén a finommozgás vezérlésének képessége, testnevelési foglalkozásokon ezt természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészek mozgásával fejlesztjük.

pl. szalag fogása két újjal, marokkal, labda gurítása az újjakkal, szalag lengetése csak a csukló mozgásával stb.

A speciális funkció fejlesztése azért fontos, hogy a részképesség zavarral küzdő gyerekek a több gyakorlási lehetőség során beérhessék társaikat.

A foglalkozásokon lehetőség nyílik a keresztcsatornák fejlesztésére is. A bemutatott gyakorlatokat látják, hallják a tevékenység pontos megnevezését és elvégzik a látott, hallott feladatokat.

Programunkban az óvodai testnevelés szerves része a mindennapos frissítő torna.

Ezt minden korcsoportban naponta kétszer, de legalább egyszer 10-15 perces időtartammal szervezzük meg. E tevékenység napirendbe illesztését mindenki maga dönti el. Ha lehetőségünk van rá, ezt is a szabadban, a jó levegőn tartjuk. A játékokat céltudatosan az adott korosztály számára legmegfelelőbb fejlesztési feladatokhoz igazodva választjuk ki.

Célunk, hogy a gyermekek szívesen és örömmel vegyenek részt a mozgásban. Váljon igénnyé, majd szokássá a mindennapos a mozgás. Legyenek kedvenc mozgásos játékaik, olyanok, amelyeket napközben ők maguk is kezdeményeznek. Meggyőződésünk, hogy mindezek elérhetőek, ha rendszeresen és megfelelően szervezzük ezt a tevékenységet.

A mozgásfejlesztésben meghatározó:

- a spontán érzelmi motivációkra építünk, az egyéni fejlettséget figyelembe véve,
- a foglalkozásokon törekszünk arra, hogy a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt, ne hajtsuk túl a versengést,
- biztosítjuk a gyermekek megfelelő terhelését, az aktivitási szintek változtatásával, mely előhívja és erősíti a szellemi aktivitást is.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- mozgásuk harmonikussá, összerendezetté válik, ezáltal alkalmas lesz az iskolai életre,
- fejlődik finommozgásuk, egyensúlyérzékük, alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez, az utasításokat képességeikhez mérten, pontosan igyekeznek végrehajtani,
- a megfelelő fejlesztés hatására nő a gyermekek teherbíró és ellenálló képessége, jól alkalmazkodnak társaikhoz, feladatvégzésük kitartóvá válik.
- a mozgásigény egyéni képességek szerinti kielégítése testileg, lelkileg egészséges gyermekeket nevel, de hozzájárul olyan jellemvonások kialakulásához, mint a kitartás, önfegyelem, feladattudat, figyelem, rendszeresség, pontosság.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja:

- Ökológiai szemléletmód megalapozása, mely lehetővé teszi, természetszerető, környezetüket megismerni vágyó, környezettudatos magatartással rendelkező gyermekek nevelését.

- A fenntartható fejlődés biztosítása

Feladata:

- olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést,
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- a természeti és társadalmi környezet változásainak megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton: évszakok, jelenségek, növények, állatok a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- a környezet megismerése során a környezettudatos magatartás alapozása, alakítása, újrahasznosítási technikák megismerése
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés.
- a természet törvényeivel harmonizáló magatartás alkalmazása - törekvés a mértékletes, önkorlátozó fogyasztásra

Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben:

- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér- és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés,
- ítéletalkotás és mennyiségsszemlélet alakítása, segítése.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelésünk tartalma:

- Témakörei átfogják, körül ölelik a többi nevelési területet - Először lakóhelyükkel, az itt élő emberek életével, munkájával, hagyományaival ismerkednek meg, majd fokozatosan bővítjük, mélyítjük az életkor előre haladtával az ismereteiket,
- *Természet* változásai, az idő múlása (évszak, hónap, hét, napszak), az időjárás változásai, ezek jelzése, ok-okozati összefüggések megfigyelése, az ehhez kapcsolódó természetvédelmi teendők (madáretetők elhelyezése, növényvédelem, viselkedési szabályok stb.)
- *Növény- és állatvilág* tulajdonságai, életmódjuk, környezetük, gondozásuk, megfigyelések, munkálatok szervezése vidéken vagy kertés házban élő családokhoz a folyamatok, eredmények, tevékenységek megismerése,
- Folyamatos megfigyelési lehetőséget kínálnak a közeli erdők, az udvarunk, ahol a változásokat nyomon követhetjük. Rendszeresen szervezünk kirándulásokat a természetbe, ahol a környezetvédő magatartást természetes környezetben gyakorolják. Erre épülve működik a „Természetbarát kör”, mely keretében a nagycsoportos gyermekek mélyebben tanulmányozzák az erdők, mezők élővilágát,
- Beszélgetünk a családról, az ott élők életmódjáról, foglalkozásáról, a családi összetartozás fontosságáról,

- Az *emberi környezet* megismerésére látogatásokat szervezünk a közelben lévő intézményekbe (polgármesteri hivatal, művelődési ház, könyvtár, orvosi rendelő, üzletek stb.)
- A közlekedés területén is minél több ismeret megszerzését biztosítjuk gyermekeinknek, hogy megismerjék a közlekedés szabályait, a kulturált, illedelmes viselkedési szokásokat. A gyalogos közlekedés szabályain túl a járműveken való utazást is gyakoroljuk (autóbusz, KRESZ-park)
- Azokat a módszereket részesítjük előnyben, amelyek a mozgásos játékokra, cselekvésre és érzékszervi megtapasztalásokra épülnek. Tapasztalatszerzés közben élünk a spontán és szervezett megfigyelési lehetőségekkel, kielégítve a gyermeki kíváncsiságot, amely a rácsodálkozásra épül, érzelmileg hat,

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai tapasztalatok szerzésére:

- összehasonlításokat végzünk a mennyiség, - forma, - szín, - súly, - méret alapján, válogatunk, csoportosítunk,
- a gyermekek megismerik a térirányokat, relációkat, számlálnak, sorba rendeznek,
- élményszerű tapasztalatgyűjtés útján ismerkednek meg a magasság, szélesség, hosszúság, fogalmával, színek kombinációk, sorozatok sajátosságaival, a szimmetria jelentésével, a látható környezet elvonatkoztatható általánosításaival, szabályszerűségeivel,
- A játékok során is számos alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre - gondolkodási műveletek, számlálás, párosítás, lépések logikája, rész egész viszonya.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését,
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására,
- Érvényesítse a komplexitás módszerét, egy téma többoldalú megközelítését, a benyomások, többszintű ismeretek egyidejű elsajátítását (tudomány, művészet, stb.)
- Mintakövetés alapján alakítsa a gyermekek magatartási normáját, a környezet értékeinek megóvása, védelme érdekében,
- Felejtethetetlen élményekkel, tapasztalatokkal gazdagítsa őket,
- Példát állítson a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelte és a természetvédelem terén,
- A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ismerik lakásuk címét, a családjuk összetételét, szüleik foglalkozását,

- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a vízi, légi, szárazföldi közlekedési eszközöket,
- ismerik a város intézményeit: bölcsőde, iskola, művelődési ház, városháza, gyógyszerár, egészségügyi központ, posta, rendőrség... stb.
- felismerik, megnevezik a környezetük színeit, sötét, világos, kevert színeket,
- ismerik testrészeit, az emberi test felépítését, s azok funkcióit,
- felismerik a napszakokat, a hét napjait, hónapokat,
- különbséget tesznek az évszakok között, ismerik az évszakok jellegzetességeit, hatását a növények, állatok, emberek életére,
- ismerik a környezetünkkel kapcsolatos gyűjtőfogalmakat,
- tapasztalataik birtokában biztonságosan mozognak szűkebb –tágabb környezetükben, s kialakulnak a biztonságos életvitel szokásai,
- ismerik szülőföldjüket, a nyírségi tájat, az itt élő embereket, a helyi hagyományokat, szokásokat,
- képesek jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatásra. Összehasonlításukat szóban kifejezik, értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat pl.: hosszabb, rövidebb, legrövidebb,
- hosszúságot összemérnek önállóan, megállapítást tudnak tenni. Mennyiséget mérnek alkalmi egységekkel, össze tudnak mérni halmazokat párosítással, az elemek különféle színe, nagysága elrendezése esetén is,
- képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat megnevezni,
- ismerik a tükörképet, létrehoznak szimmetrikus alakzatokat,
- térben való tájékozódásban a jobbra-balra irányok, állások megkülönböztetésére is alkalmassá válnak,
- Értik és követik az irányokat, helyzeteket kifejező névutókat.

Munka jellegű tevékenységek

Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A személyiségfejlesztés fontos eszköze, melynek tartalma az önkiszolgálás, a naposi munka, az alkalmi megbízatások teljesítése, segítség az óvodapedagógusoknak és a dajkáknak, valamint a növény és állatgondozás és kerti munka a csoporttársakkal együtt, értük. A munka célra irányuló tevékenység, külső készítés, többnyire külső irányítással folyik, a gyermektől belső fegyelmet, felelősség- és kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli. A munka végzése közben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek a természeti és társadalmi környezetükről.

A munka jellegű feladatokat sohasem büntetésként adjuk, inkább jutalom, kitüntetés, hogy megbízunk bennük.

Tartalma:

Önkiszolgálás; óvodai életet végig kíséri, önállóságot, kitartást, feladattudatot fejleszt.

Közösségért végzett tevékenységek:

- naposi tevékenység,
- csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok,
- alkalmoszerű munkák, egyéni megbízások,
- környezet rendjének biztosítása csoportszobában, öltözőben, mosdóban,
- évszakoknak megfelelő tevékenységek csoportszobában, udvaron, óvoda környezetében,
- felnőtteknek és a kisebbeknek segítése az öltözésben, egyéb tevékenységekben,
- bekapcsolódnak a növények-állatok gondozásába,
- csoport hagyományápolásához kapcsolódó munkák, ünnepi előkészületek segítése.

Célja:

- A munka jellegű tevékenységek váljanak örömmel és szívesen végzett aktív tevékenységgé.
- Alakuljanak ki a végzéséhez szükséges attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok – kitartás, önállóság, felelősség, a céltudatosság.

Feladata:

- A gyermekekben alakuljon ki a munkához való pozitív viszony.
- A munka fontosságának és hasznosságának megértetése.
- Munkavégzés közben alkalmazkodjanak egymáshoz, becsüljék meg saját és egymás munkáját, éljék meg a közösségért való ténykedés örömét.
- A munkafolyamatok közben, fejlődjön feladattudatuk, felelősségérzetük-szabálytudatuk, önértékelésük.
- A munka a cselekvő tanulás színtere legyen.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek (eszközök és szerszámok használata és részmozzanatok) formálódása, pontosabbá válása.

Óvodapedagógus feladata:

- Munkához szükséges feltételek; biztonságos eszközök, nyugodt munkalétkör, megfelelő időtartam biztosítása.
- Tudatos pedagógiai szervezés a gyermekkel való együttműködés.
- A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevétele, egyes munkafolyamatok fokozatos bevezetése, dicsérettel és biztatással motiválásuk.
- Egyes munkák mozzanatainak bemutatása, gyakoroltatása, az eszközök célszerű használatának tudatosítása.
- A gyermek tényleges tevékenységének, aktivitásának biztosítása.
- A gyermek munkájának saját magához való értékelése folyamatosan és konkrétan, pozitív megerősítésként.

- Amire a gyermek képes azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk és a szülőket is erre ösztönözzük.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Önállóan végzik a megismert munkákat és az eszközökkel óvatosan, rendeltetésszerűen bánnak.
- Képességeiknek megfelelően teljesítik megbízatásaikat.
- Képesekké válnak önmaguk mindennapi szükségleteit életkoruknak megfelelő szinten kielégíteni.
- Megbecsülik saját és mások munkáját.
- Segítenek az ágyak rakásában, csoportszoba rendezésében.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára, esztétikájára.
- Kötelességtudatuk az iskolás korba lépéshez szükséges szintre emelkedik.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretben valósul meg. Óvodáskorban a tanulás nevelésközpontú, a gyermekek nem elméleti síkon ismerkednek az őket körülvevő környezettel, s nem egymástól elszigetelt ismereteket szereznek. A tanulási tevékenység szervezése során figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, a fejlettségi szintjét, aktuális fizikai és érzelmi állapotát és ehhez igazítjuk a differenciált fejlesztést, feladatadást a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtatunk előzetes terveinken. A gyermekek óvodai tanulásának fő célja, hogy fejlessze képességeiket, valamint gazdagítsa és rendezze tapasztalataikat. Ez a folyamat legfőképpen a játékos tevékenységek és cselekvések keretein belül történik. A játékos tanulás folyamatában tudja a gyermek legjobban megvalósítani önmagát. A játékos tanulás az a tevékenységi forma, amely pszichikai értelemben hozzájárul a gyermekek egészséges, harmonikus, sokszínű személyiségének kialakulásához. A játékos tanulásnál a játék és tanulás szinkronban van, egységet alkot. A gyermek érzelmileg, szociálisan, értelmileg gazdagodik, képességei kibontakozhatnak.

A tanulás feltétele a gyermek aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás biztosítása. A tanulási folyamat alapját az érzékelés, észlelés útján szerzett játékos tapasztalat képezi. Tapasztalatokhoz változatos tevékenységeken keresztül jutnak el a gyermekek, s ehhez biztosítjuk mi az életkornak és az egyéni képességeiknek megfelelő eszközöket. A gyermeki kíváncsiságból eredő kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés kiemelt jelentőségű.

A tevékenységek, foglalkozások során nyugodt, bizalom teli légkört igyekszünk teremteni. A gyermeki tevékenységek, teljesítmények értékelését minden esetben a fejlődésbe vetett hit, a segítő, támogató attitűd jellemzi. Tudatosan figyelünk a gyermeki kezdeményezések bátorítására. A hibák, hiányosságok megfogalmazásakor ügyelünk arra, hogy tárgyyszerű legyen, és mindenkinek lehetőséget adjon a javításra.

Meggyőződésünk, hogy a tanulás természetes és legeredményesebb színtere a játék, ezért nagyon fontosnak tartjuk a játékban való tevékenykedtetést. Valljuk, hogy a sokféle tevékenységek adnak lehetőséget a gyermekek érdeklődésének kielégítésére, a felfedezésre, a tapasztalatszerzésre, a gondolkodás örömének átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi

környezet szépségének felfedezésére. Fontosnak tartjuk, hogy pozitív viszonyt alakítsunk ki a tanuláshoz.

Cél:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- Tevékenységek által ismeretek elsajátítása, alkalmazható tudásgyarapítás.

A tanulás lehetséges formái az óvodában – melyet tudatosan és rugalmasan, az adott helyzetnek megfelelően választjuk és alkalmazzuk -

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

A tanulás tartalma: - műveltségterületek szerint

A külső világ tevékeny megismerése:

- természeti – emberi – tárgyi tartalmú tapasztalatszerzés
- matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

Művészeti tevékenységek:

- Verselés, mesélés
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységek
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Mozgás

A tanulás irányítás útjai:

- közvetlen
- közvetett (valamennyi tevékenységi formában, élethelyzetekben, óvodapedagógusok által kezdeményezett tevékenységekben)

Nálunk a tanulásirányításban mindkét forma előfordul - esetenként keveredik, mert:

- van, amikor a feltételeket teremtjük meg a tanuláshoz és erre épül a gyerekek önálló szabad választása, tevékenysége
- van, amikor megszervezzük a megfigyelési, felfedezési alkalmakat és ehhez kapcsolódik a gyerekek önálló tevékenysége

Óvodai csoportjainkban a tanulás tervezése – építve az éves tematikustervre és a havi tervre - heti ütemterv szerint történik.

A tervek elkészítésekor figyelembe vesszük:

- helyi igényeket, helyi követelményeket,
- komplexitást

- a gyerekek már meglévő ismereteit
- életkori sajátosságokat, fejlettségi szinteket
- spontán élményeket
- szakmaiság érvényesítése
- rugalmasságot.

Feladatok:

- Céljaink összhangban vannak az Óvodai nevelés országos alapprogramjának, és óvodánk pedagógiai programjának célrendszerével.
- Nevelési, tanulási terveinkben adekvátan bontjuk le és konkretizáljuk az alapdokumentumokban szereplő elveket, célokat, feladatokat.
- A cél és a feladatok ismeretében, a nevelési tervet egy éves, az ismeretek átadását évszakonkénti periódusokban gondoljuk át, és konkrét formákban, egy két hetes periódusokban valósítjuk meg.
- A tervezés és a megvalósítás során vegyük figyelembe a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz igazodó pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontokat. Használjuk ki az adott tárgyi és természeti környezet nyújtotta lehetőségeket, a gyermekek előzetes tudását, a családból hozott tapasztalatait, kulturális értékeit.
- A tanulási folyamat felépítése, lépéseinek egymásra épülése a cél elérését segítő, világos rendszert alkossanak.
 - A foglalkozás során a feladatokat és tevékenységeket szervezzük egymásra épülő, logikus rendszerbe, megkönnyítve ez által az adott téma sokoldalú megközelítését, és az összefüggések megértését.
- A tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat tervezünk.
- Tevékenységekhez kötött tanulás az egyéni adottságok figyelembe vétele, optimális terhelhetőség és a motiválás
- Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést – értelmi, nyelvi, szociális, mozgást – támogatassák.
- Céljainak és a gyermekek aktuális pszichés állapotának megfelelően alkalmazza a módszereit. Törekedjen változatosságra, rugalmasságra váratlan helyzetek kezelése, gyermekek érdeklődésére, ötleteire való azonnali reagálás, konfliktusok megoldása,
- Olyan módszereket, szervezési módokat, munkaformákat tervez a téma feldolgozására, pedagógiai céljai elérésére, amelyek optimális lehetőséget biztosítanak a gyermekek motiváltságának biztosítására és aktivitásának fenntartására
- A tevékenységek megtervezése, megvalósítása, színesítése érdekében használjon digitális eszközöket / CD lejátszó, projektor, fényképezőgép, számítógép /
- Pedagógiai terveit a megvalósítás után rendszeresen elemezze, értékelje, s ezek figyelembevételével tervezze a következő időszak pedagógiai tennivalóit,
- Az észlelés, érzékelés, verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása,
- Gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,

- A felfedezés lehetőségeinek biztosítása, kreativitásának elősegítése, a spontán tapasztalatok, ismeretek rendezése,
- Differenciáló pedagógiai eljárásokat alkalmaz egyénre szabottan,
- A gyermek egyéni fejlettségi üteméhez igazodó felzárkóztatás,
- A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak célirányos bővítése, a megismerési képességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladata:

- A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakoztatását,
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit a tanulási/fejlődési folyamat természetes velejárójaként kezelje. A kudarcok elkerülése és az önbizalom erősítése érdekében a hibákat a gyermeki megértést elősegítő, korrekt és tapintatos módon javítsa,
- Tervezzon változatos gyakorlási lehetőséget a hibás cselekvések önálló vagy segítséggel történő korrigálására,
- A pszichológiai értelmezés szerinti tanulási típusok – motoros, szenzoros, verbális, szociális – érvényesülési lehetőségeinek elősegítése,
- A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvodapedagógus megfelelő mennyiségű és minőségű segítségadásának biztosítása,
- A megismerési vágy, kíváncsiság sokoldalú érdeklődés kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása,
- A gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése, megfelelő feltételek biztosítása az elmélyült tevékenységekhez, tapasztalatszerzéshez az előzetes tapasztalatok figyelembevételével,
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez, munkaformákhoz /szervezési módokhoz és módszerekhez szükséges tárgyi feltételek biztosítása,
- Tevékenység közben, szokások formálása, szociális együttlét iránti igény felébresztése - türelem, kivárás, alkalmazkodás, egymás segítése,
- Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatása.
- Értelmi, - kognitív- kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valósághű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet)
- A gyermekek személyiségének fejlesztése - önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat,
- A gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének figyelembe vételével differenciált, egyéni fejlesztése,
- Csoportos tevékenységek esetén is figyeljen az egyéni szükségletekre. Terveiben, pedagógiai tevékenysége során vegye figyelembe, hogy a gyermekek között nagy egyéni képesség-és magatartásbeli eltérések is lehetnek, ehhez igazítsa fejlesztési feladatait,
- A gyermekek teljesítményét egyéni képességeikhez viszonyítva értékelje. Az értékelés eredményeit figyelembe véve határozza meg a fejlesztési feladatokat,

- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak. Kerülje a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy stb.) helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emelje ki,
- Alkalmazza a differenciált, konkrét, árnyalt értékelést, és a jutalmazás sokféle módszerét: simogatást, megerősítő pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést egyénileg, a csoport előtt és a szülőknek egyaránt,
- Használja a pozitív megerősítések változatos formáit. / verbális és nonverbális eszközrendszer/
- Törekedjen arra, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg önmaga értékeit, de azt is tudja, hogy melyek a hiányosságai.

A tanulás szervezeti módjai (munkaformák)

- egyéni munka
- önkéntes és cselekvéses tanulás
- páros munka
- mikro csoportos munka
- frontális munka
- kooperatív munka

Az óvadás gyermek tanulásában különös hangsúlyt kap a motoros tanulás: a gyermek a tevékenységek révén szerzi a legtöbb információt, tapasztalatot. Biztosítjuk az önálló tapasztalatszerzés lehetőségét, és az ehhez szükséges eszközöket. A kötetlen óvónői kezdeményezések tevékenységbe ágyazottak, szemléletesek, játékosak, utánzásra készítenek, melyben tervszerűen történik a differenciált nevelés.

Mindezek együttesen eredményezik a különböző képességek kialakulását, fejlődését.

A gyermekek eljutnak a környezet pontos, valósághű észleléséhez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek, kialakul a megfelelő munkafegyelem, önálló feladatmegoldás.

Képesek lesznek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásra. Megismerkednek az elemi ok-okozati összefüggésekkel.

Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig. A tanulás az egész nap folyamán adódó helyzetekben alakul ki.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a cselekvő-szemlélődő és képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás kialakulóban van,
- érthetően folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában fejezi ki,
- elemi ismerettel rendelkezik önmagáról és környezetéről,
- az önkéntelen emlékezeti bevésés, felidézés mellett megjelenik a szándékosság és megnő a megőrzés időtartama,
- feladattudata kialakulóban van, ez a megértésben, feladattartásban és eredményes elvégzésében nyilvánul meg,
- a gyermek életkorának megfelelően fejlett, szociálisan is éretté válik az iskolára.

Fejlődik:

- Mozgásuk, önállóságuk, kitartásuk.
- Észlelésük, megfigyelőképességük.
- Alkotó és szervezőképességük.
- Kreativitásuk, együttműködésük, társas kapcsolatuk.
- Figyelmük, akaratuk.
- Nyitottabbak, tevékenyebbek, kezdeményezőbbek, problémaérzékenyebbek, kiegyensúlyozottabbak lesznek.
- Fokozódik beszédkedvük, amely ösztönzi a nyelvi kommunikációs készség fejlődését.
- Ismereteik megalapozottak lesznek.
- Figyelemösszpontosításuk, problémamegoldó kreatív gondolkodásuk fejlődik.

A személyiségfejlesztő, képességeket kibontakoztató nevelőmunka által, a gyermekek elérik az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, megfelelő ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és önfegyelmekkel rendelkeznek.

Iskolaérettségi kritériumok, a fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálódásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni,

minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése- prevenciója

A fejlesztés alapja

A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél több elméleti megfontolásból is a mozgásra alapozunk.

- A 3-7 éves korosztály alapvető legtermészetesebb megnyilvánulási formája, önérvényesítési módja a mozgás.
- A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az értelmi műveletek, - egyben az önmagunkról kialakított testséma is, amely a pszichés-én idegéletteni leképeződése.
- A mozgás, finommotorika célzott fejlesztésén keresztül több struktúrát is kedvezően befolyásolhatunk, így a testséma, laterális, testdimenziók, térpercepció alakulását is.

A fejlesztőprogram alkalmazásának alapelvei:

- szervesen illeszkedjen a nevelési programba
- messzemenően építsen a gyermek érzelmi - belső motivációjára
- lehetőség szerint kapcsolódjon a gyermek spontán tevékenységéhez

- az óvodai nevelés egész időtartamára elosztott, folyamatos – következetes alkalmazást igényel
- az óvoda egész napos életrendjének minden mozzanatához kapcsolható legyen
- alapvető követelmény a gyermek jó közérzetének biztosítása, ezért a fáradás jeleit észlelve módszerváltás, vagy teljes elhagyása az ésszerű.

A FEJLESZTŐPROGRAM

MOZGÁSFEJLESZTÉS

Nagymozgások fejlesztése

Célzott testmozgásokkal, amelyeknél a mozgások tempója, ritmusa, iránya változik.

Járás

- kis és nagy lépésekkel,
- különböző irányokba fordulással,
- változó szélességű sávok, vonalak között,
- különböző tárgyak megkerülésével, átlépésével, tartásával.

Futás

- különböző tempóban, majd közbeni tempóváltással,
- különböző irányokba, majd közbeni irányváltatással,
- változó szélességű sávok között,
- különböző tárgyak megkerülésével, átugrásával, átlépésével.

Ugrás

- „távolugrás” (páros lábbal szökdelés), ugrás előre, hátra,
- „magasugrás”,
- ugróiskola, kicsiknél a legegyszerűbb formában,
- különböző alakzatú térbe beugrás-kiugrás (kör, négyszög stb.)
- szökdelés egy lábon, oldalirányba szökdelés,
- mélyugrás.

Csúszás, kúszás, mászás különböző tempóban

- különböző irányokba, majd irányváltatással,
- különböző szélességű és formátumú helyeken és tárgyakon (mászóka, fa),
- különböző tárgyak megkerülésével, átmászásával.

Egyensúlygyakorlatok

- Állás:
 - állás lábujjon-sarkon állás,
 - állás fél lábon.
- Egyensúlyozó járás: padon, földre helyezett szivacson stb.

- Kúszás egyenes padon.
- Body roll hengergyakorlatok, különböző sportok (roller, bicikli, korcsolya stb.)
- Forgások, fordulatok, testhelyzet változtatások.

Szem-kéz koordináció fejlesztése

- Babzsák célba dobása változó nagyságú körbe, változó távolságról, különböző tárgyak fölött (szék stb.), babzsák csúsztatás két vonal közé, babzsák dobás vízszintes és függőleges célra.
- Karikadobás változó irányokba, vízszintes, függőleges célra, változó távolságról.
- Kugli játék.
- Labdajátékok: dobás és elkapás nagyobb, majd kisebb labdákkal változó távolságról, labda célba ütése bottal.

Szem-láb koordináció fejlesztése

- Ugrókötéllal: kötélen fölött átvágás, változó magassággal.
- Karikába különböző lábakkal belépés, kilépés, beugrás, kiugrás.
- Lábbal különböző formák rajzolása, alkalmi felületen, homokba, padlóra stb.
- Ugróiskola, egyszerűbb és nehezebb formában.
- Függeszkedés: átfogással tovahaladás.

Finommotorika fejlesztése

- Gyurmázás (elsődlegesen az anyag tapintásos megtapasztalása, tetszés szerinti formák, alakzatok kialakítása).
- Építőjátékokkal építés (összerakás, kirakás, eleinte minél nagyobb elemekkel, majd fokozatosan kisebbekkel).
- Papírhajtogatás, papírfűzés, mintaalkotás.
- Puzzle-játékok összerakása, fokozatosan növekvő elemszámokból.
- Mintakirakás lyukas táblán, egyszerűbb formáktól a bonyolultabbig.
- Vágás, domború vagy előrerajzolt mintákkal, kevésbé bonyolult formától a nehezebbekig.
- „Papír-ceruza” feladatok
 - rajzolás, festés nagy felületre (ujjal, zsírkrétával, színes ceruzával),
 - sablonok kiszínezése kiugró hátlaapon,
 - sablonok nélküli színezés, a különböző formák előrerajzolt mintáinak átírása.
- Kézi szorgyakorlatok.

TESTSÉMAFEJLESZTÉS

A testrészek ismerete

- **Önmaga felismerése** és azonosítása tükörgyakorlatokkal, játékos mondókákkal, jellegzetes külső tulajdonságainak megtanulásával (haj-, szemszín-kicsi-nagy...)
- **Tevékenységek a testrészek megismerését célzóan:**
 - testrészek megérintése és megnevezése a felnőtt által;
 - a gyermek megismétli saját testén az érintést és megnevezést;
 - utasításra a gyermek megérinti és megnevezi a testrészt;
 - a felnőtt megnevezi, és a gyermek megérinti a másik gyermek testrészét;
 - az előzőek megismétlése csukott szemmel.

Célszerűbb a főbb testrészekkel kezdeni, begyakorolni és csak ezután következzen a testrészek részeinek hasonló módon való begyakorlása.

- **Meghatározott testrészekre koncentráció**

- különböző testhelyzetekben (hason, hanyatt fekvő, ülve, állva, térdepelve) megtalálni a megnevezett testrészt, megérinteni és megnevezni, mozgásokat végezni;
- valamilyen tárgyak megérintve, ráülve, ráállva, átbújva rajta megtapasztalni a különböző testhelyzeteket a testrészek és a tárgyak (környezet) viszonylatában.

A test személyi zónájának alakítása

Lateralitás: az oldaliság belső megéléséhez, beépítéséhez szükséges az egyensúly kialakulása, a függőleges középvonal egyensúlyának az elsajátítására és a jó testtartásra. A lateralitás fejlesztése közvetlenül hat a térbeli percepció fejlődésére.

- **Az „oldaliság” alakítása**

- színes szalaggal (gumipánttal) megjelölni a jobb-bal oldalt, kézen, lábon.
- különböző mozgásfeladatot teljesíteni jobb- baltézettel (labdát gurítani, babzsákot dobni, karikát felemelni stb.)

- **A test elülső és hátulsó részeinek megismertetése játékos mozgásos feladatokkal:**

- az eszközt helyezték maguk elé, hátul mögé,
- fekvőjenek a hátukra, forduljanak hasra.

- **A test függőleges zónájának megtanítása:**

- játékeszközök (karika, labda, babzsák) emelése a fej fölé, lehelyezése a lábra, vagy a lábak elé.

- **Az előző (1.,2.,3.) gyakorlatok elvégzése becsukott szemmel.**

- **Az adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása (szék, pad, asztal alkalmazható):**

- áll elé, mögé, rá, mellé, közé, mássz át stb.
- ülj elé, mögé, rá, alá, mellé, közé, mássz át stb.
- térdepelj elé, mögé, rá, mellé, közé, mássz át stb.
- fekvődj elé, mögé, rá, mellé, közé, mássz át stb.

Testfogalom

A testfogalom testrészek tudatos ismerete, a test és testrészek funkcióinak tudatos ismerete, A fejlesztés a testrészek ismerete szerint történik, nagyobb hangsúlyt adva a funkcióknak, a nyelvi megfogalmazásoknak.

- Játékos gyakorlatok: megnevezet testrészekhez megmondani a funkcióját.
- A funkció megemlézése után felismerni a testrészt: lokalizálni, megmutatni önmagán és másokon, megszámolni.

- Képen, rajzon felismerni az egyes testrészeket, a hiányzókat megszámlálni.
- Részekből összeállítani az emberfigurát, testrészeivel együtt.

Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások

Fej

- fejfördítés és fejkörzés,
- csukott szemmel megérinteni a szemet, füleket, orrot, haját, szemöldököt, váltott kézzel és egyszerre mindkét kézzel.
- csukott szemmel a fej fordítása egy adott hang irányába, majd már előre ismert helyzetű tárgy felé.

Törzs

- törzsfördítés lazán leengedett karral, illetve oldalsó- majd mellső-középtartásban tartott karokkal,
- a karokat magas tartásba emelve törzshajlítás balra és jobbra, előre és föl.

Karok

- karkörzés előre és hátra,
- karok helyzetének utánzása,
- oldalsó középtartásban nyújtott karral tölcserkörzés először kis, majd nagy kör mentén, különböző karlengetések ritmusra,
- oldalsó- vagy mellső-középtartásból a kéz csípőre helyezése,
- oldalsó-középtartásból karkeresztezés, majd ismét karnyújtás,
- karhúzás és tolás, páros munka.

Ujjak

- a kéz ökölbe szorítása,
- az ujjak ide-oda mozgatása,
- ujjak egyenkénti mozgatása ritmusra,
- a mozgások változatai mindkét kézzel, majd váltva.

Lábak

- a padlón fekvő lábemelés, először páros láb, majd váltott láb emelése gyorsan és lassan,
- a padlón fekvő lábkörzés a kis körtől a nagyig és vissza,
- állva láblengetés előre, hátra, oldalt és le,
- térdhajlítás és nyújtás, miközben a kezét a combon tartjuk,
- padon ülve a lábak hajlítása és nyújtása, páros láb emelése és leengedése,
- törzshajlítás bokafozással,
- szökdelés, ugrálás,
- szökdelés váltott lábbal, láblengetés.

Lábak és lábujjak

- sarokemelés és leengedés,

- a lábfej visszafeszítése (lábujjak, „pipálás”),
- járás sarkon és lábujjon,
- a külső talp élen járás, a kartartás törzs mellett,
- ugrálás páros lábbal, egyik, másik lábon, váltott lábon,
- törzshajlítás előre,
- hanyatt fekve vagy állva a lábbal vagy a nagylábujjal rámutatni adott célpontra,
- babzsák fölmarkolása lábujjal.

Néhány gyakorlatot ezek közül lehet zenére is végezni.

ÉSZLELÉSFEJLESZTÉS - PERCEPCIÓFEJLESZTÉS

Az észlelés pontosabb működését 3-4 éveseknél elsősorban a mozgás és testséma fejlesztésén keresztül érhetjük el. 5-6 éveseknél már célzott, direkter fejlesztés is szükséges.

A látott, hallott, tapintott dolgok mindkét szakaszban természetes velejárója a nyelvi fejlesztés.

A látott, hallott, tapintott dolgok nyelvi kifejezésének megtanítása, a szókészletet bővítése.

A tanulási helyzetek többségében a vizuális észlelés összekapcsolódik valamilyen nyelvi (auditív) és motoros tevékenységgel.

Vizuális (látás) fejlesztés

Az olvasás elsősorban a jól funkcionáló balról jobbra irányuló szemmel követés és a finom szemmozgás ellenőrzésének függvényeként alakul. Célszerű, hogy a gyermekek gyakorolják a szemmozgás kontrolját.

- A szemmozgás tudatos kontroljának kialakítása és erősítése. Mozgó tárgyak követése: balról jobbra, jobbról balra, fel, le, kör, diagonális stb.. A fej mozdulatlan marad, csak szemmel követi a mozgás irányát a gyermek, Könnyítésül kezdetben végtagmozgással is kísérheti, amely egyre kisebbedő, finomodó: karral, kézzel, ujjal. Az iránykövetést kísérje az irányok verbális megjelölése.
- A szem fixációs működésének erősítése:
 - ismert játékok vagy használati tárgyak közül egy kiemelése és annak fixálása 10 mp-ig - fel, le mozgatjuk
 - egy ismert tárgynak, tárgy képének egy részletét megkeresni és azt fixálni 10 p-ig. A perifériás látás gyakorlására is igen alkalmas, ha a gyermeknek ilyen megfigyelési feladatot adunk.
- Vizuális zártság-egészlegesség észlelésének alakítása: mi hiányzik?
 - ismert tárgyak, eszközök egy részletének hiányát felismertetni,
 - hiányos képek felismertetése, mi hiányzik róla, mit ábrázolhat?
 - rejtett figurák megtalálása.
- Vizuális időrendiség felismertetése: képeken elmesélt történetet kirakása: mi történt először, mi következik?
- Vizuális ritmus: a legkülönbözőbb vizuális minták folytatása:
 - tárgyakból kirakott – gyöngyök, kockák, rudak, kártyák – minták folytatása,
 - rajzos, képi minták elrendezése (fekvő alak, ülő alak, álló, járó...),
 - sorminták rajzolása.

- Vizuális helyzet-pozíció felismertetése:
(négymezős tábla) (Pl.: matematikai foglalkozáson a szimmetria)
 - mágnes táblán a nevelő elhelyez egy alakzatot adott mezőbe,
 - a gyermekek sajátjukon ugyanoda helyezik azt,
 - az alakzatokat adott mezőben, más pozícióba elforgatni.
- Vizuális memória fejlesztése:
 - egyszerű testmozgást bemutatás után emlékezetből leutánozni,
 - vizuális mintát rövid bemutatás után felismerni, felsorolni, kirakni, stb.
(fokozatosan növelhető az elemszám és a bemutatás ideje csökkenthető).

Az alaklátás és formaállandóság fejlesztése

- A lehető legtöbb féle alak- forma-méret motoros kialakítása:
 - formaalakítás mozgással (járás, futás, mászás, ugrás segítségével: felső végtagokkal való kialakítással, létrehozása testtel, testrésszel);
 - padlóra rajzolt különböző alakzatok körbemozgása, végigmozgása;
 - padlóra rajzolt alakzatok (különböző formák vagy azonos alakzatok más-más méretben) felhasználása különböző mozgásos feladatok elvégzésére.
- Különböző tárgyak, alakok, formák, méretek felismertetése a gyerekek környezetében: bemutatása, azonos megkeresése, párosítási, csoportosítási feladatok (lottó, dominó).
- Adott vizuális minta kirakása: forma, méret, szín szempontjából különböző minták kirakása (lyukas tábla, de alkalmazásában a fokozatosság elengedhetetlen: egyszerűbb formáktól a bonyolultabbig, először egyetlen szempont figyelembevételét követelve, Pl.: csak szín, vagy csak forma stb., kevesebb elemtől az összetettebb formákig).
- Minták rajzolása, festése.
- Részekből különböző alakzatok összerakása.

A tapintásos észlelés fejlesztése

- Az alapvető gyurmázási technikák megtanítása: gömbölyítés, sodrás, lapítás, mélyítés, mintázás gyakorlásával, plasztilin, agyag, nedves homok felhasználásával.
- Különböző formák, méretek alakítása minta után.
- Különböző formák, méretek megváltoztatása. „Varázsoljuk el!”
- Ritmikus sorminta készítése, a minta folytatása. Az említett fejlesztési módoknál főhangsúly a tapintásos tapasztalatszerzésen van. A vizualitás is jelen van, hiszen a kialakított formát látja is, vizuális benyomásokat szerezhet.
- A taktilis csatorna fejlesztése a vizualitás kizárásával: „Érzékelő zacskó”, „Elvarázsolts zsákocská”.
 - Pusztán tapintással felismerni a tárgyakat! Mi lehet? Milyen: a mérete, formája, felülete, anyaga stb.?
 - A tapintással felismert dolgokat: párosítani, sorba rendezni fokozatuk szerint, csoportosítani egy-egy minőségi jellemzőjük alapján.
 -

Mozgásos (kinesztetikus) észlelés fejlesztése

- Behunyt szemmel a gyermek bizonyos mozgásokat végez az óvodapedagógus segítségével: kézzel (kört ír le a levegőbe, stb.) lábbal (lépés előre, gátra, stb.), nyitott szemmel mozgásokat megismétel.
- Hátára rajzolt formát kell mozgással megismételni, képi formáját felismerni.

A térészlelés (térbeli viszonyok felismerésének) fejlesztése

- Az alapvető téri irányok megismerése saját testrészeinek közvetítésével:
 - rácsos papíron, szöges táblán, lyukas táblán a két oldal megkülönböztetése a mellé helyezett kéz segítségével, a középvonal megjelölésével;
 - a jobb-bal oldalirányok begyakorlása kiszínezéssel, színes korongok kirakásával;
 - a négy fő iránymező megismertetése az említett módon.
- Térbeli irányok, viszonyok megismertetése a körülötte lévő tárgyakkal:
 - ismert játékeszközök kirakásával a négy irány gyakoroltatására;
 - a tárgyak egymáshoz való viszonyának megismertetése, mágneses táblán való kirakás, elhelyezés segítségével, mellette, előtte, mögötte, alatta, felette;
 - függőleges és vízszintes sorok kirakása különböző színekből, formákból;
 - a fentiek segítségével a szögek (sarkok) érzékeltetése.
- A téri viszonyokat jelentő verbális kifejezések megtanítása.

A hallási (auditív) észlelés fejlesztése

A hangzási analízis-szintézis fejlesztése

- Figyeltessük meg, milyen hangot hallunk mikor egy ember sóhajt, vagy tüsszent, különböző hangok működnek bennük. Figyeljünk a természet hangjaira!
- Az óvodapedagógus által bemutatott ritmus letapsolása vagy lekopogása. Kezdetben szabályos ritmusokat használunk, majd később szabálytalan ritmusokat.
- Ritmusvisszaadás csukott szemmel.
- Mondjunk olyan szavakat, amelyek azonos hangzókkal kezdődnek, Pl.: baba, bögre, bogár, béka, róka, rózsa stb.
- Hány szót tudsz felsorolni, melyek úgy kezdődnek: ma..., te..., si... stb.
- A megadott betűhangokból vagy fonémákból olyan, általuk ismert szót kell alkotniuk, amelyek tartalmazzák ezeket.

A keresztcsatornák fejlesztése

- Vizuális-tapintásos interszenzoros működések fejlesztése:
 - tapintással felismert tárgyat kell keresnie a vizuális mintákban;

- vizuálisan felismert tárgyak mintául véve, ki kell keresnie tapintással az „Érzékelő zacskóból”;
- egyre finomabb különbségek felismertetésével gyakoroljuk a kétféle inger modalitás átfordítását.
- Vizuális-auditív interszenzoros működés fejlesztése:
 - Mutassunk a gyerekeknek ismert tárgyakat, állatok képét, különböző hangforrások vizuális képét, és a megszólaltatott hanganyagban ismerje fel az adott hangforrás képét.
 - „Figyeljünk a hangokra!” A hallott hanganyaghoz keresse a hangforrást, „minek a hangja?” (Társak megszólaltatása, hangjukról felismertetés.)
 - Auditív memória fejlesztése: dallamtöredék megismételtetése, különböző hangok megismételtetése, majd a hangforrás kerestetése.
- Vizuális-kinesztetikus interszenzoros működés fejlesztése:
 - Bekötött szemű gyermek kezével formát rajzoljon a lebegőbe, és a hátára rajzolt formát ismerje fel a vizuális mintában.
 - Mozgásos élményanyag, forma felismerése vizuális mintában verbalizálva a formát.
 - Vizuális-kinesztetikus megközelítés a későbbiekben a betűk vagy szavak közötti finom különbségek megfigyeltetésére, észrevetetésére is használható.
- Hallási-tapintásos interszenzoros működés fejlesztése:

A gyermekeknek elmondással jellemezni kell azt a tárgyakat, amint tapintás útján felismert és azonosított, vagy meg kell találnia tapintás útján azt a játékot vagy alakot, amit egy másik személy jellemez.
- A szem-kéz koordináció fejlesztése:

A szem-kéz koordináció fejlesztésének finommotoros kontroll fejlettségével való összefüggését a *Mozgásfejlesztés* című fejezetben is tárgyaltuk. A szemmozgáshoz szükséges tevékenységektől pedig a *percepció fejlesztésénél* beszéltünk. Számos gyermek úgy érkezik az iskolába, hogy ezek a készségei megfelelően fejlettek ahhoz, hogy képesek legyenek alakok lemásolására, egyszerű képek rajzolására és festésére, s talán még ahhoz is elég fejlettek ezek a készségek, hogy elkezdjen írni tanulni. Fontos tehát felmérnünk, hogy melyik gyermeknek van szüksége ilyen jellegű fejlesztésre.

VERBÁLIS FEJLESZTÉS

A tárgyak megnevezése

- A lakásban, az óvodában és a közvetlen környezetben található tárgyak megnevezése:
 - **Ruházat:**
zokni, trikó, cipő, papucs, csizma, nadrág, farmernadrág, ruha, szoknya, ing, blúz, nyakkendő, kardigán, pulóver, dzseki, kabát, esőkabát, mellény, bugyi, fürdőruha (testséma).
 - **Testrészek:**
törzs, fej, arc, szem, fül, orr, száj, ajak, fogak, nyelv, szemhéj, szempilla, szemöldök, homlok, haj, áll, orca, orrlyuk, nyak, váll, mellkas, gyomor, kar,

kézujjak, hüvelykujj, könyök, csukló, tenyér, köröm, derék, csípő, lábszár, lábfej, sarok, comb, hát, térd (testséma).

- **Cselekvések:**

sétál, gyalogol, menetel, szalad, szökdécsel, ugrándozik, lép, áll, elindul, mozog, elkezd, megáll, ül, fekszik, térdel, csúszik, (fel) mászik, kúszik, siklik, megcsúszik, csavar, hajlít, görbít, vágat, görbül, elterül, elnyúlik, elernyed, kanyarodik, felemel, leenged, lehúz, lesüllyeszt, lehalkít, tompít, beborul, pipiskedik, előrehalad, hátrál, taszít, hajt, húz, von, üt, ránt, dob, visszapattan, fog, rúg(dalózik), keresztez, megfordul, fon, sodor, fordít, bukfencezik, csöppen(t), koppint, tapsol, kiabál, fűtyül, izeg-mozog, nyit, zár, dörzsöl, csurog, morajlik, tétovázik, sűrög-forog, mormol, beszélget, cseveg, fecseg, figyel (testvázlat nagy és finommozgások).

1. Térbeli viszonyok

Irányok:

fönt, lent, alatt, át, keresztül, fel, hátra, fölött, fölé, rá, felé, előre, oldalt, jobbra, balra, végig, mindenfelé, körös-körül, felől, után, körül köré, közel (valamihez), messzire, távol valamitől, emelkedő, felfelé haladó, süllyedő, lefelé haladó, közelebb, távolabb, keresztben, magasabban, alacsonyabban. (Nagy és finommozgás készségek, testséma, lateralitás, vizuális diszkrimináció, sorozatba rendezés stb.)

Helyzet:

-on, -en, -ön, -ról, -ről, -ból, -ből, -ban, -ben, kívül, belül, tetején, alján, közepén, középpontjában, között, fölé, felett, alá, lent, alul, alatt, lejjebb, le, túl, át, keresztül, előtt, mögött, mellett, együtt, valamire vonatkozóan, vízszintesen, magasan, alacsonyan, balról, jobbról, első, második stb., utolsó, itt, ott, kívül, belül. (Nagy és finommozgások, testséma, lateralitás, időbeli sorrendiség, sorozat.)

Idő:

most, után, előbb, később, hamarosan, nappal, éjszaka, délelőtt, délután, este, hét, hónap, év, tél, tavasz, nyár, ősz, húsvét, karácsony, kezdődik, befejeződik. (Időbeli sorrendiség, nagy és finommozgások.)

2. Osztályozás:

Alapformák:

kör, körül, körbe, négyzet, téglalap alakú, ovális, hurkos, háromszögletű, kereszt, csillag, négyoldalú, vonal, pont, egyenes, görbe vonalú, cikcakk, csúcs, sarok, oldal, él, hajlás, ferde.

Az említett kifejezéseket mindig manuális, mozgásos tevékenységekhez kötötten használjuk.

Alapszínek:

piros, kék, sárga, zöld, fekete, fehér, barna, narancssárga, rózsaszín, bíbor (ibolya).

Méret, hasonlóság, különbözőség, ellentétesség:

nagy, kicsi, hatalmas, apró, több, kevesebb, gyors, lassú, sebes, magas, alacsony, kövér, sovány, széles, keskeny, alsó, felső, hangos, halk, csendes, édes, savanyú, kellemes, érdek, finom, tele, üres, nehéz, könnyű, lágy, kemény, azonos, különböző, hasonló, eltérő, világos, sötét, az összes, néhány, elég, egyenlő. (Sorozat, auditív-vizuális diszkrimináció, tapintás, gondolkodás, alap számfogalom.)

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Célunk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- esélyegyenlőségének növelése, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése, a szegregációmentesség megvalósítása
- oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi neveléshez való hozzáféréseinek és integrációjának biztosítása,
- hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés

Feladatunk

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH/HHH) gyermekek részére.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

Szervezési feladatok:

- integrációt elősegítő csoportalakítás - csoportonként a HHH gyermekek arányos elosztása,
- az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

Nevelőtestület együttműködése:

- rendszeres team munka nevelőtestület részvételével,
- esetmegbeszélések,
- hospitálások.

Pedagógiai munkánk kiemelt területei:

- Az óvodába lépéskor **komplex állapotfelmérés** készítése (részletes anamnézis) lehetőleg család-látogatás alkalmával.
- **Kommunikációs nevelés** - szókincs-, nyelvi kifejezőkészség-, beszédértés-, beszédészlelés fejlődésének elősegítése.
 - Egyre több kisgyermek kerül úgy óvodába, hogy nem beszél, vagy csak szavakkal kommunikál, illetve beszédhibával küzd. Mindez akadályozza megértését, kapcsolatkiépítését.

- Az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása, a HHH gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének, beszédértésének, beszédészlelésének folyamatos fejlesztés
 - A kontaktusteremtés, a kommunikációs önkifejezés eszközeinek fejlesztése
 - Aktív szókincs növelése, nyelvi kifejezőképesség alakítása,
 - Beszédértés, beszédészlelés fejlődések elősegítése
 - Formái: beszélgető kör, báb-, drámajáték, nyelvi játékok, DIFER mérés
 - Szakember bevonása a fejlesztésbe
 - A napi tevékenységekben, játékokban, időt biztosítson lehetőséget a beszélgetésekre, kezdeményezően mutasson példát.
 - Gyakoroltassa a gyermekekkel az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását.
- **Érzelmi nevelés, szocializáció** - az intézményes nevelésbe való illeszkedés elősegítése, bizalom-, elfogadás-, együttműködés érvényesítése.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé páros kapcsolat erősítése);
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével;
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása;
- a viselkedéskultúra megalapozása
- a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításában a gyermekek aktivizálása, egyezkedésekkel, kompromisszumokkal;
- a mikro csoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben;
- a társas szabályjátékok levezetése;
- a hazához, tájhoz, kultúrához kötődés erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés;
- a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk bevonásával;
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában (csoporttársak és az óvodapedagógus részvételével);
- a gyermekeket érintő pozitív családi események alkalmankénti számbavétele;
- a jeles napok, ünnepeink, a nemzeti ünnep hagyományainak megteremtése az óvodai életben;
- a tevékenységekben a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése: az együttérzés, az önzetlenség formálása, a tolerancia, a mások érdekeinek figyelembevételére nevelés;
- a konfliktusok megbeszélésének és rendezésének bemutatása indirekt formában, demokratikus légkörben;

- ösztönzés a megkezdett tevékenység befejezésére;
- a gyermekek által vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére való motiválás;
- az elképzeléseket, a közös terveket összehangoló stratégiában a játszótársként, alkalmanként bekapcsolódó óvodapedagógus személyes mintaadása;
- **Egészséges életmódra nevelés** - egészségtudat kialakítása, táplálkozási szokások alakítása, mozgásra nevelés.
 - Biztosítjuk az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelmét és az esetleges hátrányok korrekcióját.
 - Egészségtudat kialakítása, egészséges táplálkozás alakítása.
 - Rendszeres napi tevékenységek végzésével, egészséges táplálkozási szokások kialakításával, a helyes testápolási és öltözködési szokások fokozott kialakításával, a helyes egészségtudatuk formálása.
 - Napirend, heti rend: rendszerességre szoktatás, az egészséges napi ritmus kialakítása a napi és heti tevékenységek végzése során, kiemelten a HHH gyermekek esetében.
- **Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.**
 - Minden műveltségtartalomba, tevékenységbe beépítésre kerül a különbözőség, az eltérő bőrszín, kultúra, hagyomány elemek, szokások megismerése.
 - Multikulturális tartalmak megjelenítése a tapasztalatszerzésben. A roma kultúra és nemzetiségi hagyományápolás magyar nyelven.

Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása - a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív tanulási technikák, egyéni fejlesztés mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való megújuló partneri kapcsolatok, környezettudatos magatartás alakítása pozitív minta alapján.

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással kapcsolatos munka

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek testi fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, orvosi vizsgálatok – fogászat, szemészet, fülészet,) kezdeményezése, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok – pl. egészségnap – szervezése, **Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat** – a szülők támogatása,
- Szakmai szolgáltatók – konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása,
- Nemzetiségi kisebbségi önkormányzat, illetve civil szervezetek - a gyermekek óvodai beíratásával-, a hiányzások csökkentésével-, iskolaválasztással-, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés.

Együttműködés a szülőkkel:

- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel,
- a gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása,

Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről:

- egyéni fejlődési napló bejegyzéseinek megbeszélése,
- gyermekmunkák bemutatása, elemzése,

- mérési eredmények értékelése,
- szülők részvételi lehetőségének biztosítása a nyílt napok alkalmával.

Egyéni beszélgetések:

- gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése,
- a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése,
- a partneri igény- elégedettségmérés eredményei alapján a szülői igények figyelembe vétele a törvényi és a pénzügyi lehetőségek függvényében.

Integrációs és képesség kibontakoztató nevelés

A köznevelési törvény hatályos rendelkezései megfogalmazzák egyrészt a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, másrészt pedig azt, hogy minden gyermeknek joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön.

- Integrációs nevelés: a hátrányos helyzetű gyermekek együttnevelését jelenti a nem hátrányos helyzetű gyermekekkel.
- Integrált nevelést: a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében értjük.
- Prevenció: a nevelés, fejlesztés során a gyermek állapotromlásának a megelőzése, az esetleg kialakuló rendellenességek megszüntetése.
- Korrekció: a testi, motorikus, mind pedig a személyiségben bekövetkezett károsodások legmagasabb szinten történő befolyásolása, javítása.
- Kompenzáció: a sérült, kiesett funkciók más tevékenységgel történő helyettesítése.

Feladatunk

Etnikai kisebbség integrációja:

Az esélyteremtés lehetőségei:

- társadalmi támogatás, szociális problémákban való segítségnyújtás,
- differenciált fejlesztés
- a lassan haladók speciális fejlesztése, részképességeket fejlesztő programokkal.

Feladatunk a kisebbségi nevelés területén:

- Értékközvetítés, saját kultúrájuk ápolása magyar nyelven.
- Érzelmi életük gazdagítása – élménynyújtás mintaadással, minta követés és szocializáció.
- Értelmi képességeik területén mutakozó hiányosságok, eltérések kompenzációja, részképességek fejlesztése.
- Munka jellegű tevékenységek végzésével rendszerességre nevelés, sikerélmény biztosítása.
- Zenei képességeik tehetséggondozása.

- Együttműködés a családdal: a szülőkkel való kapcsolat mélyítése, nevelési tanácsok adása, feladat otthoni elvégzése.
- A sokoldalú, harmonikus személyiség fejlesztése, differenciált módszerekkel.

Az együttműködés formái:

- napi találkozások, beszélgetések,
- családlátogatás,
- nyílt napok,
- szülői értekezletek,
- munkadélutánok,
- fogadó órák (előre megbeszélte időben).

Várható eredmények az integrációs és integrált nevelés során

- Az eltérő szociokulturális közegekből érkező gyermekek lehetőséget kapnak az egyéni fejlődésre.
- A gyermekek haladási, érési üteméhez igazodva történik a fejlesztés (egyéni, mikro-csoportos szervezeti keretek között) változatos, sokoldalú feldolgozással, differenciált feladatadással.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek önmagukhoz képest fejlődnek.
- A nem sajátos nevelési igényű gyermekek megtanulnak alkalmazkodni; tolerálják sajátos nevelési igényű társaik másságát; megértik, elfogadják őket; gyakorolják a természetes segítségnyújtás lehetséges formáit.
- Megvalósul az inkluzív (befogadó) pedagógia elvei, a mindennapi gyakorlatban.
- A zökkenőmentes iskolába való átmenet érdekében kezdeményezzük a partner intézmény nevelőivel az esetmegbeszéléseket; lehetőséget adunk a hospitálásra, a gyermekek megismerését illetően.
- A szakmai és társadalmi partnerekkel történő sikeres együttműködés által eredményesen végezzük pedagógiai- nevelőmunkánkat.
- Szemléletbeli, módszertani, szakmai megújulás jelenik meg a pedagógiai gyakorlatban.
- Megvalósul a szegregációmentesség, diszkriminációmentesség, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi hátrányainak kompenzálása, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése, az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Rendszeres óvodába járásuk szorgalmazása,
- A másság okainak feltárása, lehetőség szerinti kompenzálása, a szülők bizalmának megnyerése.
- Minden gyermeknek esélyt kell adni az önmagához viszonyított fejlődésre, hiányainak

pótlására, hátrányainak kompenzálására saját fejlődési üteme szerint.

- Minden fejlesztés eszköze a játék, észrevétlenül váljék szándékos problémamegoldássá, tanulássá. Ehhez olyan játéktevékenység biztosítása, amely elősegíti a magasabb szintre jutást.
- Az eredményes fejlesztés érdekében aktív együttműködés megszervezése szakemberekkel (gyógypedagógus, orvos, gyermekvédelmi felelős).
- Hagyományaik, szokásaik felkutatása, ápolása. Multikulturális értékközvetítés az összegyűjtött és közreadott irodalom (mese, vers, mondóka, képzőművészet, zene, dalanyag) segítségével.

Megvalósítás

A megismerés és fejlesztés folyamatában fontos:

- A gyermek családi hátterének ismerete.
- A gyermek képességszintjének ismerete, hiányok, zavarok felismerése.
- Kompenzáló, fejlesztő tevékenységek tervezése, átgondolása, megfelelő fejlesztő feladatok egyénre szabott tervezése, fejlesztése.
- Tevékenységet segítő nevelői tevékenység tervezése, módszerek, munkaformák kiválasztása.
- Meg kell találni az egyéni fejlődés és a közösségi élethez az alkalmazkodás egyensúlyát, érzelmi biztonság megteremtésével, szokásrendszer és megfelelő kapcsolat kialakításával.
- Különösen fontos számukra a felnőttek jó példája, bátorítása.

A fejlesztő munka akkor lesz hatékonyabb, ha észrevesszük az érzelmi- szociális- motivációs- intellektuális összetevők szerepét, egymásra hatását.

A fejlesztés színtere a játék. Fejlesztési feladatainkat differenciált egyénre szabott segítségadással valósítjuk meg.

A gyermek fejlődésének elősegítését eredményesebbé teheti, ha az óvónő megpróbálja megnyerni a szülőt a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében.

A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi hatásrendszert.

Ezen túlmenően igénybe vesszük az érintett szakembereket:

- *Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság,*
- *Egészségügyi szakemberek: gyermekorvos, védőnő.*
- *Gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógust*

Ezen kívül folyamatos kapcsolatra törekszünk a *Roma Kisebbségi Önkormányzat Képviselőivel.*

NEMZETISÉGI NEVELÉS

Óvodánkban a roma gyermekek körében, roma/cigány kulturális nevelést folytatunk, magyar nyelven.

A nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési- fejlesztési rendszerének része, mely az óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait.

Célunk:

- A gyermekek szocializációból származó hátrányainak csökkentése.
- Testi, érzelmi, értelmi képességeiknek fejlesztése.
- Közösségbe való beilleszkedés segítése, a társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedéskultúra alapozása.
- A zökkenőmentes iskolai életre való felkészítés.
- A cigány kultúra hagyományápolása, annak megismertetése.
- A kisebbségi identitástudat erősítése megőrzése, ápolása.

Feladatunk:

- A családi nevelés jellemzőinek megismerése.
- A gyermekek személyiségének megismerése, az esetleges lemaradás területeinek, mértékének megállapítása, hátrányok kompenzálása a fejlesztési feladatok differenciált, egyénre szabott segítségével.
- Körültekintő testápolási, higiénés, öltözködési szokások alakítása, az étkezési kultúra alapozása, az egészség megőrzéséhez szükséges szokások kialakítása.
- Az érzelmi élet gazdagítása, az érzelmek felett való uralkodás képességének kialakítása, a másság tiszteletben tartása, az identitás alakítása.
- Erkölcsei, kulturális értékek megismertetése.
- Nyelvi képességek, a kommunikáció fejlesztése, a hiányos fogalomismeret megszüntetése, beszédhibák korrigálása, a szókincs gazdagítása.
- A nemzetiségi kultúra, a hagyomány ápolása, továbbadása, a még fennmaradt népi énekek, mondókák, mesék, versek átörökítése, közvetítése a gyermek felé.
- A magyar és roma gyermekek megismertetése egymás hagyományaival, szokásaival és azok tiszteletben tartására nevelés.

A Nemzetiségi kisebbségi nevelés tartalma

Gondozási feladatok

A gondozási feladatokat a mindennapok folyamatában gyakoroltatjuk, alakítjuk szokásaikat, az eltérő ütemű egyéni fejlődési folyamat figyelembevételével kompenzáljuk egyéni hiányosságait.

A gyermekek, beilleszkedését nehezíti az eltérő értékrend - a család és az óvoda között. Fontos, hogy fokozatosan vezessük be a gyermekeket az óvoda helységeinek, eszközeinek megismertetésébe, rendeltetésszerű használatára.

Az alapvető higiénés szokások kialakítására nagyobb hangsúlyt fektetünk, több időt, lehetőséget teremtünk ezek gyakorlására.

- a helyes hatékony kézmosás bemutatása, gyakoroltatása (szappan, körömkefe használata)
- saját törölköző használata
- wc használata, papír használat, lehúzás, kézmosás
- étkezések előtti kézmosás
- zsebkendő használatának kialakítása
- főleg ruhadarabok önállóan levetése, illetve az időjárásnak megfelelő öltözködés igényének kialakítása
- étkezésnél az evőeszközök megismertetése, arra törekvés, hogy rendeltetésszerűen használják
- a fogkefe, fogkrém használatának megismertetése, törekszünk arra, hogy szokásukká váljon ezek használata

Tevékenységi formák

Verselés, mesélés:

A magyar nyelvű nemzetiségi kulturális nevelést folytató óvoda tevékenységi formáiban hangsúlyozottan szerepelnek a cigány játékok, versek, mesék és dalok.

A mindennapi beszédétől eltérő nyelvezetű, hangzású, ritmusú irodalmi vagy népi alkotás örömforrás a gyermek számára.

Feladatunk:

- A cigány versek, mondókák, mesék különleges mesevilágának megismertetése, nyelvezetének és ritmusának felfedeztetése. a gyermekekkel, (Mesevár- mondókák, versek, mesék a cigány irodalomból-, című gyűjteményünkből) Ismertebb cigány írók, költők művei: Rostás- Farkas György, Romka Demeter, Karsai Ervin, stb.
- Szókincs bővítés, az egyéni képességek fejlesztése.
- A cigány szerzők művei által segítjük a nemzetiségi /cigányság/ identitástudatának kialakulását.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A cigánycsaládok zenekedvelők, a gyermekekre is jellemző a zenei érdeklődés. Szeretnek énekelni, táncolni, az otthonról hozott tánc lépéseket idegenek társaságában is bátran, talpraesetten adják elő, sokat improvizálnak, és jól utánoznak. Ezeket a képességeket kihasználva, óvodai nevelésünkben nagyobb szerepet szánunk a cigánygyermek ének-zenei, táncos produkciójának fejlesztésére. A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a roma/cigány tánc kultúra megismertetése.

Feladatunk:

- A nemzetiségi kultúránkban fellelhető zenei alkotások megismertetése a gyermekekkel (eredeti cigány énekek, körjátékok, mondókák)
- A gyermekek zenei érzékének fejlesztése a különböző ritmusok, zenei hangzások segítségével.

- A jellegzetes, egyszerű tánclépések bemutatása, a nemzetiségi mozgáskultúrával való ismerkedés. (cigány tánclépések cigány táncművelés megjelenítés, sajátos cigány páros tánc – szülők bevonása),

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az érzelmek kifejezésének egyik speciális formája. A természetben fellelhető és a gyermekek környezetében lévő anyagok megmunkálásának, a társas együttműködésnek lehetősége.

A vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilág kap helyt.

Feladatunk:

- A cigány kézimunka-kultúra szín- és formavilágának, alkotásainak és azok előállításának technikáinak- lehetőség szerinti- megismertetése (erőteljes színek piros, sárga, zöld nagyméretű, főleg virágminták),
- A gyermekek kézügyességének, kreativitásának és fantáziájának fejlesztése az egyéni adottságok figyelembevételével (festésben, rajzolásban, ragasztásban).

A külső világ tevékeny megismerése

A cigány gyermekek természet közelben nőnek fel, megtapasztalják az élő és élettelen természetet.

Feladatunk:

- A gyermek közvetlen környezetével kapcsolatban, több érzékszervre ható tapasztalat gyűjtése.
- A környezet szeretetére, óvására nevelés (kirándulások, séták, kerti munkák stb. végzése során) alkalmával a környezetvédelem megismertetése.
- A matematikai nevelésben állandó vizsgálódás tárgya legyen, hogy a tárgyi világról a képi, a fogalmi, az elvontabb gondolkodás felé milyen mértékben képes a gyermek elmozdulni.
- A cigánygyermekek értelmi fejlődésében a tanulékonyagra, az emlékezeti tevékenységre, a képszerűen történő műveltségére figyelünk.

Óvodapedagógus feladatai:

- A nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógusnak ismernie kell a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladata a kultúrkinccs továbbörökítése.
- Példamutató magatartásával igyekezzék a gyermekek másságát elfogadtatni a környezettel
- Alapvető illemszabályok és magatartási formák elfogadtatása
- A gyermeki munkafolyamatok megszervezésénél érvényesüljön a fokozatosság és a rendszeresség elve.
- Az egyéni fejlettségüknek megfelelően prevenciós, korrekciós tevékenység folytatása.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a kisebbség kultúrája iránt
- ismerjenek cigány dalokat, meséket, verseket, mondókákat, játékokat

- ismerjék meg a helyi kisebbségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését. A cigány kultúra és a többségi kultúra közötti különbségek, és hasonlóságok felismerése.

SZÜLŐ, GYERMEK, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Valljuk, hogy az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a legjobban a gyermek fejlődését. A hatékony nevelés alapja az együttműködés. Tiszteletben tartjuk a családok sajátosságait, szokásait, hiszen a gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg. Törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, és a kettő összhangjának megteremtésére.

Az együttműködés célja:

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése,
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése,
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása,
- A gyermekén keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai:

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében,
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út,
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása,
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása,
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében,
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása,
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.

Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

Beiratkozás:

- ismerkedés az intézménnyel,
- az óvodánk rövidített nevelési programjának és házirendjének, ovi-váró lapnak az átadása,
- gyermek adatainak dokumentálása.

Családlátogatás:

- anamnézis felvétele,
- a gyermek otthoni környezetének szülők szemléletmódjának megismerése,
- betekintés a szülő-gyermek kapcsolatába.

Óvodakezdés:

- ismerkedés az óvoda szokásrendszerével,
- kölcsönös bizalomépítés,
- „fájdalommentes” elválás biztosítása.

Fogadóóra, szülői értekezletek:

- a gyermek fejlődésének nyomon követése a szülővel,
- aktualitások megbeszélése a csoport életével kapcsolatban.

Nyílt napok:

- betekintés az óvoda mindennapjaiba,
- ismerkedés a gyermekek viselkedésével, tevékenységeivel a kezdeményezéseken, foglalkozásokon az óvodapedagógus által készített megfigyelési szempont-rendszer segítségével.

Közös ünnepeink, közös kulturális programok:

- az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése,
- meghitt közös együttlétek, játék élmény biztosítása.

Barangoló

- a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása

Családi napok:

- közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése,
- a játék fontosságának erősítése a szülőben,
- életmódkultúra alakítása,
- a közösségi szellem ápolása, erősítése,
- az egészséges életmód szemléletének alakítása.

Értekezletek, réteg szülői találkozók, SZMK működése:

- az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése,
- jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása,
- szülői feladatok koordinálása,
- szülői kezdeményezések,
- szülők érdekképviselője.

Faliújság

- Aktuális programok, közérdekű közlemények kifüggesztése

Kapcsolattartás várható eredményei:

A családok elégedettek lesznek az óvoda működésével. Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap, gyermeke fejlődéséről. A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein. A nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM ÉS A KÖRNYEZETNEVELÉSI ELVEK

A nevelési intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi – lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az ember legfőbb – mással nem pótolható – értéke az élete és az egészsége. Ennek az alapkövetelménynek itt az óvodában is eleget kell tennünk. Nevelésünk folyamatában felkészítjük a kisgyermeket az egészséges életmódra, a helyes napirend gyakorlatára, és védjük testi épségüket. Tudjuk, hogy a 3-7 éves életkor a fejlődés egyik legkritikusabb szakasza, ebben az életkorban alakulnak ki a gyermekek alapvető egészségvédő szokásai, társas kapcsolataik jellemzői, ekkor mutatkozik meg a cselekvési vágya, a játékkedve.

Az óvodában folyó egészségfejlesztés célja

- Az egészségi állapot örömteli megélése.
- Az élet és az egészség értéként való tisztelete.
- A helyes életritmus megszervezése.
- Az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységek és az ezen alapuló egészséges életmód szokásainak kialakítása.
- A kisgyermeket úgy nevelni, gondozni, tanítani, hogy egészséges, testileg – lelkieleg harmonikus személyiséggé fejlődjön, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

Az egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű, ha áthatja az óvodai élet egészét:

- Ha minden gyermek részt vesz benne.
- A teljes nevelőtestület aktív, összehangolt munkájának eredménye.
- Megvalósul a felvilágosító tevékenység.
- Betartják és betartatják a munka – és balesetvédelmi előírásokat, feltárják és elhárítják a veszélyhelyzeteket.

Az óvodában belüli közösségen kívül bevonják a szülőket és az óvoda közelében működő, erre alkalmas civilszervezeteket, valamint az óvoda társadalmi környezetét is.

Az óvoda mindennapos működésében kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermekek egészségéhez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbiakra terjednek ki:

az egészséges táplálkozás, mindennapos testnevelés, testmozgás,

a testi – lelki egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése. Bántalmazás, erőszak megelőzése, baleset megelőzés és elsősegélynyújtás személyi higiénié.

Az egészséges életmódra nevelés célja:

- a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése, az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés,
- az óvodában eltöltött időben minden kisgyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétet szolgáló egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezethez történő alkalmazkodását, felkészítsük őket és megoldási stratégiákat adjunk a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljunk a személyiséget erős változásokra.

- a környezeti és az egészségnevelési értékek kialakításához szükséges szokás szabályrendszer megalapozása a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása, rendszerszemléletre nevelés fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése.

A célok elérését szolgáló feladatok:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása; környezetvédelem,
- környezettudatos életmód elemeinek szocializációja (szelektív hulladékgyűjtés, lakó- és óvodai környezet közös megóvása)
- az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése,
- anyag és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása, csoportszoba, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága,
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A szomatikus nevelés feladatai

A szomatikus nevelés felölel minden olyan ápolási, gondozási, esztétikai tevékenységet, amely a testre, a biológiai szervezetre irányul. A szomatikus nevelés körében mindennapos óvodai feladat a személyi higiéniára nevelés (a testápolás, a ruházat, a helyes táplálkozás, a kulturált

étkezés gyakorlása), az óvoda környezeti tisztaságának megóvása, a fertőző betegségek és tartási rendellenességek megelőzése. A szomatikus nevelés aktív gyakorlatának tartjuk a testedzést, az óvodai nevelési programban szereplő testnevelést, a mozgáskultúra megalapozását, vagyis a rendszeres mozgás, fizikai aktivitás szokássá, magatartásuk részévé alakítását, a biológiailag szükséges mozgásigény kielégítését.

A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

Személyes tisztálkodás

A gyermekek különböző szociokulturális környezetből érkeznek az óvodába, magukkal hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos tisztálkodási, testápolási rendjével. A gyermekek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus (és a dajka) bensőséges ellátását igényli.

A legfőbb személyi higiénias nevelési feladat:

- a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben),
- a saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés, tornafelszerelés, alvópárna) használata,
- legintimebb higiénés tevékenység a WC és papír használata.

Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Környezeti higiénia

A környezethigiénia nevelés magában foglalja az óvodánk tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, a csoportszobák szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztán tartását, gondozását, a helyiségek, mellékhelyiségek takarítását a játékok higiéniját, rendben tartását.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát.

Ennek szellemében az óvoda pedagógus feladatai:

- az étkezéshez való előkészületben a gyermekeket is bevonja – életkori fejlettségüknek megfelelő szinten és arra törekszik, hogy legyenek részesei étkezésük az önkiszolgálásnak,
- Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében (szülőkkal, támogatókkal közösen) gyümölcs- vagy zöldségnapot szervezzen,
- ismertesse meg az óvodapedagógus a gyermekeket új ízekkel, ismeretlen italfélesekkel,
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljanak be a napi programba alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek),
- teremtsenek játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés),
- tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi

étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. (Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.)

Rendszeres mozgás biztosítása

A mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár. A mozgás segíti a gyermeket a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában.

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékony megvalósítása:

- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása (mindennapos testnevelés, szabad mozgáslehetőségek).
- A napi tevékenység részeként a 10-20 perces frissítő mozgás (szabadban).
- Tudatos, a nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások. A lehető legtöbb időt a szabadban tartózkodunk, ez növeli a gyermekek ellenálló képességét, edzettségét. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük (kivéve a nagy meleget).
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése.
- Lehetőség a csoportok egymás közötti mozgásos tevékenykedtetésére (versenyjátékok szervezése...).
- Mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése (mozgást fejlesztő eszközök folyamatos bővítése).
- A dolgozók testmozgásának szorgalmazása (gerinctorna rendszeres egészségügyi alkalmassági vizsgálat, szűrővizsgálatokon való részvétel).
- A tartásjavító torna elemeinek, a lábtorna elemeinek alkalmazása az óvodapedagógusok részéről (részvétel ilyen jellegű továbbképzésen).
- Családdal való együttműködés a mozgás megszerettetése érdekében (sport délután, közös családi kirándulás, egészségvédelmi nap).

Mindennapos testnevelés, testnevelési foglalkozás (játékos testnevelés)

A rendszeres mozgás biztosítását, a mozgáskultúra megalapozását, a motoros képességek fejlesztését az óvodai nevelési programban szereplő délelőtti és délutáni edző tevékenység, a mindennapi testnevelés szolgálja. Cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös (játékos, sportos) mozgás által kiváltott öröm átélése.

A pszicho higiénés nevelés feladatai

A pszicho higiénés nevelés (lelki egészségvédelem) a lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kiművelését öleli fel. Főbb területei közé soroljuk az egészséges napirend gyakorlását, készséggé alakítását, a hibás viselkedési módok kezelését (leszerelését), a stressz hatások kompenzációját, a magatartások érzelmi vezérlésére való készséget, a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértését és megoldását. A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai: a társas-társadalmi beilleszkedés

(integráció) megvalósítása, a normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása.

A beilleszkedési képesség gyakorlása

A mindennapos óvodai nevelési gyakorlat kiemelt feladata a gyermekek beilleszkedési képességének (a csoportba történő integrációjának) elősegítése, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szociális integrációjának megvalósítása. A beilleszkedési képesség megvalósítása az alábbi személyiségfejlesztő tevékenységeket kívánja az óvodai csoportok életében (mindennapos nevelési programjában):

- a társkapcsolatok erősítése, az együttműködés fokozása személyesen, illetve csoportos tevékenység során,
- a másik személy ismerése, elfogadása, kedvező társalgási kapcsolat,
- a szegények egészségi lehetőségeinek megértése, javítása,
- más fajúakkal, származásúakkal, vallásúakkal, gazdagságúakkal együttműködés szorgalmazása,
- más gyermekközösségekkel, egyesületekkel kapcsolattartás, barátkozás,
- szolidaritás, bizalom a rászorulókkal szemben,
- a szegregáció elvének és gyakorlatának elutasítása.

Az alkalmazkodóképesség fejlesztése

Az alkalmazkodás az egészségtudományban a szervezetnek az adott környezeti és/vagy ingerfeltételekre adott elviselő reakcióját jelenti; az egészségfejlesztésben pedig az egyednek a szociális-kulturális normák és formák iránti elvárásait, a harmonikus személyközi kapcsolatokra és önmegvalósításra vonatkozó képességét és készségét fejezi ki.

Fejlesztendő alkalmazkodóképességek:

- egészségvédő, balesetmegelőző magatartás,
- a változó természeti és kulturális feltételekhez alkalmazkodó viselkedés,
- az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, udvarias (segítő) viselkedés,
- napirend, együttműködési program elfogadása.

Önismeret és önellenőrzés

Az egészség, mint folyamat a következő visszatekintő, önellenőrző és korrigáló pszichikus képességeket igényli az óvodáskorban:

- véleményalkotás a saját egészségvédő magatartásról (önmegvalósítás értékelése)
- baleset-megelőzési tudnivalóinak ismerete.

A szociális egészség fejlesztés feladatai

E nevelési feladat a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készíti elő, és szeretetteljes együttműködésben való részvételre szoktatja.

Miután a biológiai, pszichikus és társadalmi tényezők között kölcsönhatás áll fenn, az egészségre ható tényezők társas-társadalmi hatássá is alakulhatnak, az óvodában elsajátított szociokulturális nevelő hatások ezért a gyermek későbbi életében is éreztetik hatásukat.

Az óvodai csoport tagjait összekötő személyi kommunikáció (beszéd, társalgás) és együttműködés (közös játékcselekvés) forrasztja össze (egészen az „én csoportom” tudatáig). Természetes, hogy a gyermekcsoportban az óvodapedagógus az egészséges életmód szempontjából is mintaadó személy, ezért felelőssége az egészség megőrzésére és fejlesztésére is kihat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségfejlesztési program tevékenységei:

- Az óvoda egész területén és a bejárat 5 méteres körzetében tilos a dohányzás (figyelmeztető táblák elhelyezése).
- A gyermekek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében a család, a szülők erre irányuló figyelmének felkeltése az év eleji szülőértekezleten.
- Ismereteket adunk át a gyermekeknek a dohányzás ártalmairól, a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, a szívet, a fogakat, bőrünket stb.... Másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják
- a dohányfüstöt; hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, szellőztetés).
- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv; értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- Falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok...
- Pszichológus tarthat előadást a szülőknek a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzéséről.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód minden formáját, mely a gyermek egészségének fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.” (A WHO definíciója)

Feladatunk a ránk bízott gyermekek nevelése. Ezzel összefüggésben kötelességünk, hogy közreműködünk a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

Észrevesszük és jelezzük a gyermek fejlődését veszélyeztető jeleket. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezünk.

- **Érzelmi elhanyagolás** (érzelmi biztonság, szeretetkapcsolat hiánya erőszakos magatartás más családtaggal szemben...).
- **Fizikai elhanyagolás** (alapvető fizikai szükségletek hiánya, felügyelet hiánya, orvosi ellátás késleltetése...).

- **Fizikai bántalmazás** (szándékos cselekedet vagy gondatlanság, közlekedés során gondatlan veszélyeztetés: gyermek ülés hiánya, ittas vezetés...).
- **Érzelmi bántalmazás** (annak közvetítése a gyermek felé, hogy értéktelen, nem szeretett; az életkornak vagy fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztása a gyermekkel szemben; megszégyenítés, érzelmi zsarolás...).
- **Szexuális bántalmazás** (a gyermek bevonása olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni...).

Közreműködünk a veszélyeztetettség megelőzésében, megszüntetésében (családlátogatás, egyéni beszélgetés, együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal).

Szülőértekezleten megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó filmek, egyéb káros hatások kivédését.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás:

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a veszélyhelyzetek vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások:

- Egészségvédő, balesetmegelőző szabályok ismertetése az óvoda külső és belső tereinek biztonságos használatáról évente egy alkalommal (munkavédelmi oktatás, elsősegélynyújtási módszerek bemutatása szakember részéről).
- Óvó – védő előírások ismertetése a gyermekek számára (fejlettségüknek megfelelően): kirándulás alkalmával a tilos és elvárható magatartásformákat, foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat (olló, hurkapálca...), egészségük és testi épségük védelmére vonatkozókat.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzítjük az intézményi óvó - védő előírásokat.
- Az elsősegély doboz a dolgozók által ismert könnyen elérhető helyen található (tartalmának utántöltéséről a felelős gondoskodik).
- Az udvari játékeszközöket rendszeres bevizsgáltatjuk.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a baleset biztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermekek biztonságra törekvő viselkedését.
- Baleset esetén az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt haladéktalanul értesíteni kell.
- A bekövetkezett gyermek balesetet nyilván kell tartani, meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

- A gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeljük, szükség esetén javítjuk, cseréljük.
- Felhívjuk figyelmüket a helyes eszközhasználatra (különösen udvari, játszótéri játékoknál), a biztonságos közlekedés szabályaira.

Környezeti nevelési elvek

- A környezettudatos szemléletmód alakítása óvodánkban a szokásokban, hagyományokban, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.
- A környezettel való aktív ismerkedés a felnőttek példája, a szakszerűen, tudatosan berendezett környezet által, közvetve áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát.
- A természet szépségének meggláttatása megalapozza a természet iránti vonzódást, így azt szerető, tisztelő, értékeit megbecsülő, és azokat védő emberré válnak az általunk nevelt gyermekek.

Mindezek érdekében fontos:

- környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás
- helyi környezeti kultúra szeretete, védelme
- változatos tapasztaltszerzéssel, tevékenykedtetéssel egybekötött tanulási folyamatok
- környezetvédelem elemeinek tudatos alkalmazása.
- környezettudatos magatartás

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme
- Környezettudatos magatartásformák fejlesztése
- A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatására szoktatás
- A komplex testi-lelki-szociális értékek védelmére nevelés az óvodapszichológus tevékeny részvételével
- Ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakításának fejlesztése
- Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte
- A gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtés és a drámajáték eszközeivel
- Az anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása
- A gyermekek folyamatos, tevékeny és következetes bekapcsolása a szelektív hulladékgyűjtésbe.

PROGAMOK, TEVÉKENYSÉGEK

Feladatok	Programok/tevékenységek	Környezeti neveléshez kapcsolódó feladatok	Megvalósítása	Várható eredmény
Az egészséges táplálkozásra nevelés	Napi gyümölcs-fogyasztás (pl. szülői felajánlás alapján) Napi gyümölcs fogyasztása tízóráira.	Ismerkedés a gyümölcs fajtákkal, nevükkel, formájukkal.	naponta	A gyermekek hozzászoknak a rendszeres gyümölcsfogyasztáshoz, és biztosítjuk a napi vitaminbevitel egy részét is.
	Gyümölcs előkészítése, mosása, szeletelése, a dajka nénikkel, tálalása a naposok által Piaci látogatás	Ismerkedés a gyümölcsök jellemzőivel. Finommotori ka fejlesztés, közösségi nevelés, munkajellegű tevékenység.	Naponta késő tavasszal és ősszel	A gyermekek hozzászoknak a rendszeres gyümölcsfogyasztáshoz Az évszakhoz tartozó gyümölcsök megismerése
	A vízfogyasztás népszerűsítése- Minden gyermeknek egész nap lehetősége van a csoportszobában, ill. az udvaron a víz fogyasztására. Így biztosítjuk és ellenőrizzük a gyermekek megfelelő víz bevitelét. Hepy – hét megszervezése	A víz világnapjához kapcsolódva ösztönözzük a kerti virágokat. Felhívjuk a figyelmüket a vízfogyasztás fontosságára. Megtanulják mit jelent a tiszta víz. Miért kell vizet inni.	Márciusban	A gyerekek tudatosabban kezdik figyelni, hogy mennyi vizet isznak. Motiváltabbak lesznek a vízfogyasztásra. Kézmosásnál jobban figyelnek, hogy ne pocsékolják.
	Óvodai veteményeskert gondozása Zöldségek ültetése – tavasszal Hagyma, retek	Megismerik a növény fejlődését, a kerti munkákat.	Tavasszal, ősszel	A gyermekek megismerik a növények fejlődésének menetét. Szívesebben eszik meg a saját maguk által termesztett zöldségeket.

	Megtermett zöldségek, gyümölcsök fogyasztása	Megtanulnak gondoskodni a növényről, felelősségvállalás. Megismerik a növény részeit.	nyáron ősszel	A gyerekek látják a növények teljes fejlődését, rendszeresen gondozzák, öntözik őket.
	Gyümölcs és zöldségsaláta készítése	Megismerkednek a gyermekek többféle zöldséggel, gyümölccsel. Pucolják, darabolják.	Évente 2x, őszen és tavasszal	Hozzászoknak az új ízekhez, szívesebben kóstolják meg a saját maguk által elkészített ételeket.
Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység,	Családi sportnap	Megismerkednek a mozgás fontosságával. Megismernek különböző sportokat. (Olimpia)	május	Megtapasztalják, hogy milyen a szülőikkel együtt mozogni. Növekszik a mozgás iránti vágyuk. (Kihívás napja)
	Mindennapos testnevelés a szabadban. Hűvösebb időben, a csoportszobában.	Fejlődik az egészségük, megértik az összefüggést a mozgás és az egészség között. Megfigyelik testük, szívük, izmaik változását, munkáját	naponta	Rendszeressé válik a mozgás az életükben.

A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése	Néhány perces relaxáció, meditációs zene alatt	Megtanulják, lecsendesíteni az agyukat, idegrendszerüket, figyelnek a helyes légzésre	Hetente	Megtanulja saját testének, elméjének lecsendesítését.
	Nyugdíj lehetőségét ad az elvonulásra, az elcsendesedésre.	Képessé válik érzelmeinek jobb kontrolálására.	Szükség szerint	Eszközt kap, hogy meg tudja nyugtatni önmagát szükség esetén
	Beszélgető kör, ráhangolódás a napra, elcsendesedés segítése.	Megérti a csend és a nyugodt mozgulatok pozitív hatását.	naponta	Megtanulja kontrolálni mozgulatait, hangját.
Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése	Külső világ foglalkozásokon beszélgetünk az egészségünkről.	Általános ismeretek elsajátítása a témában.	Három havonta	Alapos tudása lesz a testének működéséről nagy csoport végére
	Egészségügyi szakemberek meghívása az intézménybe. (fogorvos, védőnő)	Megismerkednek a szakember munkájával, eszközeivel.	Évente legalább két alkalommal	Megismerkedik olyan szakemberekkel, akitől segítséget várhat saját egészségével kapcsolatban.

	Egészség hét szervezése (sporttal, étkezéssel kapcsolatban)	Felhívjuk a figyelmüket, hogy mit tehetnek azért, hogy egészségesek maradjanak.	Évente 2x	Direkt módon vesz részt a gyermek saját egészségének óvásában.
	Testápolási hét szervezése (mesék, versek tanítása a kézmosásról, fogmosásról)	Megtanuljuk a személyes higiénia alapjait.	Évente 1x	Gondosabban végzi az általános testápolási feladatokat.

A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

ÓVODÁNK SZABADIDŐS RENDSZERE – ÓVODAI BARANGOLÓ

Óvodánkban a szabadidő az a játékon túli idő, amit a gyermek szabadon felhasználhat.

Célunk: olyan szabad, autonóm egyéniségű gyermekek nevelésének megalapozása, akik rendelkeznek a szabadidős kultúrával, és akik kompetens személyiségként képesek az önálló dönteni tudásra.

A szabadidős tevékenységek tartalma:

A szabadidős tevékenységek igazi tartalmának azt tartjuk: hogy a gyerek szabad választás, önálló döntés alapján vesz részt a különböző tevékenységekben.

Feladataink:

- A tevékenység előre tervezése, szervezése. - hangsúlyosnak tartjuk a mozgás, az évszakok, a hagyományok, népszokások, jeles ünnepek jellemző jegyeit beépíteni a természet jeles napjaihoz kötve történő tervezésünkbe.
- A gyermekek bevonása a tervezésbe.
- A feltételek megteremtése.
- Céltudatos ösztönzés, igénykeltés, válasznyújtás.
- Együttműködés az óvoda valamennyi dolgozójával.
- Kapcsolattartás a szülőkkel, a külső programokat biztosító szervezetekkel, egyénnel, társintézményekkel.

Meghatározó elveink:

- biztosított legyen az önkéntesség és a választhatóság,
- egyszerre több program legyen felajánlva, ahol a gyermek lehet szervező, néző és szereplő,
- a program összehasonlításában számítunk a gyermekek ötleteire, spontaneitására,
- következetes, elkötelezett óvónői szemlélet.

A szabadidős terv pedagógiai értéke:

- a gyermek megtanul az egyéniségének megfelelően dönteni, és döntése mellett kitartani,
- felszabadítja a gyermek energiáit, egyszerre hat fejlesztően az egyénre és a közösségre,
- úgy tesz szert ismeretekre, jártasságokra, készségekre, tudásra, tapasztalatokra, hogy közben különböző módon kifejezi magát,
- segíti az érdeklődési körének kialakulását,
- lehetőséget ad az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportokban történő tevékenykedtetésre, a szülők számára alkalom nyílik együtt tevékenykedni gyermekeikkel, betekintést nyerni az óvodai életbe.

BOLDOGSÁGPROGRAM ÓVODÁNKBAN

A 2018-2019-es nevelési évben óvodánk pályázott a „**Boldog Óvoda**” címre.

„Mert minden gyermeknek jár a boldogság!”

Hiszünk abban, hogy a Boldogságóra program által hozzájárulunk a gyermekeink pozitív lelki fejlődéséhez és belső jóllétéhez. Teregetjük őket, hogy boldogságra képes felnőtté váljanak. Derűs mindennapok által olyan bizakodó életszemlélet kialakítására törekszünk, mely elősegíti a gyermeki személyiség egészére irányuló pozitív fejlődést.

A program kiemelt küldetése nem az, hogy problémamentes életmodellt állítsunk a gyermekek elé, hanem hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget

A program célja:

- pozitív énkép kialakítása,
- szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaink tiszteletének erősítése,
- pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára,
- egy optimista, bizakodó életszemlélet alakítása, derűs, vidám hangulatú mindennapok biztosítása.

Feladataink:

- segítünk a gyerekeknek lehetőséget adni az érzelmeik kifejezésére, a számukra érzelmileg nehezen megélt események feldolgozására,
- segítjük a gyermekek közösségbe illeszkedését, a társas életre való felkészítését,
- beszélgető köröket szervezünk, mely segítségével átbeszélhetők az óvodásokat érintő kérdések és napi problémák,
- játékos formában kínálunk megoldást az őket érintő kihívásokra,
- olyan fejlesztő gyakorlatokat alkalmazunk, melyek észrevétlenül építik az önbecsülést, a pozitív énképet, életszemléletet,

- segítjük a gyermekek akaratának fejlődését (a dackorszak, hisztik megjelenése) jól kezelni, megfelelő módon levezetni a feszültséget,
- segítjük megoldani az óvodai konfliktushelyzeteket,
- segítünk még több pozitív élményt felfedezni, befogadni,

A „**Boldogság program**” tíz egymásra épülő témából áll, s ezek fokozatosan tárják a gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, területeit, az arravaló törekvés feltételeit.

Szeptember

A boldogságfokozó hála

Október

Az optimizmus gyakorlása

November

Társas kapcsolatok

December

Boldogító jó cselekedetek

Január

Célok kitűzése és elérése

Február

Megküzdési stratégiák

Március

Apró öröмок élvezete

Április

Megbocsátás

Május

Egészséges életmód

Június

Fenntartható boldogság

Záró rendelkezések

A nevelési program érvényességi ideje: 2025.szeptember 1-től

A nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- Ha a nevelőtestület módosítást javasol
- Jogszabályi változás esetén

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

Legitimáció

A fenntartóülésén jóváhagyta.

Dátum

fenntartó képviselője

FEDLAP

Nyíradony Város Önkormányzata

Képviselő-testületének és Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottságának

2025 október hónapjának 17. napján
tartandó nyílt ülésének

8. napirendben meghatározott napirendi pontjához tartozó előterjesztéshez.

Döntés formája: határozat

Előterjesztő: dr. Várkuli István alpolgármester és Blascsák János PÜB. elnök

Készítette: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Szondi Szabolcs aljegyző
2. pénzügyi: -
3. szakmai: -

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☒ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság.

A döntéshez szükséges szavazati arány:

- ☒ egyszerű többség
- ☐ minősített többség.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt szavazás
- ☐ titkos szavazás
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztés tárgyalásának típusa:

- ☒ nyílt ülés
- ☐ zárt ülés

ÖSSZEGZÉS

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása határozathozatal esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Temesvári utcai konyha és óvoda épületeket ellátó gázkazán szervizelése
2.	Önkormányzati feladat jellege:	• kötelező feladat • önként vállalt feladat
3.	Pénzügyi igény forrásai:	-
	az összигényre vetített önkormányzati saját forrás összege:	-
	az összигényre vetített támogatás(ok) összege:	-
4.	A szükséges saját forrás fedezetének formája:	saját forrás
5.	Külső szervezet/személy bevonása szükséges:	• Igen • Nem
6.	Külső szervezet/személy bevonása esetén, a feladatok meghatározása:	gázszerelő szakszervezet
7.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	
8.	Fenntartási időszak	• Van • Nincs
	ha van, mettől meddig:	-
	ha van, szakmai kötelezettség: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	ha van, a fenntartási időszakban várható kiadási tervelőirányzat összege:	-

A fedlapot és összegző táblázatot kitöltötte: dr. Dászkál Tibor Ákos

A kitöltést ellenőrizte: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Tisztelt Képviselő Testület!

Tisztelt Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság!

A képviselő-testületi és a bizottsági előterjesztés megegyezik.

A Nyíradonyi Szivárvány Önkormányzati Óvoda és a Nyíradonyért Szolgáltató Intézmény fűtését és melegvízzel történő ellátását biztosító gázkazán szervizelése vált szükségessé. Megállapításra került, hogy szükséges cserélni a hőcserélőt, a keringtető szivattyút, a gázszelepeket, míg a vízarmatúra felújításra szorul.

A kazánrendszer kora miatt új gázszelepet beszerezni nem lehet, csak felújított, használt szelepekkel történő pótlás lehetséges.

A kazán csere is felmerült esetleges szükségességgként, de jelenleg arra nem kértünk ajánlatot, mivel az nagyságrendileg, a szükséges hőtéljesítményre figyelemmel 20-30 millió forintba kerülne.

Hat gázkészülék szervizeléssel foglalkozó szervezetet, személyt kerestünk meg, de csak egy vállalta a felmérést, a többiek elzárkóztak előle, mert sohasem és most sem foglalkoznak ezzel az idejét múlt, korszerűtlen rendszerrel. Egyedül Nagy-Erdei Lajos egyéni vállalkozó mérte fel és tett ajánlatot a szervizelésre, nettó 2.444.033.- forint, azaz bruttó 3.103.922 forint összegben. Az árajánlat a jelen előterjesztés melléklete.

Kérem az előterjesztés megvitatását és a határozati javaslat elfogadását.

Nyíradony, 2025. október 15.

Blascsák János
PÜB. elnök

Dr. Várkuli István sk.
alpolgármester

Képviselő-testület határozati javaslata:

**Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2025. (X. ...) határozata**

Temesvári utcai konyha és óvoda épületeket ellátó gázkazán szervizelése

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete – a Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság javaslatára figyelemmel – megrendeli Nagy-Erdei Lajos egyéni vállalkozótól (4251 Hajdúsámson, Rózsa utca 51., adószám: 58727694-1-29), a Nyíradony, Temesvári utca 22. szám alatt lévő gázkazán rendszer megjelölt műszaki tartalom szerinti szervizelését, nettó 2.444.033.- forint, azaz bruttó 3.103.922 forint ajánlati ár szerinti összegben.

A vállalkozó ajánlata a jelen határozat melléklete.

A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy gondoskodjon a vállalkozási szerződés megkötéséről és a határozat végrehajtásáról.

- **Felelős:** polgármester, jegyző
- **Határidő:** azonnal és folyamatos

Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság határozati javaslata:

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testület
Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottságának
.../2025. (X. ...) határozata

Temesvári utcai konyha és óvoda épületeket ellátó gázkazán szervizelése

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testület Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottsága elfogadásra javasolja az alábbi határozatot:

„Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete – a Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság javaslatára figyelemmel – megrendeli Nagy-Erdei Lajos egyéni vállalkozótól (4251 Hajdúsámson, Rózsa utca 51., adószám: 58727694-1-29), a Nyíradony, Temesvári utca 22. szám alatt lévő gázkazán rendszer megjelölt műszaki tartalom szerinti szervizelését, nettó 2.444.033.- forint, azaz bruttó 3.103.922 forint ajánlati ár szerinti összegben.

A vállalkozó ajánlata a jelen határozat melléklete.

A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy gondoskodjon a vállalkozási szerződés megkötéséről és a határozat végrehajtásáról.”

- **Felelős:** elnök - közlés
- **Határidő:** azonnal

Árajánlat FÉG AF 105 gázkazánok javítására

Megrendelő:

Neve: Nyíradony Önkormányzat
Címe: Nyíradony, Temesvári utca 22.
Adószáma:

Kivitelező:

Neve: Nagy-Erdei Lajos e.v.
Címe: 4251 Hajdúsámsón, Rózsa utca 51.
Adószáma: 58727694-1-29

Kivitelezés helye: Nyíradony, Temesvári utca 22.

Megnevezés	Mennyiség	Mennyisé g egysége	Anyag költség	Munkadíj	Összesen
Hőcserélő cseréje		5 db	680 108 Ft	162 500 Ft	842 608 Ft
Keringető szivattyú cseréje		9 db	695 097 Ft	292 500 Ft	987 597 Ft
Gázszелеp cseréje		5 db	325 000 Ft	162 500 Ft	487 500 Ft
Vízarmatúra felújítása		9 db	36 328 Ft	90 000 Ft	126 328 Ft
Összesen:			1 736 533 Ft	707 500 Ft	2 444 033 Ft

Megjegyzés:

Ez az ajánlat csak az ajánlatban szereplő alkatrész mennyiségéig érvényes. Amennyiben továbbiakat kell beépíteni, abban az esetben a további beépített alkatrészek árával és munkadíjával nő a költség.

A munkát legkorábban 2025.10.20-án tudom elvégezni, abban az esetben ha a megrendelt alkatrészek addigra megérkeznek. Az ajánlat elfogadása után, haladéktalanul megrendelésre kerülnek.

A munkáról szerződést írunk.

Előlegnek az anyagdíjat szoktam megelőlni, a fennmaradó részt pedig az elvégzett és átvett munka után 15 napon belül kérem.

A beépített ÚJ alkatrészekre garanciát vállalok. Jelen esetben a gázszelepekre csak beépítési garanciát tudok vállalni, mivel új alkatrészként nem beszerezhetők.

A leszerelt seleit alkatrészeket elszállítom amit az ár tartalmaz.

Kazáncsere:

A gázkészülék cseréjére pontos árat nem tudok mondani, csupán egy hozzávetőleges költségtervet tudok készíteni. Pontos adatokhoz egy alapos felmérésre van szükség.

A jelenlegi hőteljesítmény megtartásához 480kW-ot kell elérnünk. Ezt több módon is tehetjük de nagyjából csak a kazánok ára összesen 9-12 millió Ft körülre tehető.

A kondenzációs kazánok légellátását és égéstermék elvezetését ki kell építeni ami kb. 3-5 millió Ft. Plusz szerelvények a kazánokhoz kb 3-5millió Ft. Gázterv elkészítése, átadás és a munka elvégzése kb 5-8 millió Ft. Tehát ezzel a hőteljesítménnyel a kazánok cseréje kb. 20-30 millió Ft közé tehető.

Viszont egy tüzetesebb mindenre kiterjedő felmérés során (ide értve minden helységet, radiátort stb, amit fűt a kazán), elképzelhető hogy egy modern rendszerrel kisebb maximális hőteljesítmény leadásával is üzemeltethető az épület komplexum.

Ennek a munkának az elvégzését mindenképpen a fűtési szezonon kívül javaslom.

F E D L A P

NYÍRADONY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK

képviselő-testületi, illetve bizottsági ülés elé kerülő
előterjesztéséhez.

Napirend sorszáma: 9.

Előterjesztő: Dr.Várkuli István György alpolgármester
Készítette: dr. Szondi Szabolcs aljegyző

Az ülés időpontja: 2025. október 17.

Az előterjesztést és a határozati javaslatot ellenőrizte:

1. jogi: dr. Dászkál Tibor Ákos jegyző
2. pénzügyi:
3. szakmai:

Előzetesen tárgyalja:

- ☐ Egészségügyi és Szociális Bizottság,
- ☐ Közművelődési, Köznevelési, Ifjúsági és Sport Bizottság,
- ☐ Pénzügyi, Gazdasági, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság

A döntés

- ☐ rendelet
- ☒ határozat

A döntéshez

- ☒ egyszerű
- ☐ minősített többség szükséges.

A döntéshozatal módja

- ☒ nyílt
- ☐ titkos
- ☐ névszerinti szavazás.

Az előterjesztést

- ☒ x nyílt
- ☐ zárt ülésen kell tárgyalni.

Nyíradony, 2025. október 15.

Dr.Várkuli István György

alpolgármester

Az előterjesztés jelentős feltételeinek összefoglalása

határozatok esetében

1.	Az előterjesztés tárgya:	Előterjesztés CESCI – Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálat a közhasznú egyesületből történő kilépés tárgyában
	Mint önkormányzati feladat, a jellege szerint:	kötelező feladat, vagy <u>önként vállalt feladat</u>
2.	Pénzügyi igény forrásai:	
	- önkormányzati saját forrás összege:	
	- támogatás(ok) összege:	
	- összes kiadás:	
3.	A szükséges saját forrás fedezete:	nem releváns
4.	Főbb teljesítendő szakmai feltételek:	nem releváns
5.	Fenntartási időszak	
	- - metől meddig:	
	- - szakmai kötelezettsége: (pl: tovább foglalkoztatás, szolgáltatás teljesítés)	
	- kiadási igénye:	
6.	A döntés folyamán figyelembe veendő egyéb jelentős feltételek, felmerülő kérdések:	

Tisztelt Képviselő-testület!

A mellékelt tagdíj-tartozásról szóló tájékoztató, valamint a taggyűlési jegyzőkönyv alapján Nyíradony Város Önkormányzata jelenleg tagja a **CESCI – Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálat**a közhasznú egyesületnek.

A tájékoztató szerint Önkormányzatunknak **100.000 Ft lejárt esedékességű tagdíjtartozása** áll fenn a szervezet felé, amely a 2024. és 2025. évi tagdíjat foglalja magában.

Fontos kiemelni, hogy az egyesület által megküldött tájékoztatás alapján a tagdíj nem fizetése önmagában **nem eredményezi** a tagsági jogviszony megszűnését, azonban a **tagsági viszonyt a kilépés jogával élve meg lehet szüntetni.**

A **2013. évi V. törvény** (Polgári Törvénykönyv) **3:68. § (1) bekezdés a) pontja** értelmében a tagsági jogviszony **megszűnik a tag kilépésével.** Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a tag a tagsági jogviszonyát **bármikor, indokolás nélkül, írásbeli nyilatkozattal megszüntetheti**, amelyet az egyesület képviselőjéhez kell eljuttatni.

A kilépéshez szükséges a Képviselő-testület döntése, amelynek alapján a polgármester írásban nyilatkozik az egyesület felé a kilépési szándékról.

Megjegyezni kívánom, hogy a kilépés kezdeményezésének **nem kizárólag a tagdíj mértéke az oka.** A döntést indokolja, hogy az elmúlt időszakban, a jelen Képviselő-testület működése alatt, sőt, tudomásunk szerint korábban sem volt **tapasztalható konkrét, kézzelfogható előnye** vagy hozadéka ennek a tagsági viszonynak.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés mellékleteként csatolt **határozati javaslatot** elfogadni szíveskedjenek.

Nyíradony, 2025. október 15.

Tisztelettel:

Dr.Várkuli István György sk
alpolgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

**Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2025. (X. ...) határozata
a CESCI közhasznú egyesületből való kilépésről**

Nyíradony Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a CESCO – Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-Európai Segítő Szolgálatának közhasznú egyesületéből történő kilépés tárgyában készült előterjesztést, és az alábbi határozatot hozza:

Nyíradony Város Önkormányzata kilép a CESCO közhasznú egyesületből.

Felhatalmazza a polgármestert, hogy a jelen határozatba foglalt nyilatkozatot a közhasznú egyesület részére megküldje.

Felelős: polgármester

Határidő: 3 nap